

บทที่ 5

ผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อ การใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อมในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้เริ่มด้วยการวิเคราะห์ลักษณะผลกระทบ ข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาไว้แล้วข้างต้น และจากการออกสำรวจภาคสนาม โดยได้มุ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการท่องเที่ยว การใช้ที่ดิน ปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมถึงผลต่อเนื่องหลังจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งแวดล้อมในที่สุด จากนั้นจะทำการประเมินผลกระทบโดยแยกแยะผลกระทบด้านบวกและผลกระทบด้านลบ และสรุปผลการวิเคราะห์เป็นขั้นตอนสุดท้าย

การวิเคราะห์ลักษณะผลกระทบ

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้เลือกใช้วิธีในการดูแลผลกระทบสิ่งแวดล้อมในลักษณะเป็นการดูแลในแต่ละประเด็น (Item by Item Assessment) โดยการจำแนกทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่าง ๆ ที่เรียกว่า "ระบบทรัพยากรสิ่งแวดล้อม" เป็น 4 ระดับ ตามแนวทางการจัดหมวดหมู่ของชนิดและสิ่งแวดล้อมของ Us. Corp. Engineer คือ

- ทรัพยากรทางด้านกายภาพ (Physical Resources) ได้แก่ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรอากาศ
- ทรัพยากรด้านชีวภาพ/นิเวศวิทยา (Biological/Ecological Resources) ได้แก่ ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตบนบก และทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในน้ำ
- คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ (Human Use Values) ได้แก่ การใช้ที่ดิน และโครงสร้างพื้นฐาน
- คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมสุนทรียภาพ และการพักผ่อนหย่อนใจ

ในด้าน Physical, Biological/Ecological Resources ก่อนข้างจะใช้ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์โดยตรงเข้าไปเกี่ยวข้อง ในขณะที่อีกสองส่วนที่เหลือคือ Human Use Values และ Quality of Life จะค่อนข้างเกี่ยวข้องมาทางด้านสังคมศาสตร์ ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้นควรพยายามที่จะชี้ถึงระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Magnitude of Impact) ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

จากการศึกษาเบื้องต้น พบว่า ระบบทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของเกาะสมุยได้รับผลกระทบทางด้านบวกและทางด้านลบ ซึ่งในขั้นตอนต่อไปคือการแยกพิจารณาผลกระทบของการ

ห้องเที่ยวด้านบวกก่อน แล้วจึงพิจารณาผลกระทบด้านลบในลำดับต่อไป ทั้งนี้เพื่อความเป็นระเบียบ เข้าใจง่าย โดยที่ลักษณะของผลกระทบในแต่ละด้านและในแต่ละสาขานั้นสามารถจำแนกออกเป็นส่วนย่อยได้อีก แต่กระนั้นก็ตาม การศึกษาครั้งนี้เน้นผลกระทบทางด้านสาขาคุณค่าการใช้ประโยชน์ของ มนุษย์เป็นสำคัญ เนื่องจากผลกระทบสาขาการใช้ที่ดินและโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งอยู่ในระบบหลักของ สาขาคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์นั้นเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในครั้งนี้ ดังอธิบายรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ผลกระทบด้านบวก

ผลกระทบด้านบวกไม่ปรากฏอยู่ในด้านกายภาพและด้านนิเวศวิทยา ปรากฏเพียง 2 ด้านเท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลกระทบด้านบวกต่อด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์

ลักษณะผลกระทบด้านนี้แบ่งออกเป็น 2 สาขา คือ สาขาการใช้ที่ดิน และสาขาโครงสร้างพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์สามารถแจกแจงได้ดังนี้

1.1 สาขาการใช้ที่ดิน

1.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินคุ้มค่า

กิจกรรมท่องเที่ยวสามารถลดปัญหาในด้านการใช้ที่ดินไม่เต็มที่บนเกาะสมุย กล่าวคือ มีการตัดแปลงพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่รกร้างว่างเปล่า ไม่ว่าจะทาดทราย ชายหาด หรือพื้นที่ ทุรกันดารไม่เหมาะแก่การเกษตรกรรมมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมท่องเที่ยว หลังจากที่มีการท่องเที่ยว เข้ามามีบทบาทในเกาะสมุยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 และได้รับการพัฒนาสูงสุดในช่วงที่ 4 คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2530-ปัจจุบันเป็นอย่างมาก ซึ่งปรากฏชัดเจนในบริเวณหาดเฉวง หาดละไม (แผนที่ 5.1) ผลตอบแทนจากการทำประโยชน์ที่ดินของกิจกรรมท่องเที่ยวได้รับอย่างคุ้มค่า ปัจจุบันเกาะสมุยมี โรงแรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน 290 แห่ง และยังมีโครงการอสังหาริมทรัพย์เกิดขึ้นตามมาอีกประมาณ 10 โครงการ รวมเนื้อที่กว่า 2,995.58 ไร่

ตารางที่ 5.1 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินคุ้มค่า

ปี	ระดับผลกระทบ					คะแนน ค่าเฉลี่ย
	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	
พ.ศ. 2529	97.90		-	2.10		-
พ.ศ. 2539	10.53	47.37	15.79	21.05	5.26	3.37

ที่มา : ปี พ.ศ. 2528 จาก อุทัย สรรวมังณี

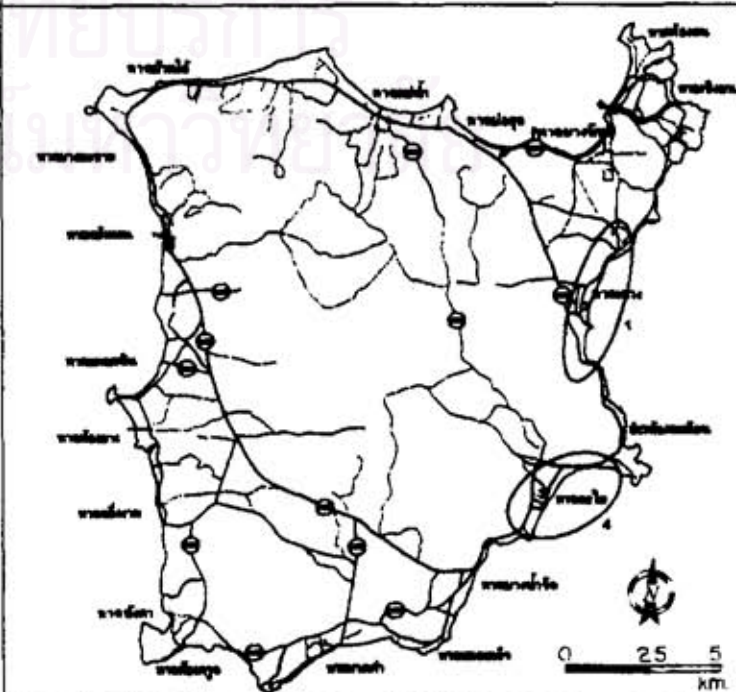
: ปี พ.ศ. 2539 จากการสำรวจออกภาคสนาม โดยผู้วิจัย

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

จากการสำรวจผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินคุ้มค่าโดยผู้วิจัย (ตารางที่ 5.1) พบว่า ร้อยละ 57.89 เห็นว่าเป็นสิ่งมีประโยชน์มากและมากอย่างยิ่ง แต่เมื่อเปรียบ

แผนที่ ๕.๑ การใช้ประโยชน์ที่ดินชุมตา

- 1 ภาพถ่ายอากาศบริเวณหาดเจง มีการสร้างสถานที่พักผ่อนตลอดแนวชายฝั่ง เดิมเป็นพื้นที่เกษตรที่ทำรายได้ไม่คุ้มและพื้นที่รกร้าง
- 2 สถานที่พักผ่อนบริเวณหาดเจง
- 3 สถานที่พักผ่อนบริเวณหาดละไม
- 4 ภาพถ่ายทางอากาศบริเวณหาดละไม เดิมเป็นพื้นที่รกร้างและพื้นที่เกษตรพืชผลราคาตกต่ำ เปลี่ยนเป็นสถานที่พักผ่อนตลอดแนวชายหาด

เทียบการศึกษาของอุทัย ธรรมรังษี เมื่อปี พ.ศ. 2529 ในหัวข้อเดียวกันนี้ พบว่า มีสูงถึงร้อยละ 97.90 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นสิ่งดีมีประโยชน์ จะเห็นได้ว่าปัจจุบันประชาชนมีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนที่ดินว่างเปล่ามาเป็นธุรกิจท่องเที่ยวเป็นสิ่งดีมีประโยชน์นั้นลดลงอย่างมากทีเดียว ทั้งนี้ เพราะเมื่อก่อนนั้นประชาชนเห็นว่าการที่ที่รกร้างว่างเปล่ากลายเป็นที่ที่ทำประโยชน์ได้ผลตอบแทนสูง มีราคาสูงขึ้น สามารถทำประโยชน์สร้างรายได้อย่างมหาศาลเป็นสิ่งที่ดี เมื่อปี พ.ศ. 2529 สถานที่พักแรม ยังมีอยู่ไม่มากนักเพียง 120 แห่ง เป็นสถานที่พักแรมระดับ 4 และ 5 ทั้งหมด การซื้อขายที่เกิดขึ้นเป็นไปเพื่อการเก็งกำไรเป็นส่วนใหญ่ ยังไม่ได้ก่อสร้างทำประโยชน์อื่น ๆ ธรรมชาติที่มีอยู่ยังไม่ถูกใช้อย่างเต็มที่ แต่เมื่อเวลาผ่านไปจนถึงปัจจุบันสถานที่พักแรมที่มีอยู่กว่า 290 แห่ง มีบังกะโล โรงแรม ทุกระดับราคา ธรรมชาติที่มีอยู่ถูกใช้อย่างเต็มที่จนอาจเรียกว่าเป็นการรังแกธรรมชาติ ความรู้สึกที่เห็นว่าการสร้างบังกะโล ที่พักบนที่ที่เคยเป็นที่รกร้างนั้นเป็นสิ่งดีมีประโยชน์ลดน้อยลง จากการออกสำรวจลงภาคสนามได้ความเห็นจากชาวบ้านว่าเกาะสมุยทุกวันนี้มีสถานที่พักแรม ธุรกิจท่องเที่ยวมีมากพอสมควรแล้ว ทุกคนเริ่มแย่งกันกินแย่งใช้ จึงมองเห็นว่าการกระทำดังกล่าวกลับเป็นการทำร้ายการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งรายได้ของเกาะสมุยเอง เนื่องจาก ได้สร้างปัญหาเรื่องสภาพแวดล้อมทิ้งไว้ให้แก่เกาะสมุยด้วย อีกทั้ง รายได้จากการทำกิจการบังกะโลยังไม่ให้กำไรเต็มที่

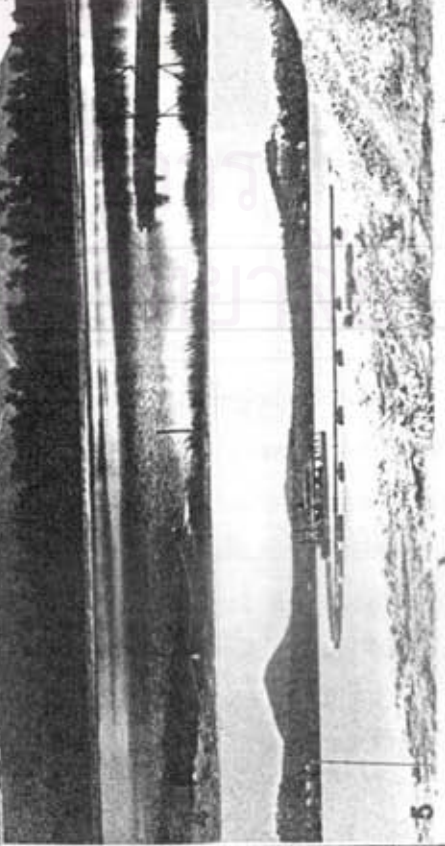
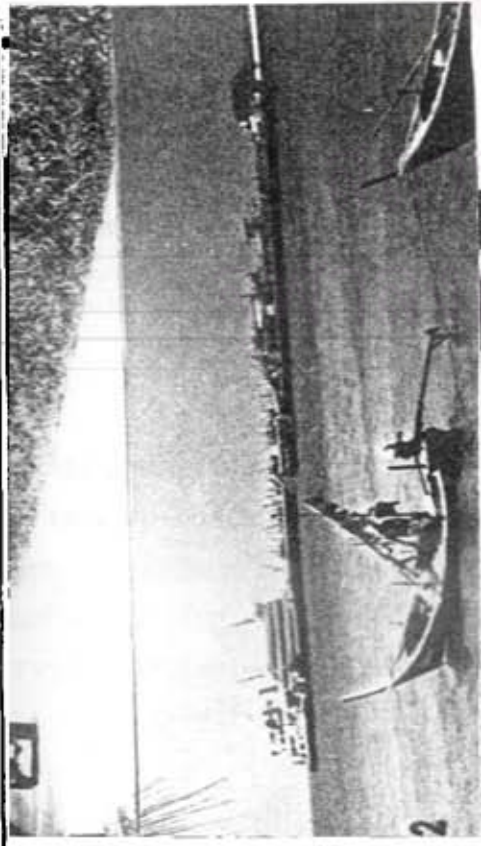
อย่างไรก็ตามการขยายตัวของสถานที่พักแรม หรือธุรกิจท่องเที่ยวอื่น ๆ จะทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างคุ้มค่าเสมอไป ทั้งนี้เพราะมีการกว้านซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไรหรือรอเวลาการพัฒนา ทำให้พื้นที่เหล่านั้นไม่ได้ใช้ประโยชน์เกิดการทิ้งร้าง ทั้ง ๆ ที่แต่เดิมพื้นที่นั้นอาจใช้ทำประโยชน์อย่างอื่น จึงกล่าวได้ว่าผลจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินนั้นด้านหนึ่งมีผลให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินคุ้มค่า แต่อีกด้านหนึ่งก็เกิดปัญหาที่ทิ้งร้างทั้งที่เกิดจากการเก็งกำไร รอการพัฒนาทิ้งร้างจากการยึดทรัพย์สินจากราชการ เนื่องจากประสบปัญหาด้านตลาดการท่องเที่ยว ได้เช่นกัน

1.2 สาขาโครงสร้างพื้นฐาน

1.2.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

การขยายตัวทางการท่องเที่ยว เห็นได้ชัดจากจำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้น เป็นส่วนหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน(แผนที่ 5.2) อันได้แก่ เส้นทางคมนาคม ท่าเรือ สนามบิน โครงข่ายการประปาและการระบายน้ำ รวมถึงระบบการจัดเก็บและกำจัดขยะ เพื่อรองรับการขยายตัวที่เกิดขึ้นต่อไปในอนาคต ด้านคมนาคมได้ปรับปรุงให้มีความสะดวกทั้งการเดินทางเข้าเกาะสมุยจากภายนอกและการคมนาคมภายในเกาะเอง ทำให้เกิดความสะดวกสบายในการเดินทางท่องเที่ยวและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่นเองก็ได้รับความสะดวกสบายในการเดินทางติดต่อกันและกับพื้นที่อื่น สำหรับในด้านระบบสาธารณูปโภคนั้น ในระบบประปามีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำดิบ โครงข่ายน้ำประปา กำลังการผลิต การขยายกำลังกระแสไฟฟ้า ส่วนระบบระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย กำลังอยู่ในระหว่างก่อสร้างระบบระบายน้ำและโรงบำบัดน้ำเสียใน 3 บริเวณ รายละเอียดกล่าวไว้ในบทที่ 3 และ 4 แล้ว

แผนที่ 5.2 ภาพถ่ายทางอากาศ

จากตาราง 5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อชาวเกาะสมุยอย่างไร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าจากการที่เกาะสมุยได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกาะสมุยมีโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งทำให้ประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายกว่าแต่ก่อน โดยให้ระดับผลกระทบด้านนี้ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.2 แสดงการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อชาวเกาะสมุย

ผลดี	ลำดับที่
ทำให้คนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น	2
ทำให้คนท้องถิ่นมีงานทำเพิ่มมากขึ้น	3
ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญมากขึ้น	4
ทำให้คนในท้องถิ่นได้พบปะกับคนต่างถิ่นมากขึ้น	5
ทำให้มีโครงสร้างพื้นฐาน(ถนน ท่าเรือ ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ)	1
ทำให้ชาวเกาะสมุยมีที่พักผ่อนมากขึ้น เช่น สถานบันเทิง สวนงู สวนนก เป็นต้น	6

ที่มา : คำตอบจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5.3 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนน ค่าเฉลี่ย
ผลกระทบต่อการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน	15.00	45.00	40.00	0.00	0.00	3.75

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

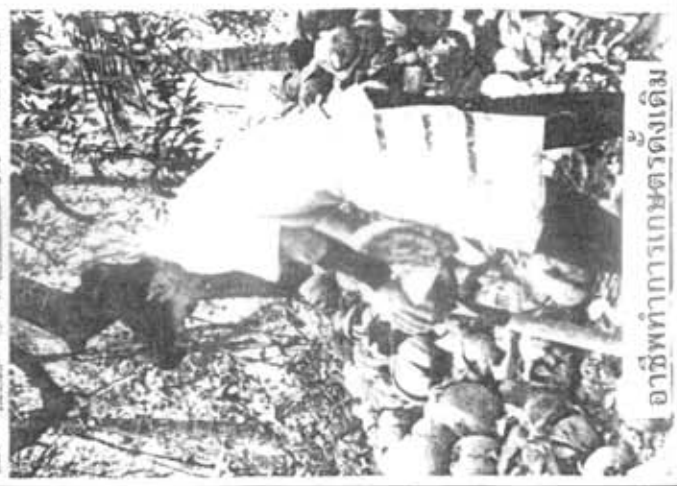
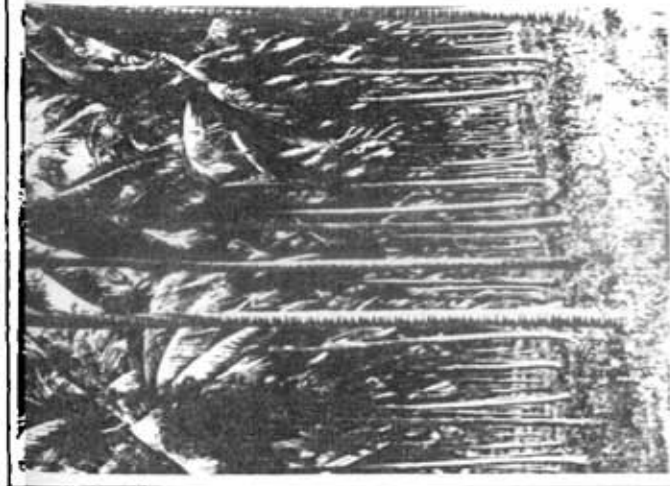
2. ผลกระทบด้านบวกต่อคุณค่าคุณภาพชีวิต

ลักษณะของผลกระทบด้านนี้แบ่งเป็น 2 สาขา คือ สาขาเศรษฐกิจและสังคม และสาขาการพักผ่อนหย่อนใจ ผลจากการวิเคราะห์สามารถแจกแจงได้ดังนี้

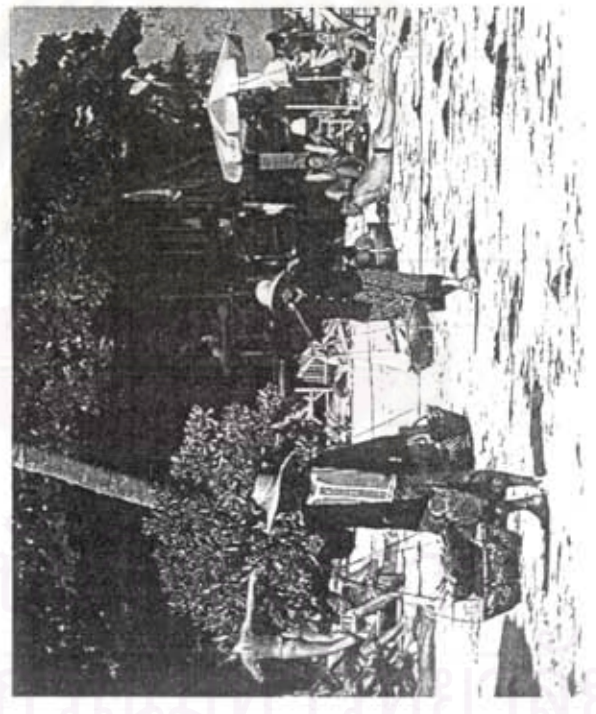
2.1 สาขาเศรษฐกิจและสังคม

2.1.1 การจ้างงานและสร้างอาชีพ

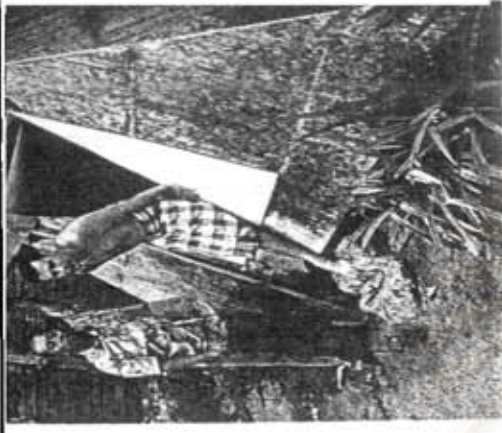
จากเดิมที่คนเกาะสมุยเคยประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าวเพียงอย่างเดียว เมื่อการท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาทในเกาะสมุย ทำให้สังคมเกาะสมุยเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมพาณิชย์กรรมและการบริการมากขึ้นโดยเฉพาะอาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว (รูปที่ 5.1) ชาวสมุย ส่วนหนึ่งได้หันมาประกอบอาชีพธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อให้ออกคดคล้องกับสภาพสังคม ในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ได้มีการลงทุนด้านธุรกิจต่าง ๆ เช่น บังกะโล โรงแรม ตลอดทั้งร้านค้า และกิจการบันเทิงต่าง ๆ กิจการเหล่านี้จะต้องอาศัยการจ้างงานเพิ่มขึ้น แรงงานของคนในท้องถิ่นจึงมี

อาชีพทำการเกษตรดั้งเดิม

รูปที่ 5.1 การจ้างงานและสร้างอาชีพ

อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง
อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

โอกาสประกอบอาชีพต่อเนื่องอื่น ๆ อีกด้วย เช่น ค้าขาย ขับรถรับจ้าง ขายของที่ระลึก รับเหมาก่อสร้าง บริการรถเช่า เป็นต้น ส่วนผู้ที่มีเงินทุนมากเพียงพอที่จะดำเนินกิจการ มักประกอบอาชีพธุรกิจ บังกะโล่ ที่พัก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นที่พักระดับ 4 และ 5 มีการจ้างงานกันในระบบครัวเรือน การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงมีส่วนช่วยสร้างงานและสร้างอาชีพใหม่ ๆ ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น

จากการศึกษาของพิศมัย จารุจิตติพันธ์ (2538, 150, 211) พบว่ามีสัดส่วนการจ้างงานในสถานที่พักแรมมีเฉลี่ยแห่งละ 16.2 คน หน่วยธุรกิจเอกชนประเภทร้านอาหาร-เครื่องดื่ม มีการจ้างงานเฉลี่ยแห่งละ 6.4 คน และการที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่งผลให้เกิดการจ้างงานในสัดส่วนที่สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย เพราะมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่ส่งผลให้เกิดการจ้างงานในสัดส่วนที่สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย คือ พฤติกรรมการท่องเที่ยว ระยะเวลาการพัก จากการศึกษารายงานของพิศมัย จารุจิตติพันธ์ พบว่าปี พ.ศ. 2534 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 29 และนักท่องเที่ยวชาวไทย 151 คน คนก่อให้เกิดการจ้างแรงงาน 1 คน จากการสำรวจโดยผู้วิจัยเองพบว่าห้องพักในสถานที่พักแรม 1 ห้อง ต้องการแรงงาน 1.6 คน

การท่องเที่ยวได้เข้ามาสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับเกาะสมุย ให้นักท่องเที่ยวเลือกมากขึ้น แม้ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังต้องการแรงงานที่มีความชำนาญต่ำเป็นจำนวนมากและแรงงานการท่องเที่ยวอาจเป็นแหล่งงานใหญ่ของชาวเกาะได้แต่ด้วยอุปนิสัยส่วนตัวของชาวเกาะสมุยที่เป็นคนรักสันโดษและไม่นิยมเป็นลูกจ้างคนอื่น ถ้าจะประกอบอาชีพท่องเที่ยวก็มักเป็นเจ้าของธุรกิจเสียเอง หรือไม่ก็ทำงานกับคนที่รู้จักหรือเป็นญาติมิตรสนิทกัน อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาลงภาคสนามโดยผู้วิจัยพบว่าแรงงานชาวเกาะสมุยมีส่วนร่วมในการทำงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงน้อยกว่าแรงงานต่างถิ่น กล่าวคือ จากการสำรวจผู้ใช้แรงงานในสถานที่พักแรม 13 แห่ง ในเกาะสมุย พบว่ามีชาวสมุยอยู่เพียงร้อยละ 26.09 เท่านั้น ในขณะที่ส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างถิ่นถึงร้อยละ 73.91 ซึ่งส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอื่นในภาคใต้ ภาคอีสาน ทั้งนี้เพราะแรงงานท้องถิ่นไม่นิยมการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง อีกประการหนึ่งคนเกาะสมุยมีจำนวนลดลงด้วยเนื่องจากการอพยพออก ดังนั้นการท่องเที่ยวจะสามารถช่วยให้มีการสร้างงาน จ้างงานแก่ชาวเกาะสมุยมากขึ้นนั้นมักไม่เป็นไปตามที่คาดหวังกัน ดังนั้นจากการออกแบบสอบถามคนส่วนใหญ่จึงมีความรู้สึกเฉย ๆ กับคำถามที่ว่า การท่องเที่ยวมีส่วนทำให้ชาวเกาะสมุยถูกแย่งงาน แย่งรายได้ หรืออาชีพจากคนต่างถิ่น ส่วนหนึ่งมีอุปนิสัยชอบความอิสระและมีอุปนิสัยไม่เหมาะแก่งานบริการ อีกส่วนหนึ่งขาดทุนและประสบการณ์ ขาดความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจการเอง (Self Employment) จึงเป็นการเปิดโอกาสให้นายทุนและแรงงานต่างถิ่นเข้ามาประกอบอาชีพในเกาะสมุยจำนวนมาก

อาชีพหลัก จากตารางที่ 5.4 พบว่าประชาชนในเกาะสมุยร้อยละ 41.18 ประกอบอาชีพหลักเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่เป็นพนักงานในบังกะโล่ โรงแรม เจ้าของธุรกิจบังกะโล่ รองลงไปคือ ขายอาหาร บริการรถเช่า คนขับรถโดยสาร มัคคุเทศก์

ตารางที่ 5.4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหลัก อาชีพรอง

อาชีพหลัก	ร้อยละ
ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	58.82
พนักงานบังคับโถ โรงแรม	11.76
เจ้าของธุรกิจบังคับโถที่พัก	7.84
ขายอาหาร	5.88
บริการรถเช่า	3.92
คนขับรถโดยสาร	3.92
มัคคุเทศก์	1.92
อื่น ๆ	5.88
อาชีพรอง	ร้อยละ
ไม่มีอาชีพรอง	29.41
ค้าขาย	14.29
รับจ้างทั่วไป	13.03
เกษตรกรรม	33.19
ธุรกิจการท่องเที่ยว	8.82
อื่น ๆ	1.26

ที่มา : แบบสอบถาม

อาชีพรองนี้หมายถึงอาชีพที่ประกอบเพื่อให้มีรายได้เสริมจากอาชีพหลัก หรือนอกเหนือจากตำแหน่งปัจจุบันที่ดำรงอยู่ (ตารางที่ 5.4) จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าประชากรที่มีอาชีพรองมีถึงร้อยละ 70.59 พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรองเกี่ยวกับการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 33.19 พบในกลุ่มราชการสูงสุด อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 14.29 อีกอาชีพหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับประชากร จากการสังเกตของผู้วิจัยประกอบกับข้อมูลทางการเกษตรพบว่าปัจจุบันสัดส่วนอาชีพเกษตรกรได้เริ่มลดน้อยลง ในขณะที่อาชีพที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เช่น ร้านค้า (ซูเปอร์มาร์เก็ต) ร้านอาหารและเครื่องดื่ม และการบริการอื่น ๆ แก่นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงไป และอีกประการหนึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรมีอาชีพรับจ้างเพิ่มขึ้นจากแบบสอบถามคิดเป็นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 13.03 ทั้ง ๆ ที่ในอดีตนั้นอาชีพดังกล่าวเคยเป็นอาชีพที่ชาวเกาะสมุยถือว่าไม่มีเกียรติ เนื่องจากชาวสมุยมีอุปนิสัยที่ไม่ชอบการเป็นลูกจ้างใคร หรืออาชีพที่มีการรับใช้สูง แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันชาวเกาะสมุยไม่ค่อยมีโอกาสที่จะเลือกประกอบอาชีพตามความถนัดและความพึงพอใจอีกต่อไป ซึ่งสืบเนื่องมาจากสภาวะค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ รวมทั้งค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนอีกร้อยละ 8.82 เป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งอาจเป็นเจ้าของกิจการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวเช่นเจ้าของบังคับโถ บริการรถเช่า เป็นต้น ส่วนอาชีพรองกลุ่มอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.26 เช่น ร้านถ่ายรูป บ้านเช่า งาน

ฝีมือ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวได้เข้ามามีส่วนเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่ออาชีพของคน รวมทั้งโครงสร้างของอาชีพของชาวเกาะสมัยด้วย

ตารางที่ 5.5 แสดงความคิดเห็นที่จะเปลี่ยนอาชีพจากรายได้เดิมเป็นอาชีพธุรกิจท่องเที่ยว

ความคิดเห็นที่จะเปลี่ยนอาชีพ	ร้อยละ
ไม่มีความคิด	65.0
มีความคิด	35.0

ที่มา : แบบสอบถาม

ตารางที่ 5.6 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการจ้างงานและสร้างอาชีพ

ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนน ค่าเฉลี่ย
ผลกระทบต่อการจ้างงาน สร้างอาชีพ	40.00	60.00	0.00	0.00	0.00	4.40
ผลกระทบต่อประชาชนมี โอกาสเลือกประกอบอาชีพ ได้มากขึ้น	25.00	40.00	25.00	10.00	0.00	3.80
ผลกระทบที่ทำให้ชาวเกาะ ถูกแย่งงาน รายได้ หรือ อาชีพจากคนต่างถิ่น	21.05	31.58	21.05	21.05	5.26	3.42
ผลกระทบต่อความคิด ที่จะเปลี่ยนอาชีพมา เป็นธุรกิจท่องเที่ยว	10.00	5.00	45.00	35.00	5.00	2.80

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

จากตาราง 5.5 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่จะเปลี่ยนอาชีพเดิม มาเป็นอาชีพที่เกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยวพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65.0 ไม่มีความคิดที่จะเปลี่ยนอาชีพเดิม และร้อยละ 35.0 มีความคิดเห็นที่จะเปลี่ยนอาชีพเดิมมาเป็นอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว จากตารางข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าอาชีพที่กลุ่มตัวอย่างกำลังประกอบอยู่ในปัจจุบันมีความมั่นคงสูง เช่น อาชีพรับราชการ เป็นต้น ทำให้ไม่อยากเปลี่ยนมาประกอบอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเสี่ยงสูงและต้องใช้เงินในการลงทุนสูง และไม่มีความรู้ความชำนาญในด้านนี้โดยเฉพาะ ส่วนกลุ่มที่มีความคิดจะเปลี่ยนอาชีพได้ให้เหตุผลว่าเพื่อจะได้ทันต่อเหตุการณ์บ้านเมือง สามารถยกระดับฐานะทางสังคมได้ และรายได้จากอาชีพธุรกิจท่องเที่ยวน่าจะสูงกว่าเงินรายได้จากอาชีพปัจจุบัน อีกประการหนึ่งคืออาชีพเดิมดีและมั่นคงอยู่แล้ว

4.1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การขยายตัวทางการท่องเที่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบของสถานที่พักผ่อน สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทำให้เกิดการสร้างงาน และจ้างงานใหม่ขึ้นมา จากการที่รายได้ของเกาะสมุยขึ้นอยู่กับการทำสวนมะพร้าวเพียงอย่างเดียว การท่องเที่ยวได้เข้ามาสร้างอาชีพ และรายได้ให้แก่ท้องถิ่นจำนวนมาก ทำให้เกิดผู้ประกอบการรายได้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรงและอ้อมมีรายได้เพิ่มมากขึ้น บางส่วนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นจากการขายที่ดินให้กับนักลงทุน ผลที่ตามมาคือคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีกำลังซื้อสูงขึ้นตามรายได้ที่เพิ่มขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานปัจจัยทั้ง 4 ได้อย่างเพียงพอ

ตารางที่ 5.7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับรายได้

รายได้	ร้อยละ
มากกว่า 5,000 บาท	18.91
5,000-8,999 บาท	22.27
9,000-12,999 บาท	13.03
13,000-15,000 บาท	13.01
มากกว่า 15,000 บาท	25.21

ที่มา : แบบสอบถาม (38 ชุด)

ตารางที่ 5.8 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อฐานะทางเศรษฐกิจ

ผลกระทบ	ระดับผลกระทบ					คะแนน ค่าเฉลี่ย
	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	
ปัจจุบันได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น	26.32	52.63	15.79	0.00	5.26	3.95

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

จากตารางที่ 5.7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับรายได้พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25.21 มีรายได้สูงกว่า 15,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่พบในกลุ่มราชการที่ทำงานมานาน กลุ่มผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว(เจ้าของสถานประกอบการ) รองลงมาร้อยละ 22.27 มีรายได้ระหว่าง 5,000-8,999 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่พบในกลุ่มราชการ เจ้าหน้าที่สุขาภิบาล ค้าขาย ร้อยละ 18.91 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน เป็นกลุ่มเกษตรกร กลุ่มรับจ้าง นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับผลประโยชน์จากการประกอบอาชีพเสริม เช่น ร้านค้า บ้านพักให้เช่า ร้านถ่ายรูป ร้านขายอาหาร-เครื่องดื่ม และขายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร (ให้แก่ตลาดท่องเที่ยว) จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจะมีรายได้สูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ จากตาราง 5.8 แสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวมีผลกระทบด้านบวกในการทำให้ฐานะทาง

เศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่วนกลุ่มที่เห็นว่าการท่องเที่ยวไม่ได้ทำประโยชน์อันใดแก่ตนเองเลย (ร้อยละ 5.26) เป็นกลุ่มเกษตรกร

2.1.3 การเข้าถึงทุนประกอบการของนายทุนต่างถิ่น

การท่องเที่ยวนำไปสู่การเปลี่ยนมือ เปลี่ยนเจ้าของทั้งที่ดินและกิจการของชาวเกาะ สมุยเองไปเป็นของคนต่างถิ่น จากการศึกษาโดยผู้วิจัย (บทที่ 4) พบว่าสัดส่วนการเป็นเจ้าของกิจการสถานที่พักแรมของชาวเกาะสมุยลดลงเรื่อย ๆ จนปัจจุบันจากจำนวนสถานที่พักแรม 290 แห่ง บนเกาะสมุย ปรากฏว่าเป็นของคนภายนอก 113 แห่งหรือคิดเป็นร้อยละ 38.97 หรือถ้าคิดตามจำนวนห้องพักทั้งหมด 7,975 ห้อง เป็นของคนภายนอกถึง 4,027 ห้อง (ร้อยละ 50.50 ของจำนวนห้องพักทั้งหมด) แสดงให้เห็นว่านายทุนภายนอกที่เป็นเจ้าของกิจการสถานที่พักแรมมีเงินทุนมาก สามารถลงทุนเปิดกิจการขนาดใหญ่ได้ และนับวันนายทุนภายนอกจะมีมากขึ้น นอกจากนี้ปัจจุบันพบว่าเจ้าของกิจการนั้นธนาคาร ภัตตาคาร ร้านอาหาร ธุรกิจท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ ร้านค้า สถานบันเทิง ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นนายทุนจากภายนอกแทบทั้งสิ้น

การเข้าถึงทุนประกอบการของนายทุนต่างถิ่นก็ส่งผลกระทบต่อด้านบวก กล่าวคือเกิดผลกระทบด้านบวกต่อการจ้างงาน สร้างงาน ซึ่งสามารถสร้างงานได้มากกว่าเจ้าของสถานประกอบการท้องถิ่น เนื่องจากมีขนาดใหญ่กว่า ก่องานและจ้างงานทั่วไปได้มากกว่า ในขณะที่สถานประกอบการท้องถิ่นมีขนาดเล็ก เกิดการจ้างงานน้อยและมักเป็นธุรกิจครอบครัว นิยมจ้างบุคคลในครอบครัวญาติ มิตรของตัวเองเสียมากกว่า (ดู 2.1.1 การจ้างงานและสร้างอาชีพ ประกอบ)

2.1.4 วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น

การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นสาเหตุสำคัญที่มีผลทำให้วิถีชีวิตแบบสังคมเกษตรกรรมลดน้อยลง มีการถ่ายเทแรงงานจากภาคเกษตรสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้น โครงสร้างอาชีพประชากรก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปคือมีสัดส่วนประชากรที่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับท่องเที่ยวหรือต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ชาวเกาะสมุยส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้น ด้วยเห็นว่า เมื่อมีกิจกรรมท่องเที่ยวเข้าไปมีบทบาทในพื้นที่บริเวณเกาะสมุย ความเจริญต่าง ๆ ก็หลั่งไหลตามมา โดยเฉพาะในด้านความทันสมัย โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ทั้งสาธารณูปโภค และสาธารณูปการได้รับการสนับสนุนเพื่อเป็นการส่งเสริมและรองรับการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการพัฒนาที่มีความเป็นสังคมเมืองมากขึ้น

ตารางที่ 5.9 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชีวิตความเป็นอยู่

ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนนค่าเฉลี่ย
การท่องเที่ยวสร้างความเจริญมาสู่ท้องถิ่น	50.00	50.00	0.00	0.00	0.00	4.50

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้คะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

2.2 สาขาการพักผ่อนหย่อนใจ

2.2.1 มีแหล่งนันทนาการใหม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป

ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวในเกาะสมุยมีทั้งแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ศาสนสถาน ได้แก่ ชายทะเล น้ำตก ป่าเขา ศูนย์วัฒนธรรม หมู่บ้านตัวอย่าง วัดวาอาราม เป็นต้นแล้ว ยังปรากฏว่าในปัจจุบันโดยเฉพาะในช่วงการพัฒนานาการท่องเที่ยวระยะที่ 4 นี้ (แผนที่ 5.3) มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการและการกีฬา และแหล่งท่องเที่ยวประเภทบันเทิงเริงรมย์ยามค่ำคืนด้วย ได้แก่ Go-Kart Racing กีฬามวยไทย สวนผีเสื้อ ศูนย์ลึงสมุยและศูนย์การแสดงลิง สวนงู สวนสัตว์ Samui Shooting Range และบาร์เบียร์ ดิสโก้เรค เป็นต้นด้วยสิ่งเหล่านี้เป็นแหล่งนันทนาการหรือแหล่งพักผ่อนใหม่ ๆ ที่นักลงทุนสร้างขึ้นมาเพื่อดึงดูดให้เกาะสมุยมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายขึ้น

ส่วนในข้อที่ว่ากรการท่องเที่ยวทำให้ชาวเกาะสมุยมีที่เที่ยวพักผ่อนมากขึ้นนั้นอยู่ในอันดับท้ายสุด เพราะชาวสมุยมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่อยู่คู่กับสมุยมานาน การท่องเที่ยวในสถานที่พวกสถานบันเทิง สวนงู สวนนก ต่างนั้นเป็นเพียงการดูเยี่ยมชมที่ไม่ได้ทำเป็นประจำ หรืออาจเที่ยวเพียงครั้งเดียว (ดูตารางที่ 5.2)

จากตาราง 5.10 แสดงสถานที่ที่ชาวเกาะสมุยนิยมเที่ยวชม พักผ่อน เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้ใช้ธรรมชาติทางทะเลสมุยเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุดถึงร้อยละ 100.0 (N=36) โดยกิจกรรมที่เกิดเป็นการเล่นน้ำ พักผ่อนบนชายหาด ตกปลา ปิกนิกชายหาด เยี่ยมชมสถานที่ธรรมชาติ เช่น ดินตา ดินยาย ร้อยละ 95 ได้พักผ่อนโดยการเยี่ยมชมพักผ่อนน้ำตก ป่า ร้อยละ 90 เป็นการเข้าวัดพักผอนจิตใจ ทำบุญ ร้อยละ 70 เป็นการเข้าชมที่นันทนาการ เช่น ศูนย์ลึงสมุย สวนผีเสื้อสมุย สวนงู เป็นต้น นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของเกาะสมุยที่ได้รับความนิยมพอสมควร ส่วนการพักผ่อนในประเภทกิจกรรมการบันเทิงประเภท ไนท์คลับ บาร์ ดิสโก้ หรือ คาราโอเกะ เป็นกิจกรรมที่ชาวสมุยกระทำรองลงมาร้อยละ 65 ส่วนประเพณีการชกมวยชาวเกาะสมุยมีส่วนร่วมน้อยที่สุดร้อยละ 55 ทั้งนี้เห็นว่า ปัจจุบันมีการพบนันเข้ามาเกี่ยวข้อง ถูกกวตขันมากขึ้น

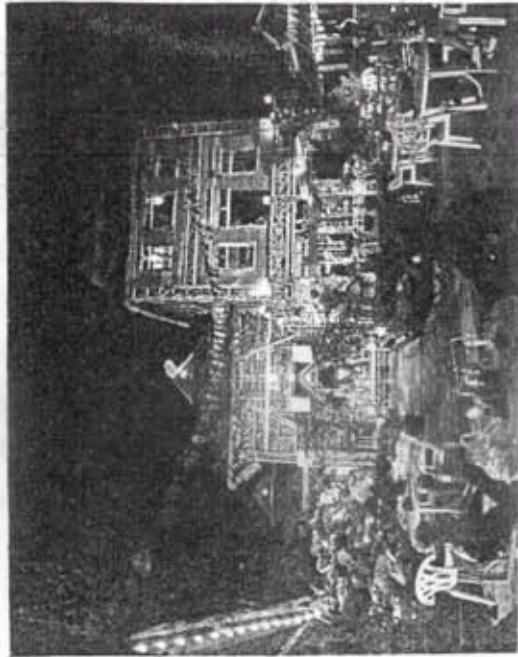
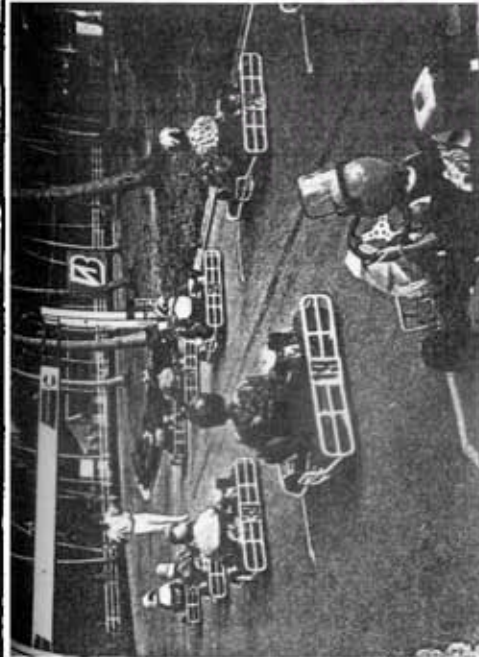
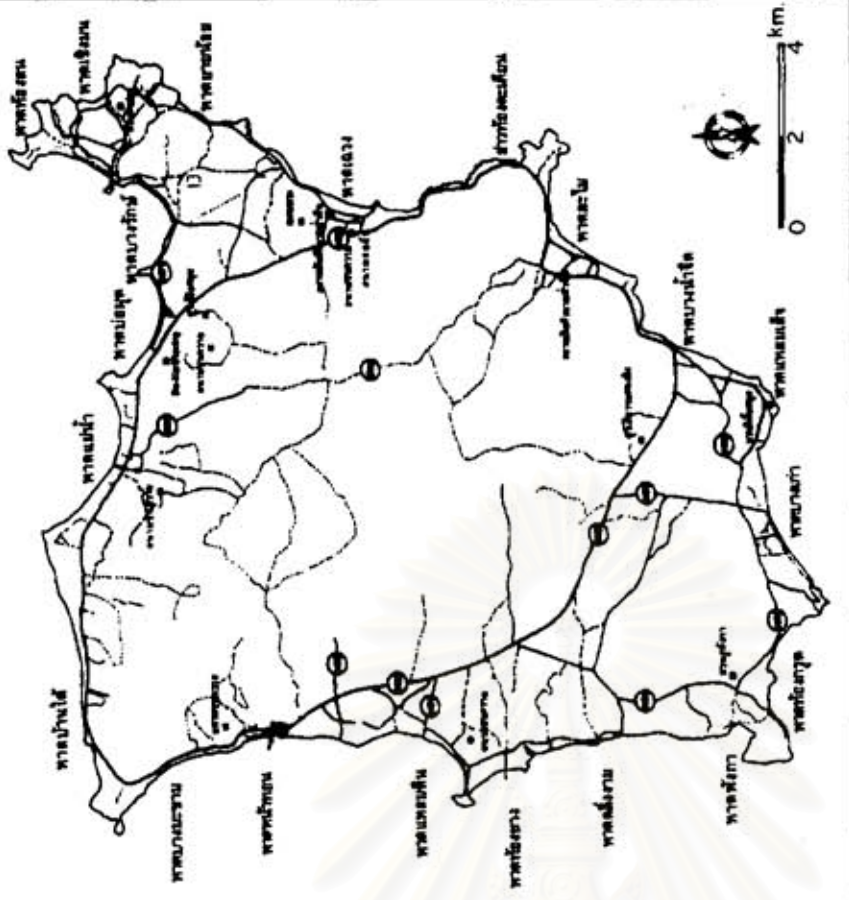
ตารางที่ 5.10 แสดงการมีส่วนร่วมในการใช้แหล่งท่องเที่ยวของชาวเกาะสมุย

แหล่งท่องเที่ยวที่ชาวสมุยใช้พักผ่อน เยี่ยมชม	ร้อยละ
ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเช่น ทะเล ชายหาด โขดหิน	100.00
ป่าไม้ น้ำตก	95.00
วัดวาอาราม	90.00
แหล่งท่องเที่ยวนันทนาการต่าง ๆ เช่น สวนผีเสื้อ สวนงู ศูนย์ลึงสมุย เป็นต้น	70.00
แหล่งท่องเที่ยวยามค่ำคืนเช่น บาร์ ไนท์คลับ ดิสโก้ คาราโอเกะ เป็นต้น	65.00
กีฬาการชกมวย	55.00

ที่มา : แบบสอบถาม

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

แผนที่ 5.3 แหล่งนันทนาการใหม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป

1 Go-Kart Racing บ้านมอเหตุ

2 สถาบันเทีงบริเวณแหลมดิน เฉาก

3 สวนผีเสื้อ

4 สวนงูพังกา บ้านพังกา

5 กัพชานควาย

6 ศูนย์ลิ่งสมุย บ้านมอเหตุ

7 สวนมกอลัฟชขนาดเด็ก เฉาก

จะเห็นว่าวิธีการพักผ่อนหย่อนใจของชาวเกาะสมุยยังอิงอยู่กับธรรมชาติและประเพณีอันดั้งเดิมเป็นหลัก แต่ขณะเดียวกันการบันเทิงใหม่ก็ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพักผ่อนหย่อนใจแบบใหม่ของชาวเกาะสมุยเช่นกัน

2.2.2 เพิ่มความสะดวกสบายด้านการบริการการท่องเที่ยว

ความสะดวกสบายที่เพิ่มขึ้นนี้ เป็นผลมาจากสิ่งอำนวยความสะดวก จำนวนสถานที่พักรม ร้านค้า ร้านอาหาร ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น (แผนที่ 5.4) รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะเส้นทางคมนาคม ท่าเรือ สนามบิน การเดินทาง ที่ได้รับการพัฒนา ทำให้สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่สะดวก สบายและรวดเร็วขึ้น และเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นด้วยได้ทั้งสิ้น

จากตารางที่ 5.11 เป็นผลจากการคำนวณโดยการให้ค่าคะแนนที่ได้จากการกรอกแบบสอบถามโดยทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในการศึกษาได้มีการสอบถามถึงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ตามหัวข้อที่ปรากฏในตาราง

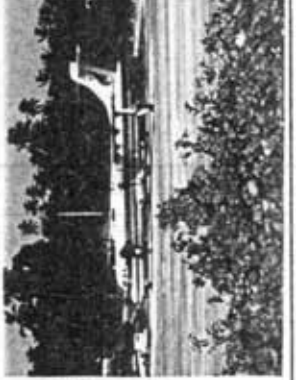
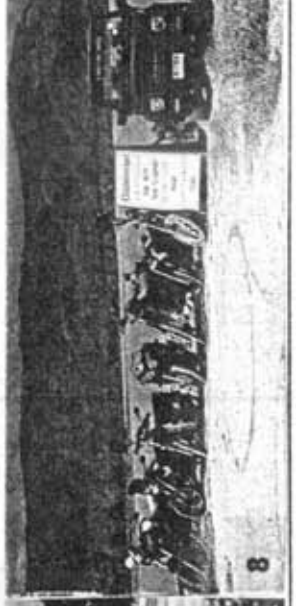
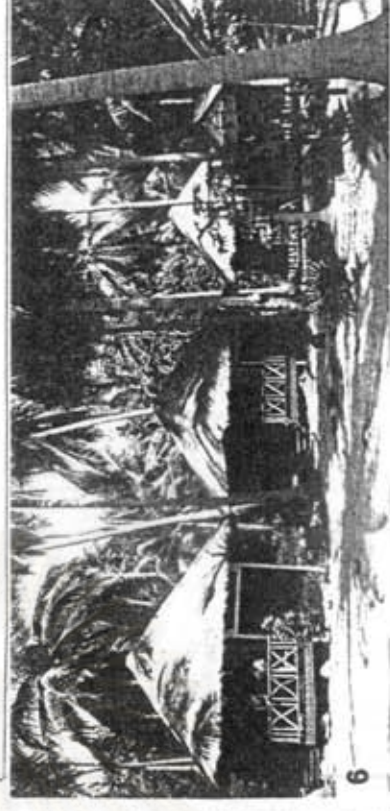
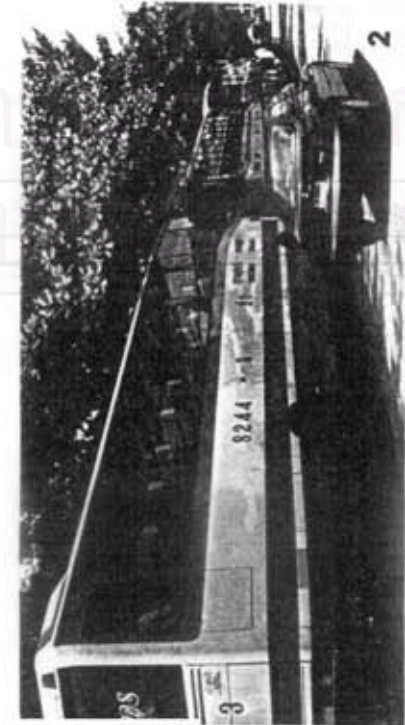
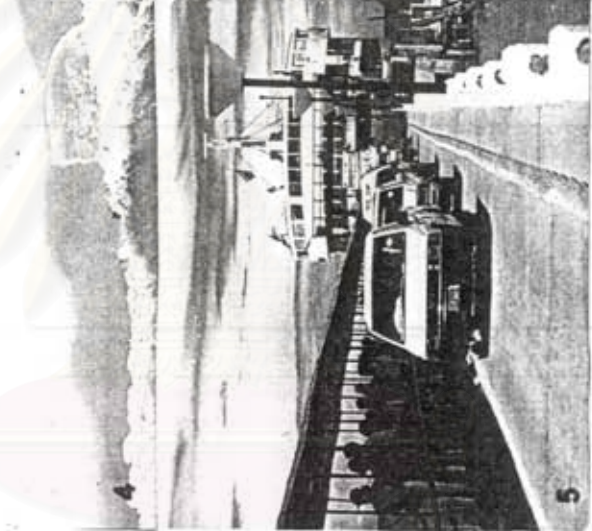
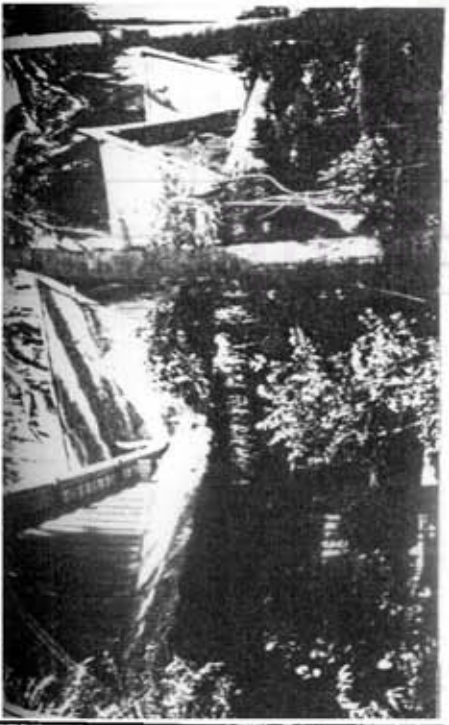
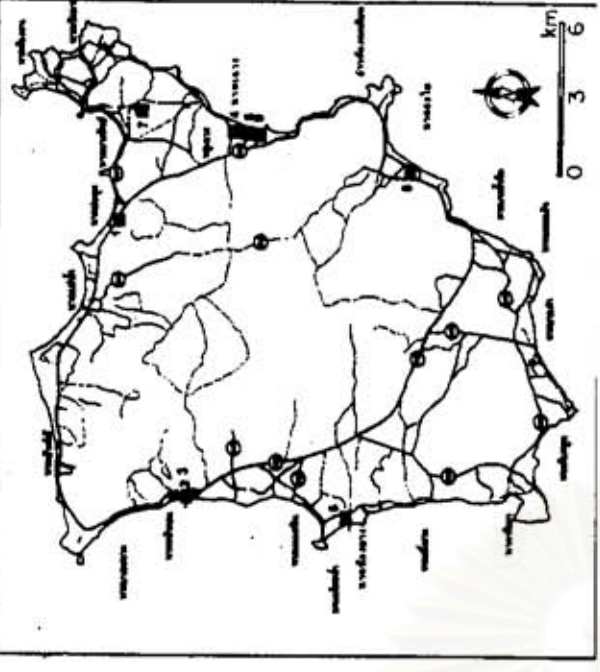
ตารางที่ 5.11 แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อสภาพทั่วไปในเกาะสมุย

หัวข้อ	นักท่องเที่ยวชาวไทย	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
ความสะดวกเรื่องที่พัก	4.00	4.08
ถนนหนทางและการจราจร	3.16	3.08
บริการรถสาธารณะ	3.33	3.45
ที่จอดรถ	2.83	2.75
การคมนาคม สัญจรโดยรวม	3.18	3.20
การบริการในที่พัก ธุรกิจท่องเที่ยว อื่นๆ	3.45(หาดเฉวง) 4.00(หาดอื่น ๆ)	3.9(หาดเฉวง) 4.50(หาดอื่น ๆ)
ความปลอดภัย	4.33	3.9

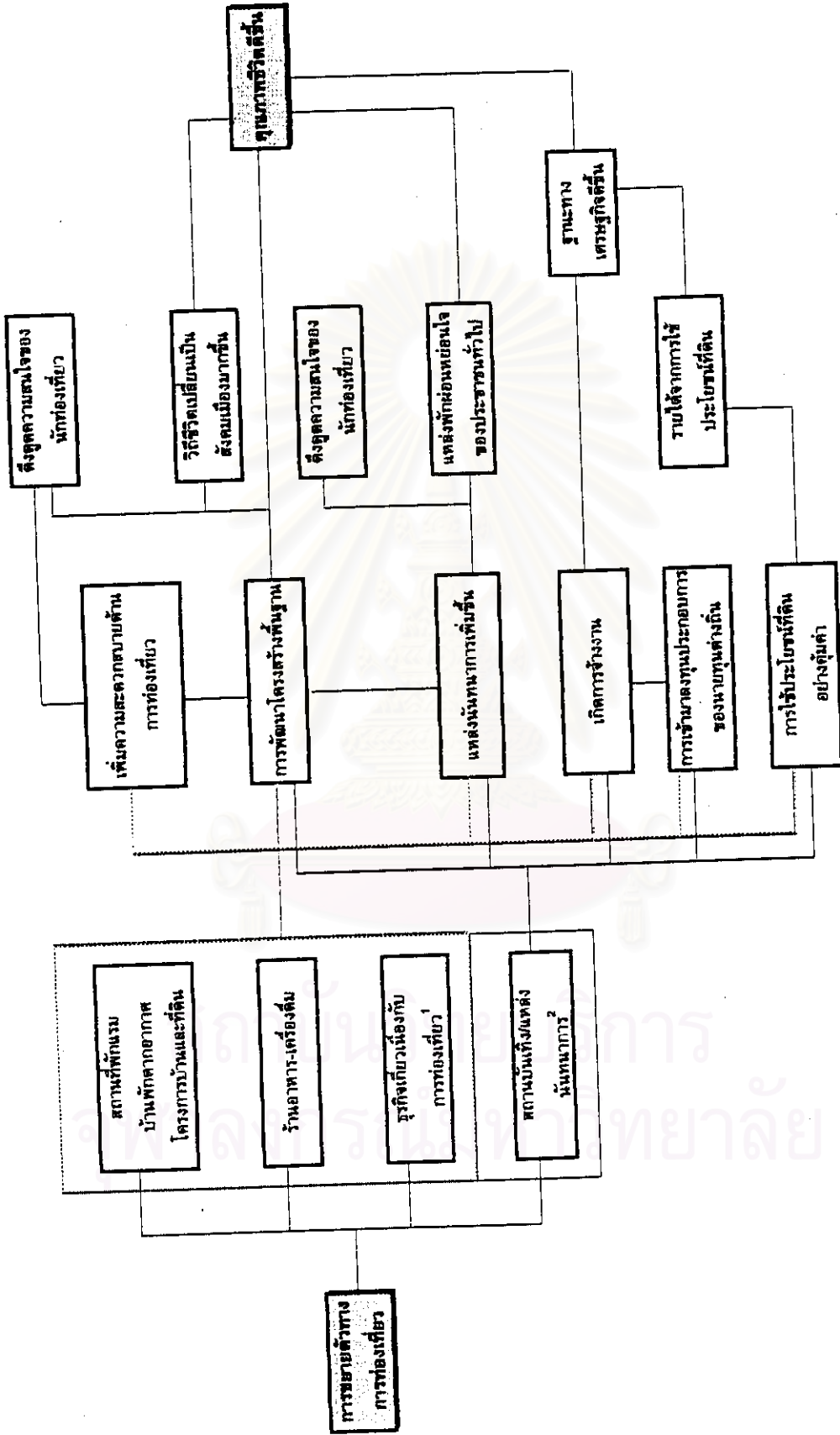
ที่มา : คำนวณจากแบบสอบถาม

จากคะแนนที่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศให้นั้นโดยภาพรวมแล้ว นักท่องเที่ยวค่อนข้างให้คะแนนเกาะสมุยในระดับค่อนข้างดี สำหรับค่าคะแนนในระดับค่อนข้างแย่งถึงพอใช้ (N=25) ได้แก่ ความสะดวกในเรื่องที่จอดรถ การคมนาคมและสัญจร ถนนหนทาง อยู่ในระดับพอใช้ ในขณะที่การบริการในที่พัก ร้านอาหาร ธุรกิจท่องเที่ยวอื่น ๆ มีความแตกต่างกันในแต่ละหาด แต่อย่างไรก็ตามโดยรวมแล้วได้คะแนนในระดับที่พอใช้ถึงค่อนข้างดีทั้งนี้เพราะที่พักและธุรกิจท่องเที่ยวอื่น ๆ ต้องแข่งขันกันให้บริการลูกค้าให้ประทับใจที่สุด แต่เมื่อพิจารณาแยกระหว่างหาดเฉวงและหาดอื่น พบว่าการให้บริการนักท่องเที่ยวในหาดเฉวงได้รับค่าคะแนนน้อยกว่าหาดอื่น ๆ จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวได้รับคำตอบว่าธุรกิจแถวหาดเฉวงดูเป็นการค้าเกินไป ไม่จริงใจของผู้บริการ

แผนที่ 5.4 การบริการนักท่องเที่ยว

แผนภูมิที่ 5.1 แสดงผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อมของเกาะสมุย

ที่มา : จากการศึกษา
 1. ธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ บริษัททัวร์ บริษัทนำเที่ยว ร้านของของที่ระลึก บริการเช่ารถจักรยาน โรงแรมที่พัก เป็นต้น
 2. สถานบันเทิงแหล่งนันทนาการ ได้แก่ บาร์เบียร์ ดิสโกเธค / ฟาร์มยู สวมมีเดีย ศูนย์การแสดงเสียง เป็นต้น

ต่อนักท่องเที่ยววันน้อยกว่าบริเวณหาดอื่น ๆ และบริเวณหาดเฉวงมีนักท่องเที่ยวมากมีผู้ใช้บริการมาก และผู้ประกอบการไม่จำเป็นต้องเอาใจนักท่องเที่ยวนัก จึงอาจทำให้การบริการในบริเวณหาดเฉวง ด้อยกว่าที่อื่น ๆ

ความสัมพันธ์ของผลกระทบด้านบวก แสดงในแผนภูมิที่ 5.1

ผลกระทบด้านลบ

1. ผลกระทบด้านลบด้านกายภาพ

ลักษณะของผลกระทบด้านนี้แบ่งเป็น 3 สาขา คือ สาขาทรัพยากรดิน และสาขาทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรอากาศ ผลจากการวิเคราะห์สามารถแจกแจงได้ดังนี้

1.1 สาขาทรัพยากรดิน

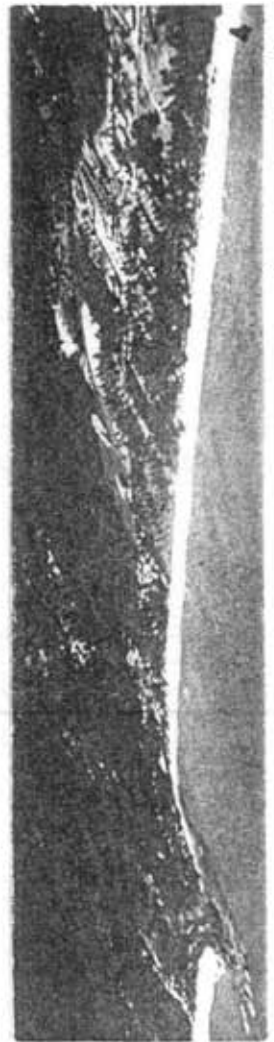
1.1.1 การพังทลายของดิน

หลังจากการมีการขยายตัวทางการท่องเที่ยวในเกาะสมุยเป็นต้นมา โดยเฉพาะในช่วงที่ 3 และขยายตัวเป็นอย่างมากในช่วงที่ 4 อันเป็นปัจจุบัน (แผนที่ 5.5) การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและเป็นจำนวนมาก ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะภูมิประเทศและเกิดการพังทลายของดินซึ่งพิจารณาได้เป็น 2 บริเวณคือ 1) การพังทลายของดินสันทรายและหาดทรายตามแนวชายฝั่งทะเล 2) การพังทลายของดินในพื้นที่ทั่วไปและการพังทลายสูญเสียดินลุ่มน้ำ

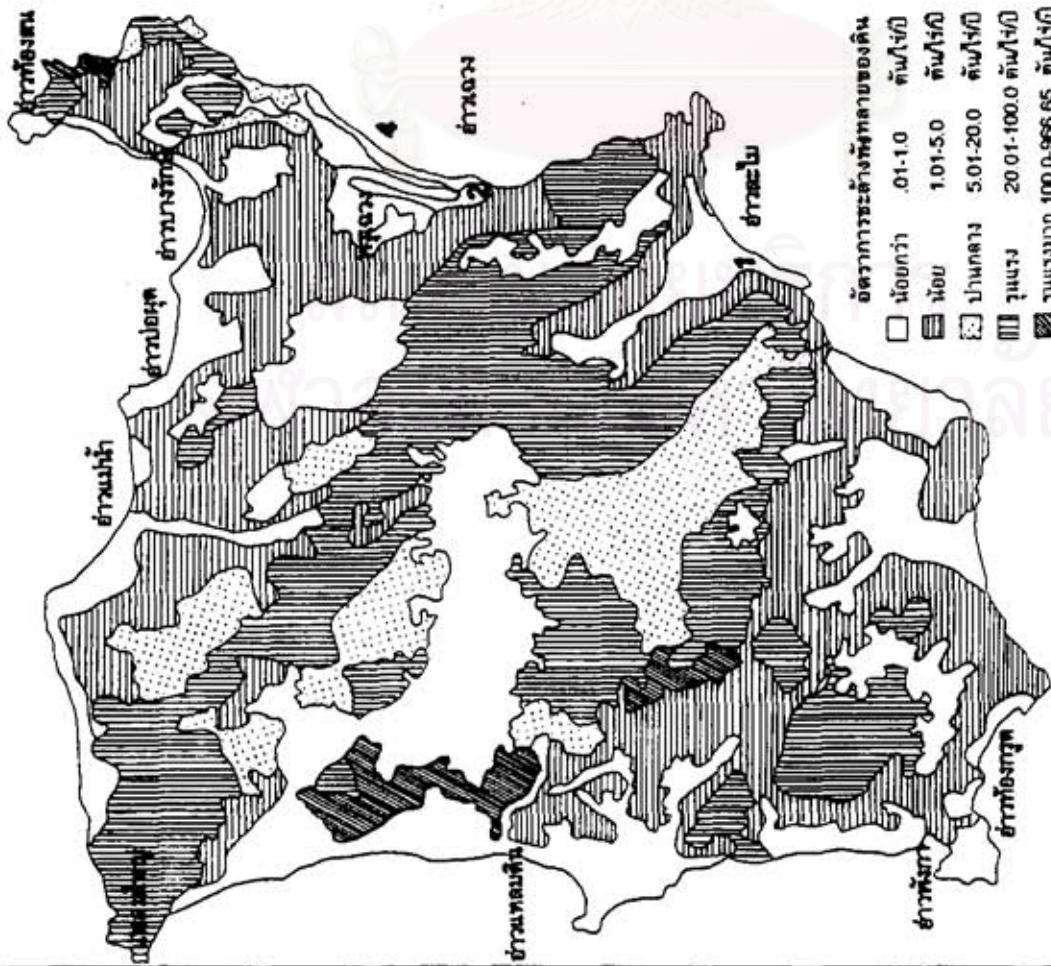
ตารางที่ 5.12 แสดงระดับอัตราการสูญเสียดินของเกาะสมุย

ระดับ	อัตราการสูญเสียดิน(ตันไร่ปี)	พื้นที่(ไร่)	การใช้ประโยชน์ที่ดิน
น้อยมาก	0.01-1.00	38,168.75	มะพร้าวที่ราบริมฝั่งรอบเกาะ, นาข้าว, ป่าดิบ ริมฝั่งหาดเฉวง หาดปอผุด หาดบางรัก หาดแม่น้ำ หาดละไม อ่าวพังกา หาดแหลมดิน เป็นต้น
น้อย	1.01-5.00	43,206.25	สวนมะพร้าว, เข็มืองเก่าในที่ว่าง อ่าวเฉวงน้อย หาดบางเก่า
ปานกลาง	5.01-20.00	16,693.75	เข็มืองเก่า, สวนยางพาราผสมสวนมะพร้าวบนภูเขา, สวนมะพร้าวบริเวณภูเขาเชิงเขาริมทะเล อ่าวท้องสน
รุนแรง	20.00-100.00	42,381.25	สวนมะพร้าวผสมสวนยางในบริเวณภูเขา, หาดบ้านใต้, บางมะขาม ตลิ่งงาม ท้องโคนค, หาดเชิงมน, อ่าวท้องตะเคียน
รุนแรงมาก	100.01-966.65	3,925.0	สวนมะพร้าว, เข็มืองเก่า, ลุ่มน้ำอ่าวเฉวง, ลุ่มน้ำคลองสระเกศ

ที่มา :สภาพแวดล้อมทรัพยากรและแผนพัฒนาเกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง , คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530

- 1 การพังทลายของสันทราย บริเวณหาดละไม
- 2 การปลูกสร้างบึงสันทราย บริเวณหาดแฉง
- 3 การพังทลายของดิน บริเวณหาดเชิงมน
- 4 สภาพการพังทลาย บริเวณเขี้ยวแฉง

แผนที่ 5.5 การพังทลายของดิน

พื้นที่หาดทรายและสันทรายถูกรุกล้ำขาดการควบคุมที่ดี ทั้งนี้เป็นเพราะโรงแรม บังกะโล กัฏาคาร ร้านอาหาร มีการสร้างถนน การขุดที่หรือถมที่ การตัดหรือตัดทรายทำให้ตลิ่งพัง ที่ตั้งอยู่ริมทะเลต้องการเสพยาวิทัศนธรรมชาติอย่างใกล้ชิด การก่อสร้างส่วนมากจึงได้ล้ำเข้าไปใน บริเวณสันทรายที่เป็นเขตต่อเนื่องระหว่างเขตบริการกับเขตพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งบริเวณสันทรายจัด เป็นพื้นที่ที่มีความเปราะบางและถูกทำลายได้ง่าย จึงเกิดการพังทลายของดินตามชายทะเล อีกทั้ง ตามแนวชายฝั่งทะเลมีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งตามธรรมชาติอยู่แล้ว สิ่งปลูกสร้างทางการท่องเที่ยว ที่ล้ำเข้าไปในสันทราย จึงเป็นการเพิ่มการพังทลายของดินให้มากยิ่งขึ้นไปอีก

ส่วนการพังทลายของดินในพื้นที่ทั่วไปและการพังทลายสูญเสียดินลุ่มน้ำ เนื่องจาก สภาพภูมิประเทศของเกาะสมุยมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ดังนั้นจึงก่อให้เกิดการบุกรุกทำลายป่าบน ภูเขาที่มีความลาดชันสูง เพื่อทำการเกษตร การขุดดินภูเขาเพื่อถมที่ปลูกสิ่งก่อสร้าง ปัจจุบัน ปรากฏว่ามีการตัดถนนขึ้นไปบนภูเขาสูง มีร้านอาหาร จุดชมวิว รวมถึงที่พักตากอากาศ ทำให้เกิด ความเสื่อมโทรมของลุ่มน้ำแถบนี้ ไม่ว่าจะเป็นการลดลงของความอุดมสมบูรณ์ของดิน การสูญเสย หน้าดิน หรือเกิดการทับถมของตะกอนในแหล่งน้ำ

จากตารางที่ 5.12 ลุ่มน้ำบริเวณอ่าวแดง มีพื้นที่ประมาณ 28,781 ไร่ และจัดเป็น พื้นที่สำคัญในการพัฒนา ประกอบด้วยชุมชนใหม่ที่เกิดจากการขยายตัวทางการท่องเที่ยว สถานที่ พักแรม ธุรกิจบริการการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นแหล่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมากที่สุดจากการ ที่ประกอบด้วยคลองสายสั้น ๆ หลายสาย เป็นเหตุให้ดินที่ถูกชะล้างพังทลายสามารถลงสู่ทะเลได้เร็ว ทำให้มีผลต่อการท่องเที่ยวแถบนี้ได้โดยการสูญเสียดินของลุ่มน้ำนี้จัดอยู่ในระดับที่รุนแรงมากเท่ากับ 101.09 ตัน/ไร่/ปี

โดยสรุปแล้ว พื้นที่ในเกาะสมุยจะเกิดการกัดเซาะพังทลายของดินตามธรรมชาติอยู่ แล้ว เนื่องจากพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง มีดัชนีการกัดเซาะของฝนสูง หรือองค์ประกอบของดินที่มีการ ยึดเหนี่ยวน้อยย่อมมีอัตราการพังทลายของดินสูง แต่การเกิดการพังทลายและสูญเสียดินจะลดน้อยลง ในพื้นที่ที่มีการอนุรักษ์ป่า ป่าชายเลนหรืออย่างน้อยที่สุดมีพืชคลุมดินจะช่วยลดการชะล้างดินได้มาก แต่ปัจจุบันพื้นที่เหล่านั้นถูกเปิดเพื่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้างมากขึ้นทำให้สูญเสียดินในอัตราสูงยิ่งขึ้น ป่าชายเลนซึ่งเคยมีมากบริเวณปากแม่น้ำทุกสาย พรุ ของเกาะสมุยซึ่งที่เป็นแนวป้องกันคลื่นลมและ กระแสน้ำถูกทำลายไป ทำให้เกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งตามธรรมชาติ ส่วนการสูญเสียดินพังทลาย ของดินสันทรายและหาดทรายชายฝั่งเมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณอื่นจะค่อนข้างน้อย แต่การพังทลาย ของสันทรายและหาดทรายจะเพิ่มมากขึ้นไปอีกเมื่อมีสิ่งก่อสร้างทางการท่องเที่ยวรุกล้ำเข้าไปใน บริเวณดังกล่าว ปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นทั่วไปตามชายหาดที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปถึง ได้แก่ หาดแดง หาดละไม หาดแม่ น้ำ อ่าวท้องตะเคียน ฯลฯ โดยเฉพาะอ่าวท้องตะเคียน มีลักษณะเป็น หน้าผา แต่กลับมีสิ่งปลูกสร้าง ร้านอาหาร สถานที่พักแรม ถนน สร้างบนผาชัน กลับเป็นการเพิ่มการ พังทลายของดินให้มากยิ่งขึ้น ส่วนบริเวณสันทรายจะทำให้หาดมีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มี ความกว้างของหาดแคบลง มีความลาดชันไม่เหมาะแก่การเล่นน้ำทะเล

1.2 สาขาทรัพยากรน้ำ

1.2.1 คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม

จากการวิเคราะห์มลภาวะของน้ำทะเลชายฝั่งรอบ ๆ เกาะสมุย น้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน และระบบระบายน้ำและน้ำทิ้งของชุมชนของชุมชน

การศึกษาคุณภาพน้ำทะเลบริเวณชายหาดแดง โดยกองอนามัยสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2535 สรุปได้ว่าคุณภาพน้ำทะเลบริเวณชายหาดแดง อยู่ในมาตรฐานคุณภาพน้ำทะเล

ตารางที่ 5.13 แสดงคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งรอบเกาะสมุย ปี พ.ศ. 2531

แหล่งท่องเที่ยว	pH	Temperature °C	DO mg/l	BOD	Coliform Bacteria MPN/100 ml.
หาดหน้าทอน	-	-	-	-	1,933
หาดแดง	7.8	30.6	6.84	.84	600
หาดละไม	7.8	31.6	6.7	1.18	62
หาดแม่รำ	7.9	32	7.3	.7	ไม่พบ
อ่าวเชิงมน	7.6	31.5	6.4	1.05	ไม่พบ
อ่าวบ่อผุด	7.9	29	5.4	0.8	40
หาดท้องยาง	7.8	30	6.2	3.2	40
มาตรฐานน้ำทะเลชายฝั่งสำหรับการเล่นน้ำ	6.5-8.3	23-33	>=4	-	<=1,000

ที่มา : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2531

จากตาราง 5.13 แสดงให้เห็นว่าคุณภาพน้ำทะเลของเกาะสมุยยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน นอกจากบริเวณหาดหน้าทอนที่มีปริมาณโคลิฟอร์มแบคทีเรียสูง เนื่องจากน้ำทิ้งที่ระบายลงสู่ทะเลโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสีย

จากการออกสำรวจภาคสนามนักท่องเที่ยวต่างมีความเห็นว่าน้ำทะเลมีความสะอาดอยู่ในระดับที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะที่หาดแดงได้รับความพอใจค่อนข้างมาก ส่วนหาดอื่น ๆ เป็นรองหาดแดง ทั้งนี้เชื่อว่าหาดอื่นมีน้ำทะเลสกปรกมีมลพิษแต่อย่างใด แต่ที่หาดอื่น ๆ ได้รับความแน่นน้อยกว่าหาดแดงเนื่องจากท้องทะเลบางแห่งเป็นโคลน มีปะการัง บางแห่งมีขยะพวงจากพืชทะเล ไม่เหมาะแก่การเล่นน้ำ

ส่วนคุณภาพน้ำใต้ดินและน้ำผิวดินนั้นในปัจจุบันพบปัญหาแร่เหล็กมากเกินไปทั้งในแหล่งน้ำธรรมชาติและน้ำบ่อ ทหลายแห่งพบปริมาณโคลิฟอร์มแบคทีเรียมากเกินกว่ามาตรฐาน ซึ่งเกิดมาจากเกิดการปนเปื้อนน้ำหรือของเสียจากบ่อส้วมซึม น้ำทิ้งชุมชนและจากสถานที่พักผ่อน น้ำ

เสียจากชุมชนใช้บ่อเกรอะบ่อซึมเป็นที่รองรับ หรือระบายลงสู่คลองหรือลำรางธรรมชาติไหลลงสู่ทะเล หรือถูกเทลาดปล่อยซึมลงบนทรายหมดแทนการระบายลงท่อระบายน้ำทิ้ง

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน(ตารางที่ 5.14) ในตำบลอ่างทอง ตำบลบ่อผุด และตำบลมะเร็ดต่อผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการเน่าเสียของแหล่งน้ำ โดย กรมโยธาธิการ ปี พ.ศ. 2535 ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าน้ำทิ้งจากโรงแรมหรือสถานบริการ เป็นสาเหตุอันดับแรก ๆ ที่ทำให้แหล่งน้ำเน่าเสีย จะเห็นได้ว่าตำบลบ่อผุดได้รับผลกระทบจากน้ำทิ้งชุมชนและจากสถานที่พักแรมมากที่สุดเพราะมีการขยายตัวทางการท่องเที่ยวมากที่สุดในเกาะสมุยเช่นกัน (แผนที่ 5.8)

ตารางที่ 5.14 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการเกิดแหล่งน้ำเน่าเสีย

สาเหตุจากกิจกรรม	ต.อ่างทอง	ต.บ่อผุด	ต.มะเร็ด	เฉลี่ย
น้ำทิ้งจากโรงแรมหรือสถานบริการ	53.8	77.5	35.4	52.7
คราบน้ำมันจากเรือ	13.5	9.7	6.3	10.3
น้ำทิ้งชุมชน	49.3	45.1	35.4	43.8

ที่มา : การสำรวจข้อมูลในสนาม กรมโยธาธิการ 2535

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ

ตารางที่ 5.15 แสดงปริมาณน้ำเสียและ BOD จากชุมชนและสถานที่พักแรม ปี พ.ศ. 2535

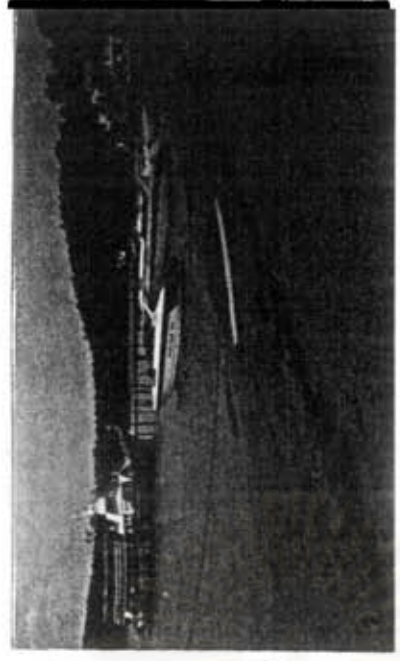
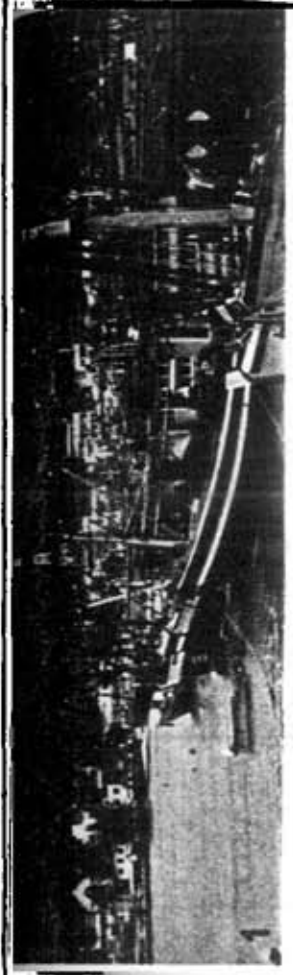
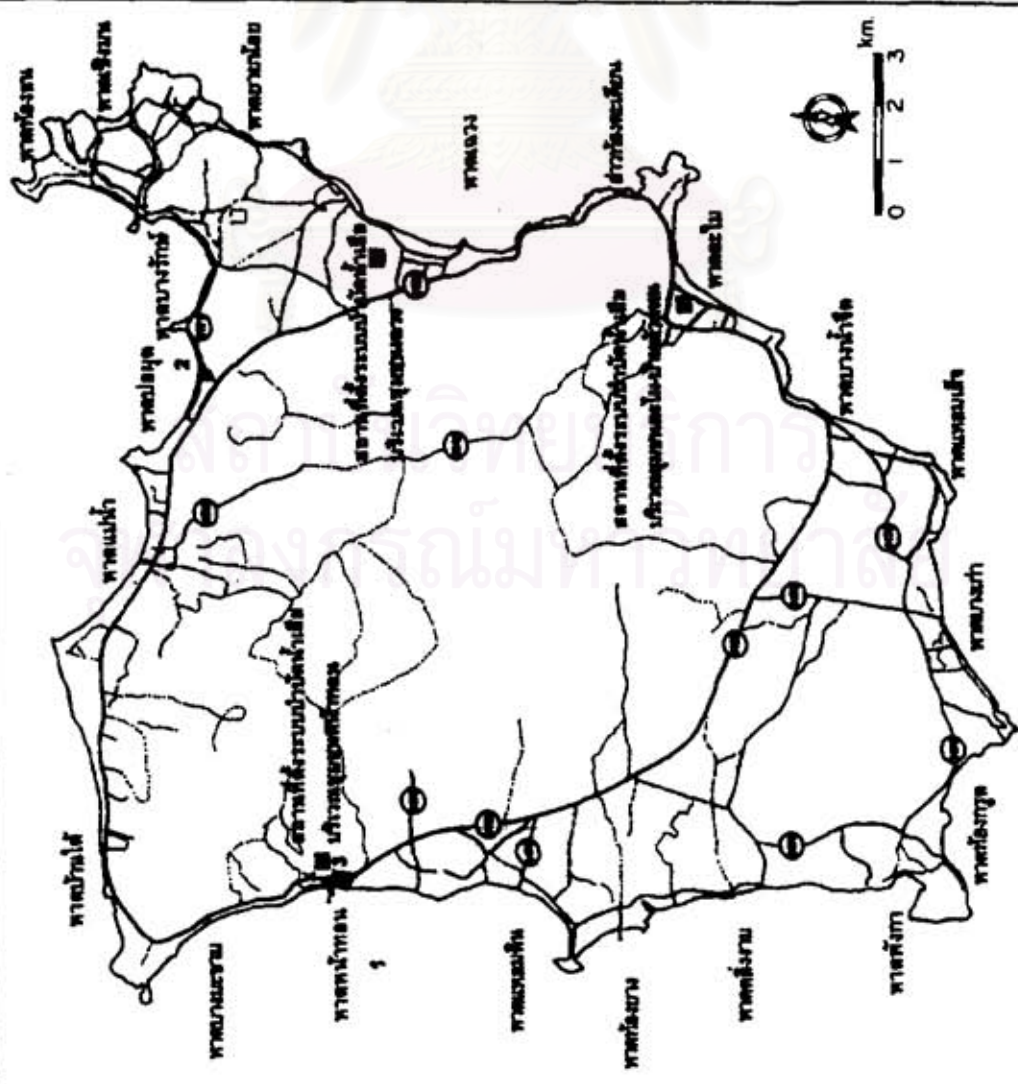
ชุมชน	ปริมาณน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)		BOD(mg/l.)		
	จากชุมชน	จากโรงแรม บังกะโล	จากชุมชน	จากโรงแรม บังกะโล	รวม
ชุมชนหน้าทอน	1,010	-	99	-	99
ชุมชนแม่ น้ำ-อ่าวบ่อผุด ต.แม่ น้ำ-ต.บ่อผุด	360	1,244	99	94	95
ชุมชนแฉวง ต.บ่อผุด	321	3,088	99	94	95
ชุมชนละไม-บ้านหัวถนน ต.มะเร็ด	413	843	99	94	96
ชุมชนลิปะน้อย-ต.ลี้งงาม ต.ลิปะน้อย-ต.ลี้งงาม	575	161	99	94	98

ที่มา : กรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย, โครงการแก้ไขปัญหาน้ำเสียและระบบระบายน้ำบริเวณพื้นที่เร่งด่วน

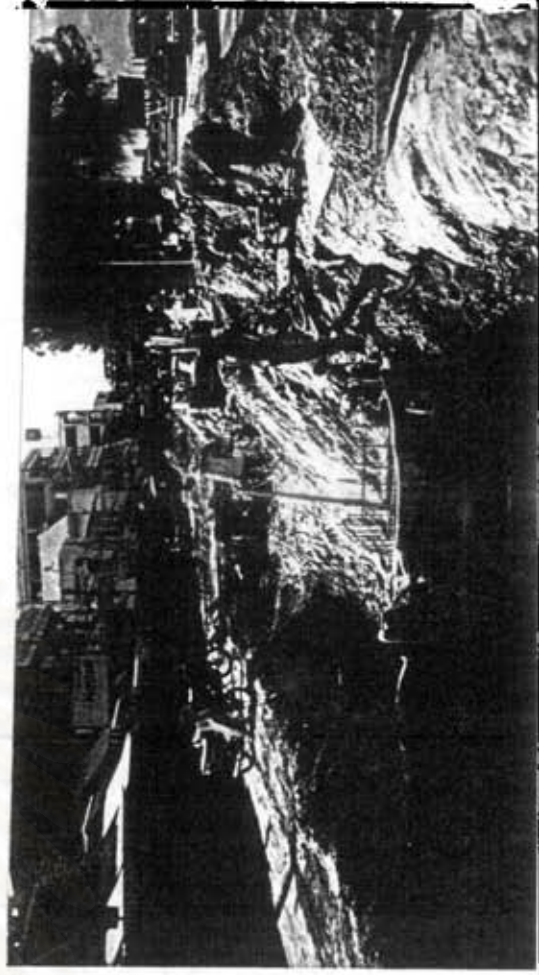
หมายเหตุ : สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่กำหนดให้น้ำทิ้งชุมชนขนาดเกินกว่า 2,500 คน มีค่า BOD ไม่เกิน 20 mg/l

ถึงแม้ว่าปัจจุบันคุณภาพน้ำทะเลของเกาะสมุยอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเพราะสามารถปรับสภาพตามธรรมชาติให้อยู่ในสภาพดีดังเดิมได้ในเวลาไม่นานนัก ส่วนน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินคุณภาพในเกาะสมุยอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ในปัจจุบันชุมชนเกาะสมุยทั้งในส่วนบ้านเรือน และสถานที่พักแรม กิจกรรมท่องเที่ยว และกิจกรรมต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวอื่น ๆ (ตารางที่ 5.15) ได้

แผนที่ 5.0 บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำและสถานที่ตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย

- 1 บริเวณหาดหน้าทอน มีการปล่อยน้ำเสียโดยปราศจากการบำบัด
- 2 หาดบ่อยด มีทรายน้ำมันจากเรือท่องเที่ยว
- 3 สถานที่ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียบริเวณหน้าทอน

กำเนิดน้ำเสียเพิ่มมากขึ้นการใช้วิธีการระบายตามธรรมชาติลงบนพื้นทรายที่กระทำมาแต่เดิมอาจอยู่เหนือความสามารถของทรายในการดูดซับและกรองสิ่งสกปรกต่าง ๆ ออกไปทำให้เกิดการท่วมขังและเกิดการเน่าเสียต่อสภาพแวดล้อม น้ำใช้ น้ำใต้ดิน และน้ำทะเลใต้ ซึ่งในที่สุดจะเป็นผลกระทบย้อนกลับสู่การท่องเที่ยวได้ คือ นักท่องเที่ยวจะยอมลดจำนวนลง

จากการออกสำรวจโดยผู้วิจัยพบว่าปัจจุบันชาวเกาะสมุยร้อยละ 45 ประสบปัญหาเรื่องน้ำ โดยร้อยละ 55.55 ของผู้มีปัญหาเรื่องน้ำเป็นปัญหาเรื่องคุณภาพของน้ำใช้ เช่น น้ำมีกลิ่นและตีปริมาณสนิมเหล็กมาก เป็นต้น

1.3 ทรัพยากรอากาศ

1.3.1 ฝุ่นละออง

การพัฒนาการท่องเที่ยวก่อให้เกิดสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ มากมายทั้งอาคารสิ่งปลูกสร้าง โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ได้ก่อให้เกิดมลภาวะต่อคุณภาพอากาศในรูปของฝุ่นละอองในระหว่างการก่อสร้าง และหลังการก่อสร้างที่ขาดการดูแลเอาใจใส่ รักษาสภาพแวดล้อม ขาดการซ่อมแซมบำรุงถนนที่ชำรุดเสียหาย นอกจากนี้ฝุ่นละอองยังเกิดจากการสัญจรไปมาของนักท่องเที่ยวและประชาชนที่มีการใช้ยานพาหนะกันมากขึ้น ที่เห็นได้ชัดเจนคือ ถนนด้านในแฉวง(แฉวง-เชิงมน) ถนนด้านในหาดละไม มีปริมาณจราจรหนาแน่นแต่ถนนขาดการดูแลเอาใจใส่ มีฝุ่นละออง ผู้อาศัยทำกินแถบนั้นต่างพากันฉีดน้ำไม่ให้คลุ้งกระจาย ซึ่งมีผลต่อสุขภาพ และอนามัย ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่ไม่น่าดู จากการออกสำรวจภาคสนามได้รับฟังปัญหาเรื่องฝุ่นละอองในแหล่งท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยเห็นว่าเป็นการทำลายบรรยากาศในท่องเที่ยวและทำให้อาหารไม่ถูกสุขลักษณะ

ตารางที่ 5.16 แสดงทัศนคติของครัวเรือนเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเกาะสมุย พ.ศ. 2535

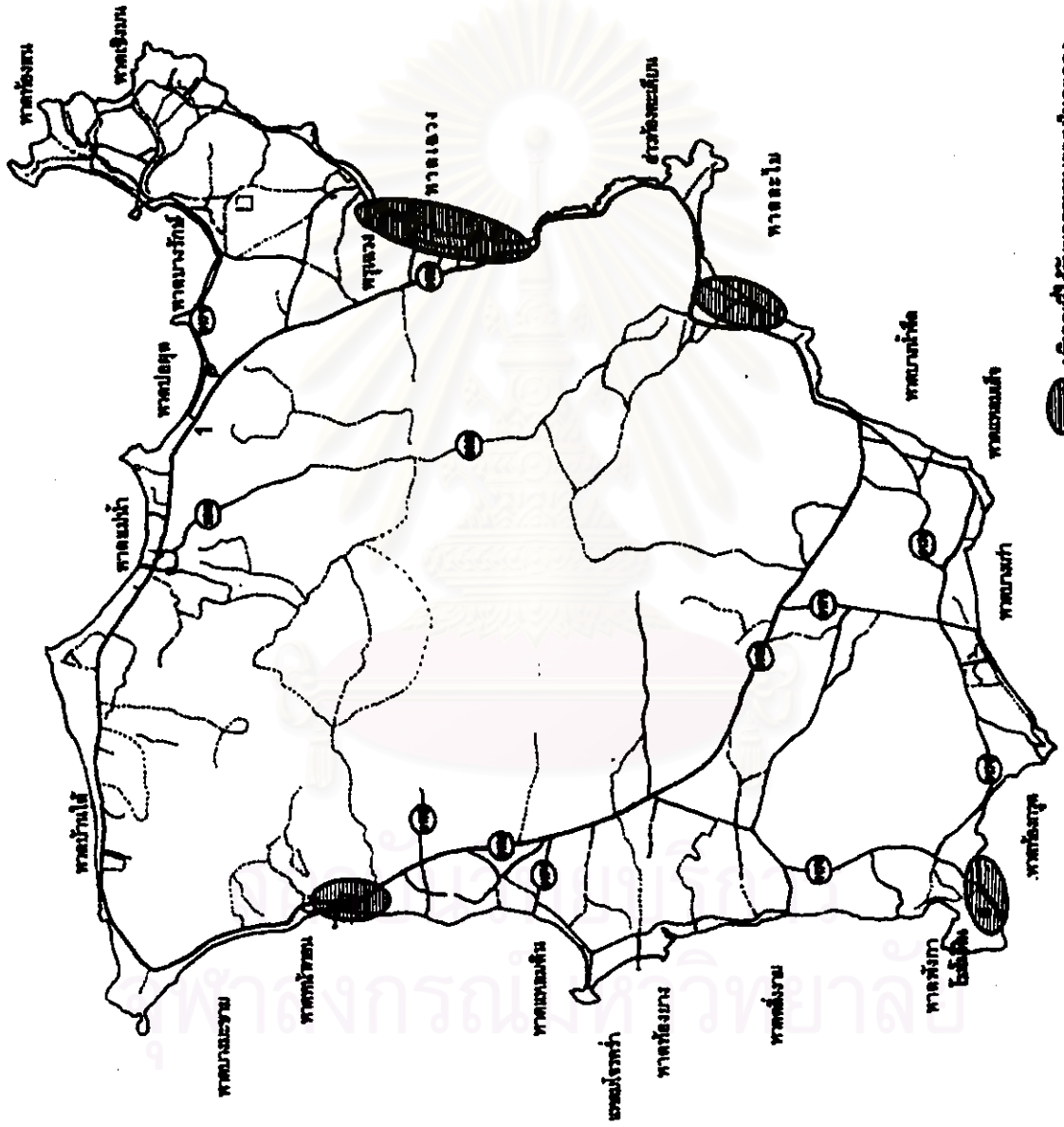
ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ตำบลอ่างทอง	ตำบลบ่อผุด	ตำบลมะเร็ด	เฉลี่ย
1. น้ำท่วมขัง	26.9	12.9	31.3	25.3
2. น้ำเสีย	6.0	12.9	12.5	9.6
3. ขยะ	17.9	19.4	14.6	17.1
4. เสียงดัง	43.3	38.7	47.9	43.8
5. กลิ่นเหม็น	22.4	19.4	16.7	19.9
8. ฝุ่นละออง	76.1	77.4	66.7	73.3
7. บุง แมลงวัน รมกวน	40.3	35.5	33.3	37.0
8. ถนนคับแคบ	3.0	6.5	2.1	3.4

ที่มา : กรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย, โครงการแก้ไขปัญหาน้ำเสียและระบบระบายน้ำบริเวณพื้นที่เว้งด่วน

การสำรวจข้อมูล เมษายน พ.ศ. 2535

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

แผนที่ 5.7 ผ่านคลอง

ฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นในเกาะสมุย (แผนที่ 5.7) ยังเกิดจากการที่มีการระเบิดหินเพื่อทำเหมืองหินและโรงไม้หินเพื่อใช้ในการก่อสร้าง ในบริเวณเขาโตกตอนใต้ของพรุพังกา อันเป็นแหล่งป่าชายเลนสำคัญ ซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับเมืองท่องเที่ยวอย่างเกาะสมุย เนื่องจากมีผลกระทบต่อบรรยากาศการท่องเที่ยวและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตารางที่ 5.16 แสดงให้เห็นความคิดเห็นของประชาชนต่อสภาพแวดล้อมของเขา ปรากฏว่าปัญหาเรื่องฝุ่นละอองได้เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของประชาชน

2. ผลกระทบด้านลบด้านนิเวศวิทยา

ลักษณะของผลกระทบด้านนี้แบ่งออกเป็น 2 สาขา คือ สาขาทรัพยากรสิ่งมีชีวิตบนบก และสาขาทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในน้ำ ผลจากการวิเคราะห์สามารถแจกแจงได้ดังนี้

2.1 สาขาทรัพยากรสิ่งมีชีวิตบนบก

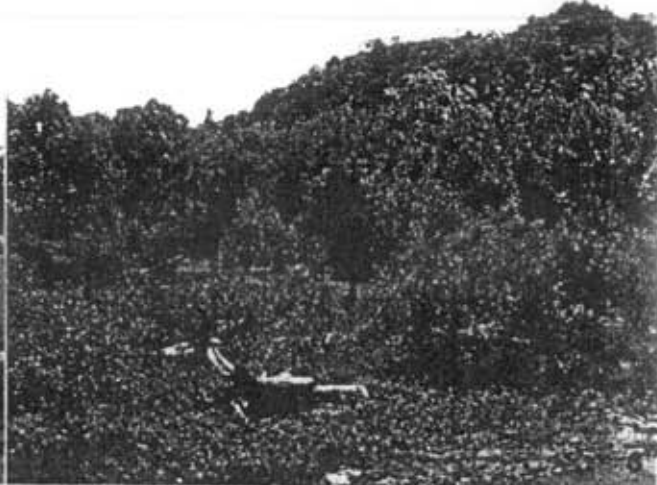
2.1.1 การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้

สาเหตุสำคัญเกิดจากการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ของราษฎรเพื่อทำการเกษตร ถึงแม้ว่าไม่มีสถิติยืนยันว่าการท่องเที่ยวเป็นสาเหตุให้มีการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ เนื่องจากเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทางอ้อม กล่าวคือ การเข้าบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าได้เกิดขึ้นมาก่อนที่มีการท่องเที่ยวเสียอีก แต่เมื่อมีการพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้น ก็ได้มีเกษตรกรจำนวนหนึ่งที่ขายที่ดินทำกินให้กับนักลงทุนด้านกิจการท่องเที่ยว แล้วหาที่ดินทำกินใหม่โดยการบุกรุกป่าหรือซื้อที่ดินทำกินใหม่ในราคาถูก การท่องเที่ยวจึงเป็นตัวเร่งให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงและเร็วขึ้น อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและขยายตัวรุกล้ำบริเวณพื้นที่ภูเขามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ภูเขาซึ่งอยู่ตอนกลางของเกาะซึ่งเปลี่ยนสภาพจากพื้นที่ป่า และสวนยางพาราเป็นสวนผลไม้ ไม้ยืนต้น นอกจากนี้มีการตัดถนนเพื่อเป็นทางสู่จุดชมวิวยวนภูเขา มีร้านอาหาร สถานที่พักผ่อนเกิดขึ้นแล้ว ถนนบางสายตัดเลียบแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้สภาพพื้นที่ภูเขาบริเวณดังกล่าวมีสภาพเป็นที่โล่งแจ้งมากขึ้นกว่าเดิม ส่งผลกระทบต่อบริเวณพื้นที่ป่าไม้ต้นไม้อายุและการพังทลายของหน้าดิน

ในปี พ.ศ. 2499 มีราษฎรยื่นคำร้องอ้างสิทธิ์หรือทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนรวม 48 ราย เมื่อ ปี พ.ศ. 2529 กรมป่าไม้ได้พิจารณาเรื่องของ สทก.1 มีราษฎรจำนวน 119 ราย 113 แปลง เนื้อที่ 1,922 ไร่ (หนังสือจังหวัด ส่วนมาก ที่สฎ 0009/231 อ้างใน การจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ บริเวณเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี) แสดงให้เห็นว่าการเข้าตัดไม้ทำลายป่าอันเป็นแหล่งต้นน้ำสำคัญของเกาะมีมานานแล้ว และได้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลการใช้ที่ดินปี พ.ศ. 2518, 2529 และ 2539 (บทที่ 4) มีพื้นที่ป่าลดมาโดยลำดับ โดยมีพื้นที่ป่าไม้เท่ากับ 21,481.22 , 12,173.11 ไร่ และ 7,667.47 ไร่ ตามลำดับ อีกทั้งในปัจจุบันพบว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวได้รุกถึงพื้นที่ป่าเขา คือ มีร้านอาหารอยู่บนภูเขาสูงกว่า 200-250 เมตรจากระดับน้ำทะเล ซึ่งเป็นที่แหว่งหักผ่นชมวิวยะหว่างการเดินทางทิวไร่ ซึ่งในปัจจุบันมีบริษัททิวไร่เกิดขึ้นแล้ว ถนนได้ถูกตัดผ่านพื้นที่สวนมะพร้าวและพื้นที่ป่าทั้ง ๆ ที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

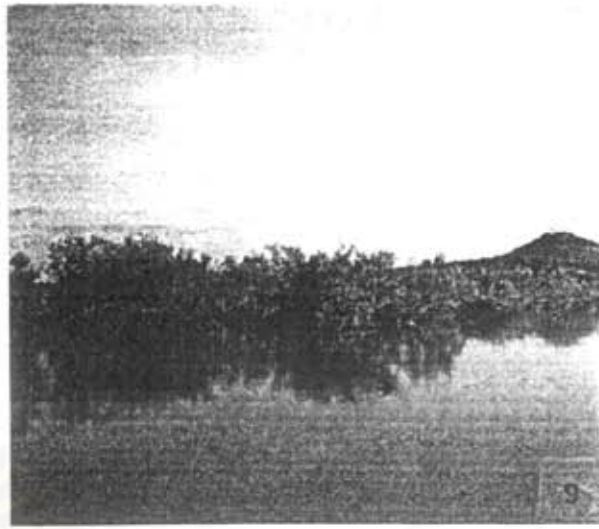

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

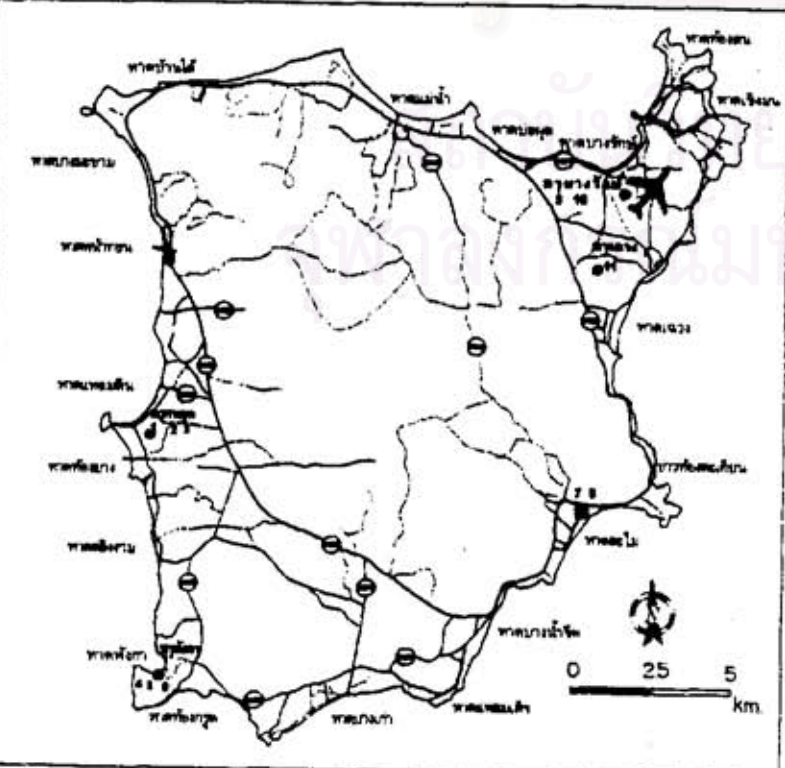

7

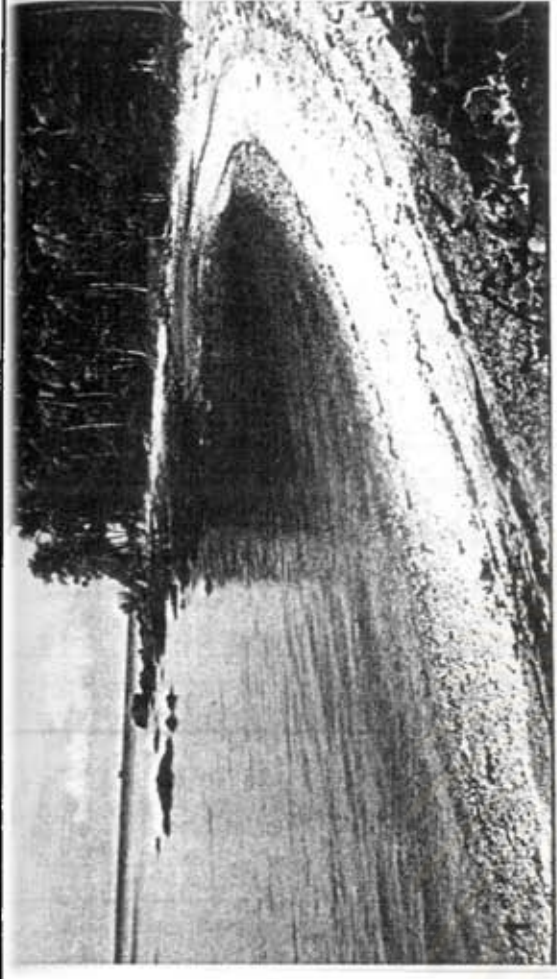

แผนที่ 5.8 การสูญเสียพื้นที่ป่าชายเลนป่าพรุ

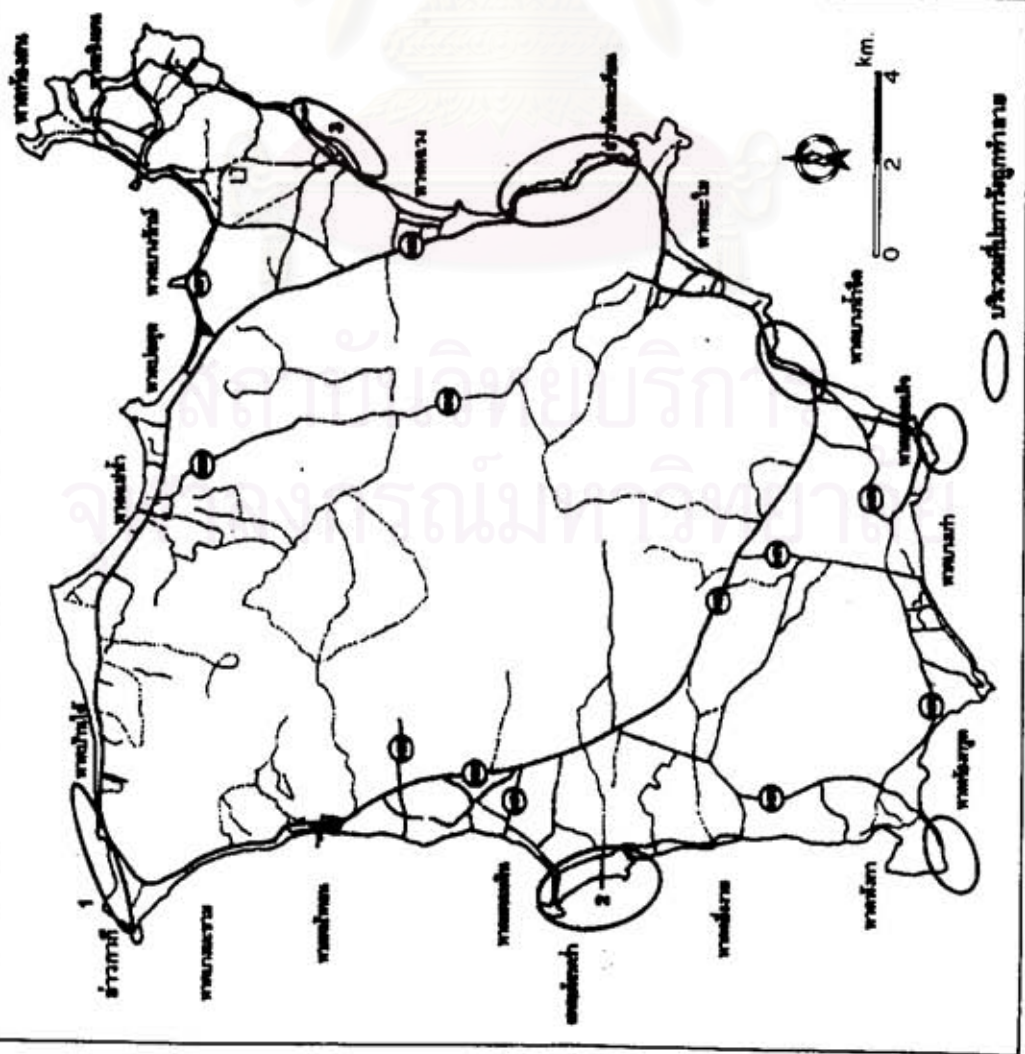
- 1 พรุกระซูด พ.ศ.2518
- 2 พรุกระซูด พ.ศ.2538 ถูกกั้นเป็นแหล่งน้ำดิบผลิตน้ำประปา
- 3 บริเวณพรุกระซูดที่ถูกก่อสร้างเป็นสถานที่ราชการ
- 4 พรุพังกา พ.ศ.2518
- 5 พรุพังกาถูกรบกวจากสถานที่พักผ่อน การตัดถนน
- 6 สภภาพชายเลนในปัจจุบัน
- 7 ชายเลนปากแม่น้ำถูกแทนที่ด้วยสถานที่พักผ่อน บริเวณหาดละไม
- 8 สภภาพชายเลนปากแม่น้ำ หาดบางเกา
- 9 พรุบางริ้วด้านตะวันตก ยังคงสมบูรณ์
- 10 พรุบางริ้วด้านตะวันออก ติดกับสนามบิน ถูกทำตาลง
- 11 พรุเฉวง ถูกบุกรุกด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยว

- 1 ซากปะการังบริเวณอ่าวทากี
- 2 การสอนการดำน้ำให้แก่นักท่องเที่ยว
ซึ่งเสี่ยงต่อการเหยียบย่ำทำลายปะการัง
- 3 การทอดสมอเรือบริเวณแหลมโจรดำ

แผนที่ ๕.๑ ปะการังถูกทำลาย

3.1 สาขาการใช้ที่ดิน

3.1.1 การสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรม

หากได้พิจารณาการใช้ที่ดินระหว่างปี พ.ศ. 2529 กับปัจจุบันจะพบว่าพื้นที่เกษตรกรรมได้ลดน้อยลง ทั้งนี้ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาพื้นที่ในเกาะสมุยเกือบทุกส่วนได้รับการพัฒนาให้เป็นสถานที่พักผ่อน ภัตตาคาร สถานบันเทิง และธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอื่น ๆ มากมาย ความต้องการพื้นที่นี้เองได้เป็นสาเหตุให้พื้นที่ทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมสำหรับการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวได้ขยายตัวขึ้น ซึ่งพื้นที่เดิมส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ปรากฏการณ์นี้เห็นได้ชัดในบริเวณหาดเฉวง บริเวณรอบพรุเฉวง หาดละไม เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันเต็มไปด้วยสถานที่พักผ่อน ภัตตาคาร สถานบันเทิงเรีงรมย์ จึงกล่าวได้ว่าการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวมีส่วนอย่างมากที่ทำให้เกิดการสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรม

จากตาราง 5.17 จะเห็นได้ว่าก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ที่ดินในลักษณะการซื้อขาย ที่ดินส่วนใหญ่เคยเป็นแปลงเกษตรกรรมหรือที่รกร้างมาก่อนแทบทั้งสิ้น และมีสัดส่วนร้อยละ 73.20 และ 15.69 ของทั้งหมด

ตารางที่ 5.17 แสดงสภาพการใช้ที่ดินเดิมก่อนการซื้อไว้เป็นกรรมสิทธิ์

การใช้ประโยชน์ก่อนการซื้อ	ร้อยละ
ที่รกร้าง	15.69
การเกษตรกรรม	73.20
บังกะโล	5.88
ร้านค้า	3.93
อื่น ๆ	1.30
รวม	100.00

ที่มา : อุตัย ธรรมรังษี พ.ศ. 2529

ตารางที่ 5.18 แสดงพื้นที่ปลูกพืชในอำเภอเกาะสมุย ปี พ.ศ. 2518 2529 และ 2539

พืช	ปี พ.ศ. 2518 (ไร่)	ปี พ.ศ. 2529 (ไร่)	ปี พ.ศ. 2539 (ไร่)	การขยายตัว ระหว่าง พ.ศ. 2518-2529	การขยายตัว ระหว่าง พ.ศ. 2529-2539
มะพร้าว	103,339	103,339	92,375	0	-10,964
นาข้าว	5,063	5,065	4,577	-2	-488
สวนผลไม้	2,000	2,583	11,409	583	8,826
พืชไร่	680	1,909	45	1,229	-1,864
ยางพารา	-	520	2,205	520	1,685
รวม พื้นที่เกษตรกรรม	111,082	113,416	110,611	2,334	-2,805

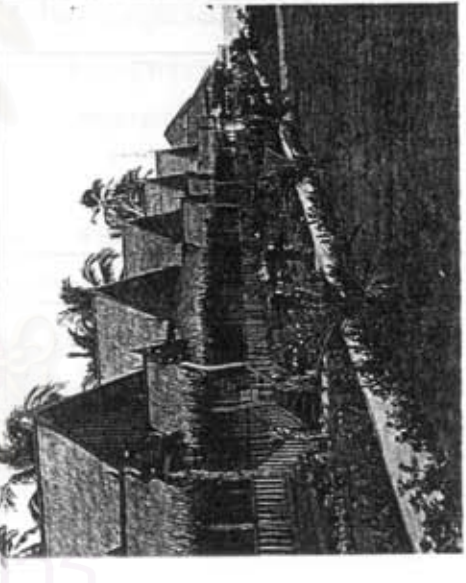
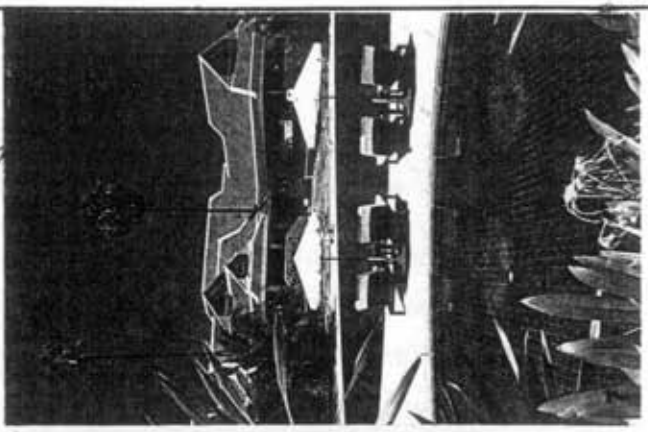
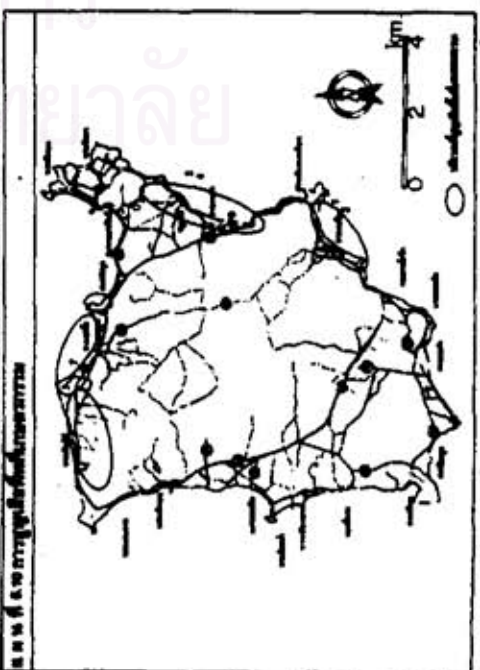
ที่มา : สำนักงานการเกษตรอำเภอเกาะสมุย

- 1 การตั้งถิ่นที่มีพ.ศ. 2518 บริเวณห้วยและโม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชนบท
 - 2 การตั้งถิ่นที่มีพ.ศ. 2538 บริเวณห้วยและโม มีลักษณะที่ทันสมัยมากขึ้น
 - 3 การตั้งถิ่นที่มีพ.ศ. 2518 บริเวณห้วยและโม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชนบทและไร่
 - 4 การตั้งถิ่นที่มี พ.ศ. 2538 บริเวณห้วยและโม มีลักษณะที่ทันสมัยมากขึ้นบริเวณห้วยและไร่
- 567 สถานที่ตั้งบ้านที่สร้างขึ้นใหม่ทั้งหมดเข้าโครงการ
- บริเวณห้วยและโมเดิมมีลักษณะดังนี้

สัญลักษณ์

	ที่อยู่อาศัย		นา
	พารามิเตอร์และที่อยู่อาศัย		สวนและพริก
	พื้นที่การเกษตร		ป่าไม้
	พื้นที่ว่าง		สถาบันศาสนา
	พื้นที่ว่าง		สถาบันการศึกษา

การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมจะอยู่ในบริเวณตั้งแต่พื้นที่ราบ ตลอดขึ้นไปถึงพื้นที่ลาดเชิงเขาโดยรอบเกาะ ที่ระดับความสูงไม่เกิน 500 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ป่าไม้ที่ยังคงเหลืออยู่ส่วนใหญ่จะอยู่ในบริเวณยอดเขาใหญ่ต่อจากพื้นที่เกษตรกรรมขึ้นไป การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมส่วนใหญ่ทำสวนมะพร้าวซึ่งให้เห็นว่าฐานการผลิตด้านเกษตรกรรมของเกาะสมุย ขึ้นอยู่กับผลผลิตมะพร้าว และมะพร้าวจัดเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญที่สุดของเกาะสมุย (ตารางที่ 5.18)

จากตาราง 5.18 จะเห็นได้ว่าพื้นที่เกษตรกรรมโดยรวมปัจจุบันมีการลดจำนวนลง 2,805 ไร่ โดยที่การทำเกษตรกรรมดั้งเดิมคือการทำสวนมะพร้าว ลดจำนวนลงถึง 10,964 ไร่ ส่วนพืชไร่และนาข้าวมีจำนวนลดลงมาตามลำดับ พื้นที่เกษตรที่ลดจำนวนลงมากนี้ส่วนหนึ่งถูกแทนที่ด้วยสิ่งปลูกสร้างเพื่อการท่องเที่ยว ส่วนหนึ่งถูกเปลี่ยนเป็นสวนผลไม้อื่น ๆ บ้างเล็กน้อย เช่น ลองกอง ลางสาด มังคุด และคงจะมีการขยายด้านการปลูกชนิดดังกล่าวมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากผลไม้ทั้ง 3 ชนิด ดังกล่าวมีความต้องการของตลาดท้องถิ่น การปลูกและดูแลรักษาง่าย ใช้ต้นทุนในการผลิตน้อยและราคาดี และยังเป็นที่ต้องการแก่ตลาดท่องเที่ยวภายในเกาะสมุยเองด้วย จึงเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญที่ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมดั้งเดิมคือการทำสวนมะพร้าว อันเป็นเอกลักษณ์ของเกาะสมุยลดจำนวนลง ในขณะที่เดียวกันการท่องเที่ยวก็สนับสนุนทางอ้อมให้เกิดการทำเกษตรกรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะสวนผลไม้เพิ่มขึ้นได้เช่นกัน

จากการออกสำรวจภาคสนามพบว่าพื้นที่บริเวณหาดเฉวง หาดละไม และพื้นที่ต่อเนื่องเข้าไปในแผ่นดิน (แผนที่ 5.10) ซึ่งแต่เดิมเป็นที่เกษตรกรรมถูกเปลี่ยนแปลงใช้ไปเป็นสถานที่พักผ่อน แหล่งบันเทิง ตลาดสด และธุรกิจต่าง ๆ รวมทั้งชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่ จากการสำรวจออกภาคสนามในบริเวณดังกล่าวพบว่าบริเวณเหล่านั้นในปัจจุบันไม่ได้เป็นสภาพเกษตรกรรมอย่างในอดีตแล้ว เนื่องจากเต็มไปด้วยร้านค้า ร้านอาหาร บริการเช่ารถ ตลาด ไนท์คลับ บาร์เบียร์ ดิสโก้เทค บริษัททัวร์ ฯลฯ สภาพที่พอจะบอกได้ว่าเป็นที่เกษตรกรรมเท่าก็คือ ที่ดินมีต้นมะพร้าวขึ้นรกร้างขาดการดูแล นาร้าง

3.1.2 การขยายตัวของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุม

การขยายตัวของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุมทั้งในด้านปริมาณและการกระจายตัวเป็นผลที่เกิดจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวในรูปของสถานที่พักผ่อน กิจกรรมท่องเที่ยวอื่น ๆ ซึ่งมีผลต่อการใช้ที่ดิน ที่แสดงให้เห็นตั้งแต่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้นเป็นลำดับจากการใช้ที่ดินในการพัฒนาท่องเที่ยวเพียง 37.20 ไร่ ในปี พ.ศ. 2528 เป็น 724.75 ไร่ ในปี พ.ศ. 2529 และ ปัจจุบันเป็น 3,205.98 ไร่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยว ในปัจจุบันเกาะสมุยมีจำนวนห้องพักรวมทั้งสิ้น 290 แห่ง จำนวน 7,975 ห้อง ซึ่งสามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้แต่จะขาดแคลนในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว (High Season) บังกะโลและโรงแรมในเกาะสมุยมีอยู่กระจายทั่วทั้งเกาะ และมีโรงแรมทุกระดับอยู่ในเกาะสมุย สำหรับโรงแรมระดับ 1 (ราคาตั้งแต่ 2,000 บาทขึ้นไป) มีอยู่ถึง 17 แห่ง จำนวน 1,571

ห้อง (แผนที่ 5.11) การขยายตัวของพื้นที่ปลูกสร้างที่ปรากฏในเกาะสมุยนอกจากสถานที่พักแรมแล้วยังมีสิ่งปลูกสร้างของกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นด้วย เช่น บาร์ ในที่คลับ ดิสโกเธค ภัตตาคาร เป็นต้น อีกทั้งสถานบันเทิง ร้านค้า อาคารสิ่งปลูกสร้างสร้างอย่างไม่เป็นระเบียบ ขาดการถอยร่น (มีการปลูกสร้างอาคารในระยะ 10 เมตร จากชายฝั่งทะเล) ความสูงเกินกว่าที่กำหนด ปรากฏจากต้นไม้ และมีการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ การขยายตัวของพื้นที่ปลูกสร้าง (Built up Area) โดยปราศจากการควบคุม การแข่งขันการลงทุนของภาคเอกชนในธุรกิจท่องเที่ยว ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินไปเพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้การขยายตัวของพื้นที่ปลูกสร้างทางการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างไร้ขอบเขตจำกัดและปราศจากการควบคุม โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นในทำเลที่ได้เปรียบทางการท่องเที่ยว เช่น บริเวณตลอดแนวชายหาด มีการขยายตัวในลักษณะ Ribbon Development ไปตามชายฝั่ง และสองฝากถนนสายรอบเกาะ และถนนแยกย่อยสายต่าง ๆ รวมทั้งถนน ซอย ทาง ในสถานที่ท่องเที่ยว และมีบางส่วนขยายตัวขึ้นไปบนพื้นที่เนินเขา ภูเขา ไหล่เขา จึงมีลักษณะกระจายตัวแยกอยู่โดดเดี่ยวออกไป มีผลทำให้การขยายตัวของสาธารณูปโภคเพื่อรองรับสิ่งปลูกสร้างเหล่านี้ต้องลงทุนสูงขึ้นและได้ส่งผลต่อเนื่องถึงการให้ประโยชน์ที่ดิน เนื่องจากมีความต้องการใช้ทรัพยากรทางด้านกายภาพ นิเวศวิทยา ระบบสาธารณูปโภค เศรษฐกิจและสังคมในทางที่สิ้นเปลืองมากขึ้น โดยที่การก่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะทำลายธรรมชาติดั้งเดิมของพื้นที่ รวมทั้งมีการจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะขัดต่อสภาพธรรมชาติ ไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเป็นการทำลายภูมิทัศน์อันเป็นความงามและแหล่งท่องเที่ยวดั้งเดิมไป

ความแออัดไม่เป็นระเบียบของสิ่งปลูกสร้าง ปัญหาความแออัดไร้ระเบียบของอาคารสิ่งปลูกสร้างในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเช่น สถานที่พักแรมในหาดเฉวง หาดละไม ร้านค้า บาร์บาร์และสถานบันเทิงในบริเวณถนนเส้นในหาดเฉวง ละไม แผงขายสินค้าที่ระลึก แผงเครื่องดื่มอาหาร ทาบเร่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น น้ำตก หินตาหินยาย จุดชมวิวด่าง ๆ และอาคารตึกแถวในเขตชุมชน และแหล่งบริการการท่องเที่ยวในบริเวณหาดเฉวง ซึ่งมีการก่อสร้างและจัดวางอย่างไม่เป็นระเบียบ ก่อให้เกิดทัศนอุจาด ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมเร็ว

จากการออกภาคสนามพบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ 100.00 เห็นว่าถนนด้านในเฉวงและหาดละไม เป็นส่วนที่น่ารังเกียจที่สุดบนเกาะ ร้านค้าและสิ่งปลูกสร้างไม่เป็นระเบียบ ผู้คนไม่เป็นมิตร ถนนขาดการซ่อมแซม กิจกรรมที่เกิดวุ่นวายสับสนหลากหลายเกินไป เกาะสมุยโดยเฉพาะบริเวณหาดเฉวงนี้มีลักษณะลอกเลียนแบบหาดป่าตองของภูเก็ต หรือพัทยา นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบางคนถึงกับให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า บริเวณเฉวงโดยเฉพาะบริเวณถนนสายในเป็นเหมือนรีสอร์ทที่มีลักษณะแย่ที่สุดในทวีปยุโรป เช่น รีสอร์ทในประเทศกรีซ เนื่องด้วยมีความสกปรก คนพลุกพล่านแออัด ปริมาณความแออัดของนักท่องเที่ยว ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศเห็นว่าที่บริเวณหาดเฉวงมีความแออัดและมีนักท่องเที่ยวมากจึงให้คะแนนในหัวข้อนี้ในระดับที่ไม่พอใจนัก ส่วนหาดอื่น ๆ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในปริมาณนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 5.19 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการขยายตัวของพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง

ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนน ค่าเฉลี่ย
ผลกระทบต่อความแออัด ไม่เป็นระเบียบ	26.32	26.32	21.05	26.32	0.00	3.53
ผลกระทบต่อความเสื่อม โทรมของสภาพแวดล้อม	33.33	44.44	5.56	11.11	5.56	3.89
ผลกระทบต่อ การขยายตัว ของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างโดย ปราศจากการควบคุม	55.00	30.00	10.00	5.00	0.00	4.35

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

3.1.3 การขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปัญหาการขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน เกิดจากการใช้ที่ดินประเภทหนึ่งก่อให้เกิดการรบกวน หรือส่งผลกระทบต่อการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง (แผนที่ 5.12) เช่น บริเวณท่าเรือกับแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่รับน้ำ แหล่งน้ำกับสนามบิน สิ่งปฏิภณและน้ำเสียจากสถานที่พักแรมกับชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่สูงหน้าผา ป่าไม้กับการท่องเที่ยว รวมทั้งเสียงรบกวนที่เกิดจากสถานบันเทิงต่าง ๆ กับชุมชน แหล่งพักผ่อน แหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ป่าชายเลนกับเหมืองหิน สถานที่พักแรม ถนนตัดผ่าน บริเวณชุมชนแออัดกับบริเวณผู้มีฐานะ นอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งในเรื่องทรัพยากรน้ำ ทางลงหาด ทาดทรายด้วย ซึ่งเกิดจากสถานที่พักแรมตั้งอยู่อย่างหนาแน่นไม่เหลือที่ว่างสำหรับทางลงหาดเลย

ตารางที่ 5.20 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการปิดกั้นทางลงหาด

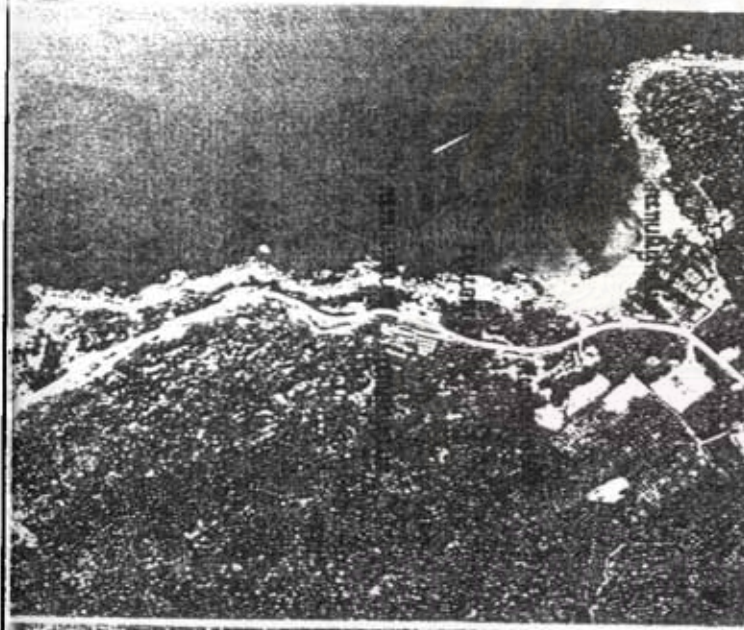
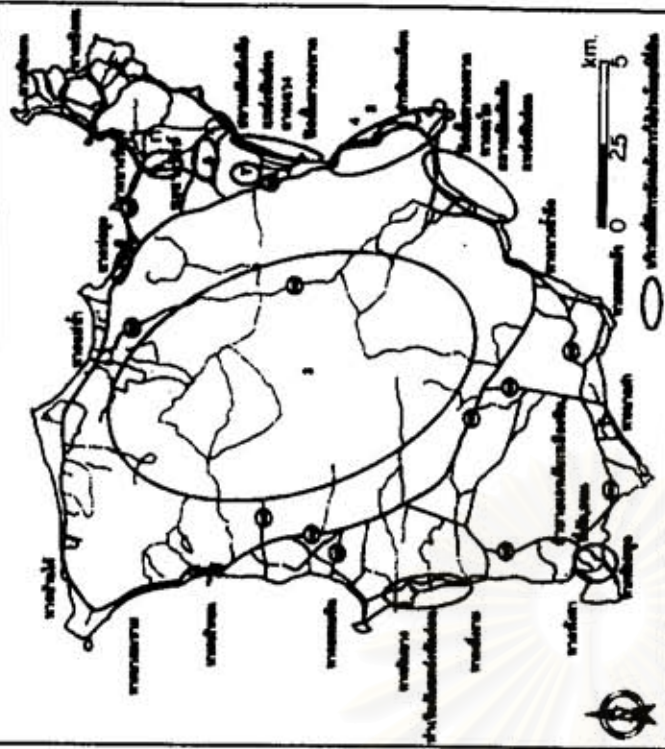
ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนน ค่าเฉลี่ย
ผลกระทบต่อ การปิดกั้น ทางลงหาด	10.00	65.00	20.00	5.00	0.00	3.85

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

ชาวเกาะสมัยเห็นว่าการท่องเที่ยวได้ทำให้ชายหาดหลายแห่งถูกปิดกั้น เนื่องจากสถานที่พักแรมปิดกั้นทางลงหาดเพื่อทำเป็นหาดส่วนตัว และห้ามบุคคลภายนอกเดินผ่านสถานที่พักแรมนั้น ๆ เท่ากับเป็นการปิดกั้นทางลงหาดไปโดยปริยาย ทั้งที่หาดเป็นของสาธารณะ

แผนที่ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การจัดแบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- 1 ภาพถ่ายทางอากาศ บริเวณทุ่งรังกับสวนปาล์ม
- 2 บ้านพักตากอากาศที่พื้นที่หน้าผา ยาวต่อเนื่องติดกัน
- 3 ที่วิ่งป่ากับพื้นที่ป่า
- 4 ภาพถ่ายทางอากาศ บริเวณอ่าวท่องเที่ยวตะเคียนซึ่งเป็นแหล่งชุมชนกับสถานที่พักผ่อนและร้านอาหาร
- 5 สถานที่แถมบนเนินเขา บริเวณเหนือพุดแดง

- 6 เศษซากปรักหักพังที่ส่งเสียงรบกวนแหล่งพักผ่อนบริเวณหาดป่าตอง
- 7 ที่อยู่อาศัยของคาน่ามีฐานะกับบริเวณที่อยู่อาศัยของแรงงานอพยพ

3.1.4 การรุกรานพื้นที่สาธารณะ

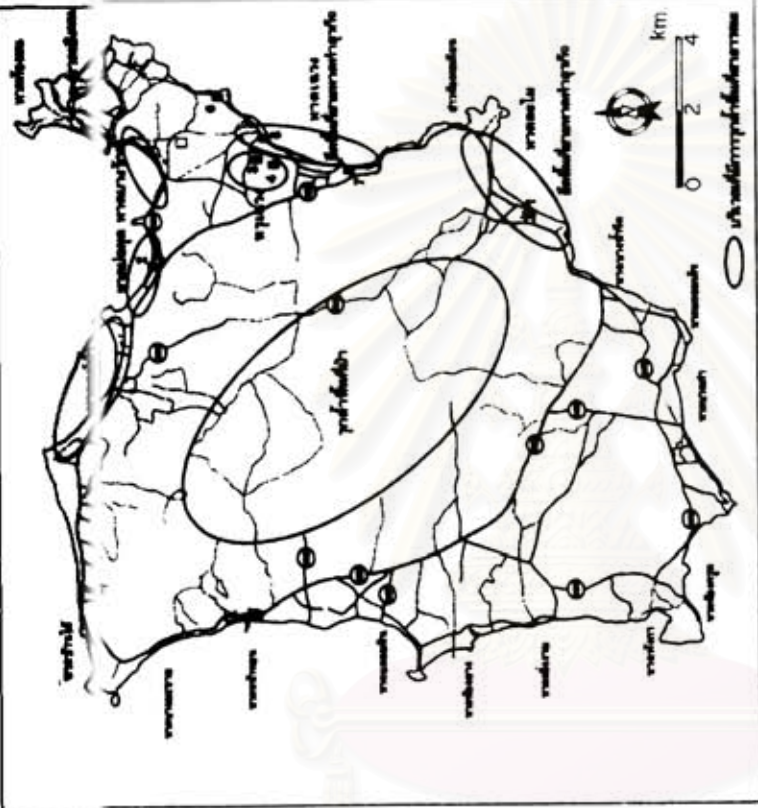
การรุกรานที่สาธารณะ เนื่องจากเกาะสมุยที่ดินมีราคาสูง ก่อให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะประโยชน์ รวมถึงการเข้าครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่สาธารณะด้วย มีหลายลักษณะ เช่น การบุกรุกจับจองพื้นที่โดยไม่มีเอกสารสิทธิ์ หรือมีเอกสารสิทธิ์ที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย รูปการณ์ที่พบคือการจับจองของพื้นที่ภูเขาหรือป่าสงวนเพื่อสร้างสถานที่พักผ่อน เพื่อทำการเกษตร ร้านอาหาร การบุกรุกพื้นที่ชายหาด พื้นที่แหล่งน้ำ พรุ ภูเขา (แผนที่ 5.13) อีกลักษณะหนึ่งก็คือการรุกรานที่สาธารณะที่ติดกับพื้นที่ของตน เช่นการรุกรานสร้างอาคารยื่นลงไปในลำคลองหรือชายหาดสาธารณะ เป็นต้น ทั้งนี้รวมถึงการปลูกสร้างเพิงและแผงลอยในที่สาธารณะ เช่น เพิงขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือแผงลอยขายสินค้าที่ระลึกตามแหล่งท่องเที่ยวโดยทั่วไปทั้งชายหาด วัด น้ำตก เป็นต้น ผู้ประกอบการหลายรายได้ยึดพื้นที่ชายหาดเพื่อทำธุรกิจ เช่นตั้งโต๊ะจำหน่ายอาหารทะเล การจัดเลี้ยงแบบกึ่งถาวร การวางเก้าอี้ผ้าใบและร่ม เป็นต้นในขณะที่บางกรณีครอบครองโดยเอาผิดไม่ได้ เช่นกรณีหาดสาธารณะด้านหน้าของโรงแรม บังกะโลทั่วไปที่ไม่อนุญาตบุคคลภายนอกเดินผ่านเข้าไปใช้หาด เพราะมีการกีดขวางทางเข้าจากทางโรงแรม บังกะโล สถานที่เหล่านั้นก็ครอบครองเป็นหาดส่วนบุคคลเฉพาะผู้เข้าพักเท่านั้น ในที่สุดก็กลายเป็นหาดส่วนตัวไป บริเวณที่ได้รับผลกระทบด้านนี้มาก ได้แก่ บริเวณหาดเฉวง การบุกรุกพื้นที่สาธารณะนี้รวมถึงถึงลำรางสาธารณะ ภูเขา พรุ เช่น พรุเฉวงมีการบุกรุกปลูกสร้างอาคารและสถานบริการ และได้ขยายตัวข้ามพรุเฉวงไปยังแหลมดินและเขาหัวจุก การบุกรุกถือครองในเขตที่ดินสาธารณะ ซึ่งที่ดินสาธารณะต่าง ๆ ก็ยังไม่ได้ทำขอบเขตที่แน่นอนทุกแปลงจึงก่อให้เกิดการทำลายธรรมชาติไปด้วย

ปัญหาที่สำคัญในขณะนี้คือ พื้นที่สาธารณะที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวถูกบุกรุกจากเจ้าของกิจการบังกะโลและที่พักที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ต้องการสร้างบังกะโลเพิ่มเติมให้นักท่องเที่ยวหรือก่อสร้างร้านค้า แหล่งบันเทิง แม้กระทั่งสถานที่ของวัดบางแห่งก็ยังคงถูกบุกรุก การก่อสร้างดำเนินไปอย่างไร้ระเบียบ และไม่มีมาตรการควบคุมที่เข้มงวด จริงจังจากราชการ (มติชนสุดสัปดาห์ "เกาะสมุยในความเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา" ฉบับที่ 376 15 พ.ย. 2530)

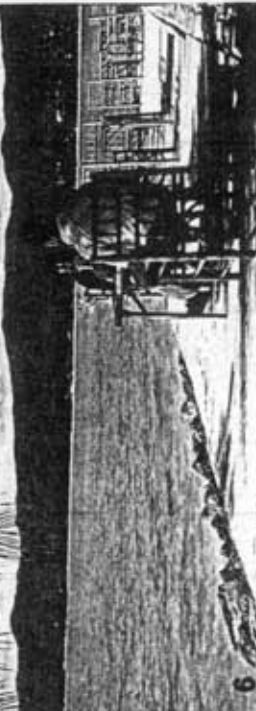
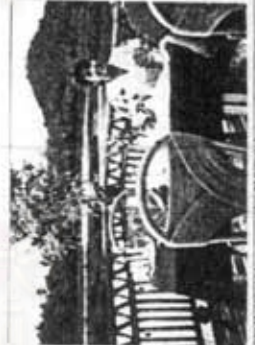
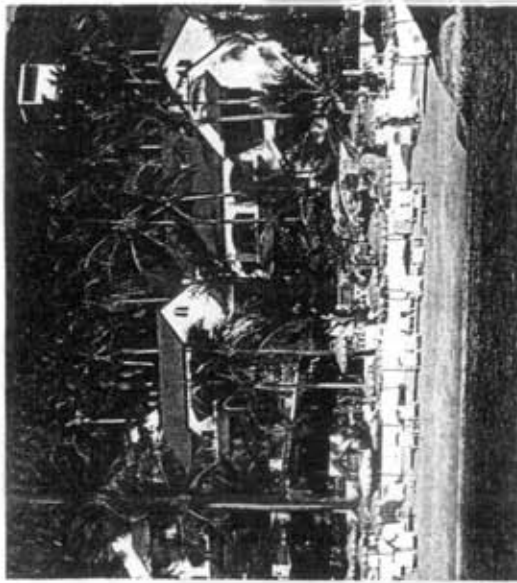
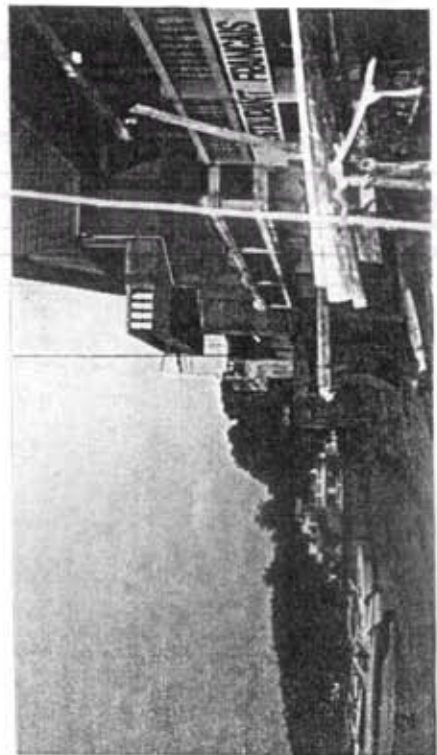
3.1.5 เกิดพื้นที่ที่สร้างไม่ได้ประโยชน์

การเกิดพื้นที่ที่สร้างไม่ได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจากมีการกว้านซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไรของกลุ่มนายทุนที่เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 เมื่อถนนสายรอบเกาะเสร็จ ปัจจุบันการกว้านซื้อที่ดินเพื่อการเก็งกำไรลดลงเพราะพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ถูกจับจองซื้อขายดำเนินกิจการไปเกือบหมดสิ้นแล้ว ในปัจจุบันมีการกว้านซื้อที่ดินบ้างในบริเวณหาดบ้านใต้ พื้นที่ตอนในของบ้านใต้ หาดแม่รำ หาดเชิงมน (แผนที่ 5.14) อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันได้มีปรากฏการณ์เกิดพื้นที่ที่สร้างไม่ได้ใช้ประโยชน์แบบใหม่คือ พื้นที่ที่สร้างที่เกิดจากการยึดทรัพย์จากทางธนาคาร เนื่องจากการท่องเที่ยวไม่ได้ทำกำไรได้อย่างเต็มที่ ตลาดการท่องเที่ยวซบเซาในระยะหลายปีที่ผ่านมา ประกอบกับการแข่งขันสูง ทำให้สถานประกอบการหลายแห่งต้องปิดกิจการลง เกิดพื้นที่และสิ่งก่อสร้างที่ร้าง ทำให้เกิด

แผนที่ 5.13 การพัฒนาการท่องเที่ยว

- 1 บิดพื้นที่ชายหาดทำธุรกิจและหาดส่วนตัว บริเวณหาดละไม
- 2 รุกพื้นที่สาธารณชนของร้านอาหาร บริเวณหาดบ่อผุด
- 3 รุกพื้นที่พริเวณของสิ่งปลูกสร้างทางการท่องเที่ยว
- 4 รุกพื้นที่พริเวณของธุรกิจร้านอาหาร
- 5 งานเลี้ยงชายหาดที่เข้าไปในพื้นที่ชายหาดของโรงแรมบริเวณหาดแดง
- 6 ร้านอาหารที่ตั้งเข้าไปจนถึงชายหาดฝั่ง
- 7 หาดส่วนตัวโดยปริยาย บริเวณหาดแดง

We offer first class individual titles for our land plots, which all enjoy a panorama view and are connected to water, electricity and telephone.

Attractive Investment with...

Santi Thani

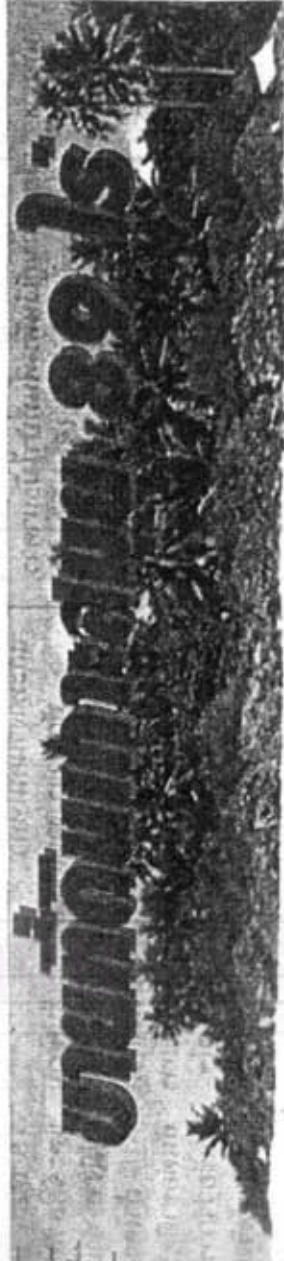
E-MAIL: foelich@santithani.net.co.th

Web site <http://www.sino.net/santithani>

2/2 Moo 5, Ban Tai, P.O. Box 121, Koh Samui 84140 Thailand

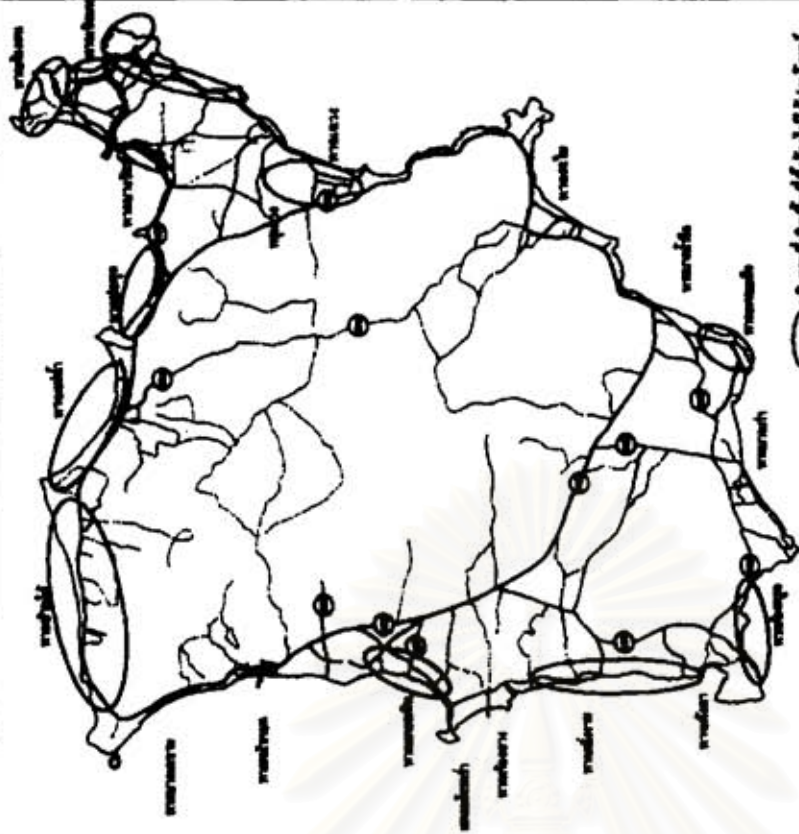
Tel: 01-956 51 64, 077-422 801 Fax: 077-245 176, 077-422 099

VARIOUS PLOTS
OCEAN VIEW
 - best land papers, clear titles
 - 6 rai on the beachfront
 - plots near the airport
 - on the road to Big Buddha
 - plots in Chaweng
 - 1 rai on the beachfront
 - only 2 who built

ดินแดนสวรรค์ ล้อมรอบภูเขา 3 ลูก หน้าหาดติดทะเล 600 เมตร ใกล้โรงแรมอิมพีเรียล

แผนที่ 5.14 ทรัพย์สินที่ดินในโครงการ

ทรัพย์สินที่ดินในโครงการ

LAND FOR SALE
 BEAUTIFUL SHADY AND NATURAL AREA WITH OVER 100 COCOPALMS AND OTHER FRUIT TREES ON SPACIOUS 5 RAI PLOT (8000 sqm). TOP LOCATION BETWEEN CHAWENG & BIG BUDDHA ABSOLUTELY QUIET AND PRIVATE. CONVENIENT ACCESS.
 FOR ONLY 600,000.- BAH/RAI.
 Ref. No.: 001

LAND AND HOUSE
 WE DEVELOPE
 A PRIVATE ESTATE PROJECT WITH ONLY 4-5 HOUSES AND A SWIMMING POOL, ON A SPACIOUS 8000 SQM PLOT. VERY BEAUTIFUL AREA WITH MORE THAN 100 COCOPALMS AND OTHER FRUIT TREES SHADY AND NATURAL TOP LOCATION BETWEEN CHAWENG & BIG BUDDHA ABSOLUTELY QUIET AND PRIVATE. CONVENIENT ACCESS.
 LAND SHARES ONLY 600,000.- BAH/RAI PLEASE CONTACT - Ref. No.: 004

CHAWENG LAKE
 LAND FOR RENT. 5 OR 15 YEAR CONTRACT.
 GOOD ACCESS. APPROX. 100M ROADFRONT.
 WATER (3WELLS), ELECTRICITY, TELEPHONE
 3.5 RAI FOR ONLY 18,000.- BAH/ MONTH.
 ADVANCE PAYMENT NECESSARY.
 Ref. No.: 002

ที่ดินเดิมซึ่งมีการใช้ประโยชน์กลับต้องถูกทิ้งร้าง นับเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจทางหนึ่ง (ดูรายละเอียดในการกรำงานซื้อที่ดิน)

3.2 สาขาโครงสร้างพื้นฐาน

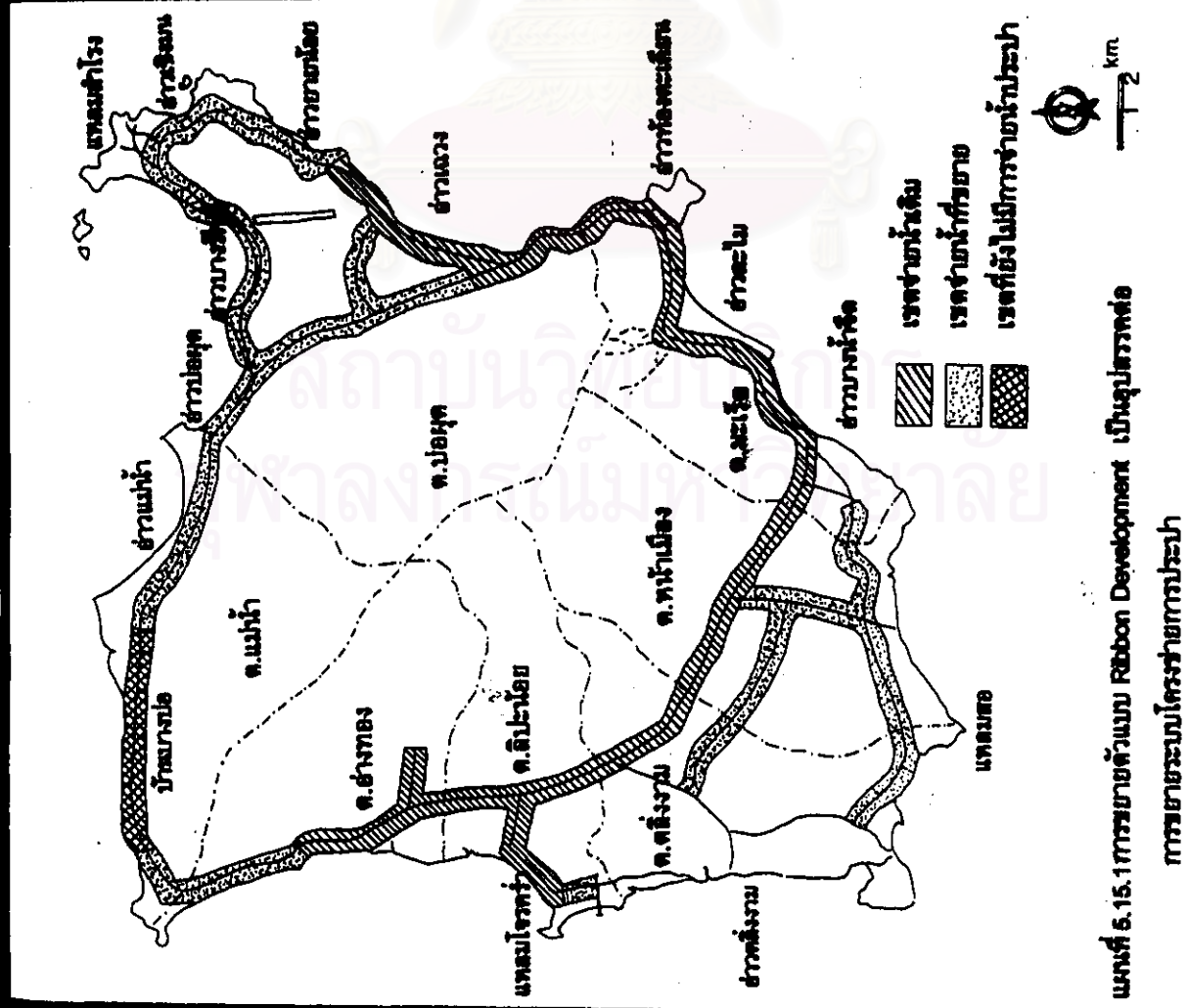
3.2.1 เกิดอุปสรรคต่อการจัดระบบโครงข่ายสาธารณูปโภค

เนื่องมาจากการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้าง (Built up Area) มีขึ้นโดยปราศจากการควบคุม เกิดการขยายตัวแบบ Ribbon Development ไปตามชายฝั่งทะเล และตามเส้นทางถนนสายรอบเกาะและทางหลวงสายอื่น ๆ ส่งผลให้การขยายตัวของโครงข่ายการบริการในระบบสาธารณูปโภคโดยเฉพาะ การประปา การจัดเก็บขยะมูลฝอย ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด ขยายได้ช้ากว่าการพัฒนา และต้องมีการลงทุนสูง จากแผนที่ 5.15.1 และ 5.15.2 จะเห็นได้ว่าการขยายตัวแบบ Ribbon Development เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการจัดระบบโครงข่ายสาธารณูปโภค การจัดเก็บขยะไม่สามารถทำได้ทั่วทั้งเกาะ การประปา แม้ว่าได้มีการตั้งการประปาสุขาภิบาลเกาะสมุยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2520 แต่ปัจจุบันก็ไม่สามารถจ่ายน้ำได้รอบเกาะ (ขาดช่วงบ้านบางป่อ ต.แม่ น้ำ ระยะทาง 9 กิโลเมตร) และส่วนต่าง ๆ ที่มีการขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยวโดยปราศจากการควบคุม ปัจจุบันประชาชนและเจ้าของสถานประกอบการต้องช่วยเหลือตนเองโดยการจัดหาน้ำและทำลายขยะด้วยตนเอง

3.2.2 ปริมาณการจราจรสูงขึ้นและเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง

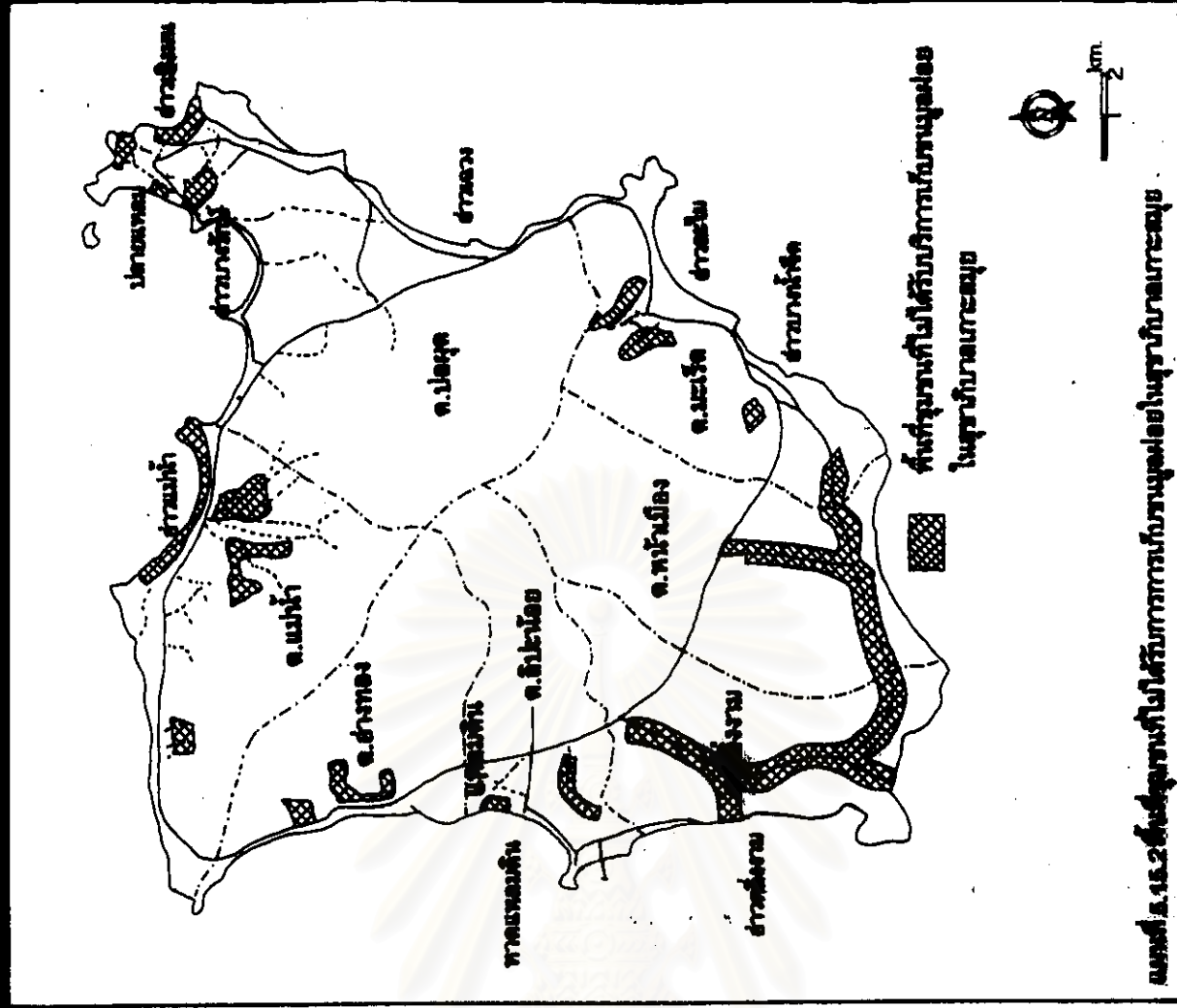
เป็นผลกระทบอันเนื่องมาจากการขยายตัวของการท่องเที่ยว เกาะสมุยมีปริมาณรถที่เข้ามาใช้ในเกาะสมุยจำนวนมาก (ดูบทที่ 3 ประกอบ) ประกอบด้วย ยานพาหนะของประชาชน รถยนต์ส่วนตัวที่นักท่องเที่ยวนำเข้ามาเอง รถเช่าซึ่งมีทั้งรถยนต์ รถจักรยานยนต์

อีกทั้งการคมนาคมสายรอบเกาะ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงประมาณ 80 กว่ากิโลเมตร ผิวจราจรคับแคบ ไม่เพียงพอต่อการใช้ถนนของรถยนต์หลายประเภทที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงก่อให้เกิดอุบัติเหตุค่อนข้างสูง และที่บริเวณหน้าทอน อันเป็นศูนย์กลางของเกาะยังขาดที่จอดรถ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของผู้ใช้รถใช้ถนน ปัจจุบันปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนน เป็นปัญหาที่สำคัญมากที่สุดปัญหาหนึ่งของเกาะสมุย ก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว ตลอดทั้งเป็นการทำลายภาพพจน์ของเกาะสมุยอีกด้วย ปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นปัญหาที่มีแนวโน้มรุนแรงมากยิ่งขึ้น สมควรได้รับการป้องกันและแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งสาเหตุสำคัญของอุบัติเหตุเนื่องจากนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชาวต่างประเทศ นิยมเช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ในการเดินทางท่องเที่ยวในเกาะสมุย ซึ่งส่วนใหญ่ขับด้วยความเร็วสูง ความสามารถในการขับขี่และวินัยของผู้ขับขี่ไม่ดีพอ ไม่รู้กฎจราจร ไม่มีสัญญาณจราจร และสภาพถนนไม่ดี ในขณะที่ยอดยานพาหนะมีจำนวนมากขึ้น ประกอบกับสภาพถนนที่คับแคบและมีโค้งมาก ทำให้เกิดอุบัติเหตุเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี (ตารางที่ 5.21) จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามทำให้ทราบว่าปัจจุบันกิจกรรมการขับรถเล่นเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากขึ้น เพราะมี

แผนที่ 5.15.1 การขยายตัวแบบ Ribbon Development เป็นอุปสรรคต่อการขยายการประปา

การขยายระบบโครงข่ายการประปา

แผนที่ 5.15.2 พื้นที่ชุมชนที่ไม่ได้รับบริการระบบประปาในชุมชนบริเวณเกาะชุมชน

แผนที่ 5.15.2 พื้นที่ชุมชนที่ไม่ได้รับบริการระบบประปาในชุมชนบริเวณเกาะชุมชน

แหล่งนันทนาการ แหล่งบันเทิงใหม่ ๆ เกิดขึ้นหลายแห่ง ก่อให้เกิดการเดินทางและปริมาณการจราจรเพิ่มขึ้น ต่างจากเมื่อก่อนที่นักท่องเที่ยว(ชาวต่างประเทศ) นิยมพักผ่อนบนชายหาดอย่างเดียว

ตารางที่ 5.21 แสดงสถิติอุบัติเหตุในอำเภอเกาะสมุย

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้ประสบอุบัติเหตุบนท้องถนน	จำนวนผู้เสียชีวิต
2523	319	3
2524	312	2
2526	329	12
2528	733	8
2530	1,224	23
2531	820	9
2538*	1,007	34
2539*	1,417	25

ที่มา : โรงพยาบาลเกาะสมุย อ่างใน ฮาวา วณิชย์เจริญ

* บอร์ดวิชาการ งานสมุยครบรอบ 100 ปี

ตารางที่ 5.22 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนน้อยลง

ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนนค่าเฉลี่ย
ผลกระทบต่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน	45.00	40.00	10.00	5.00	0.00	4.25

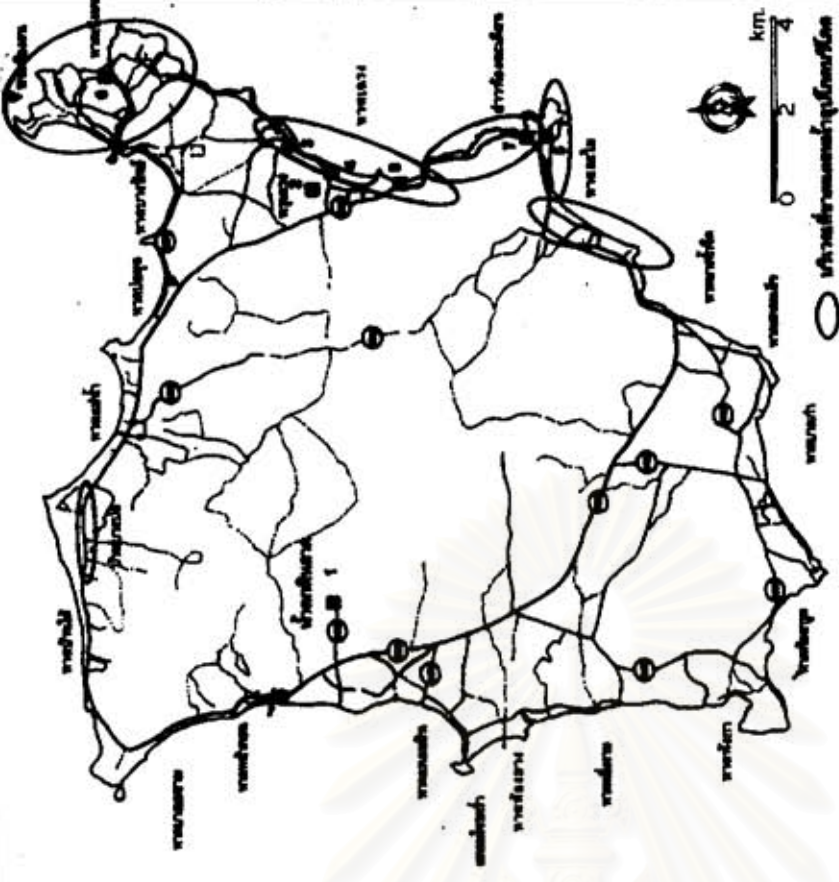
ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ

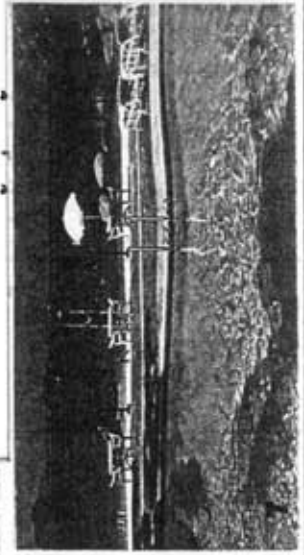
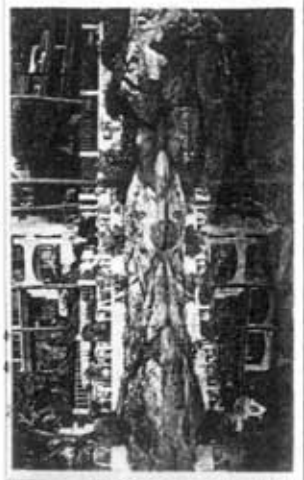
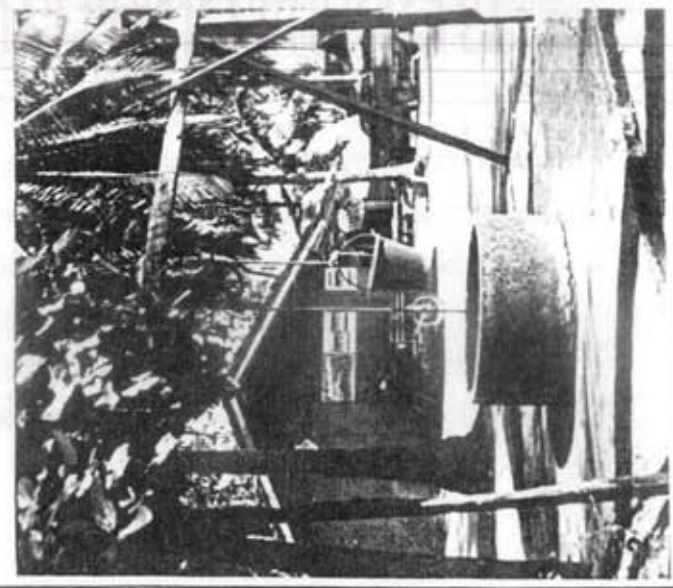
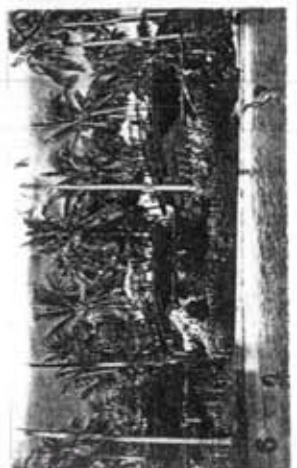
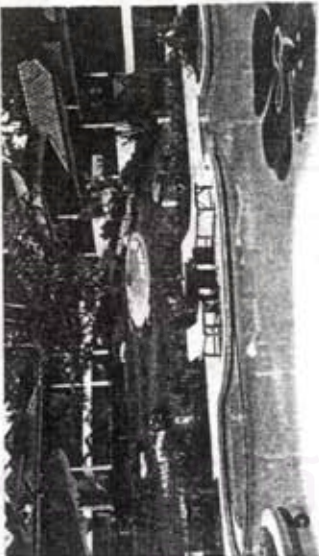
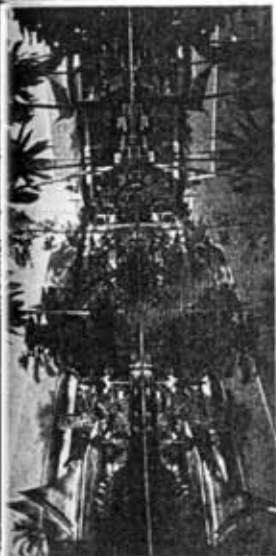
3.2.3 การขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค

ในปัจจุบันปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภคเป็นปัญหาที่สำคัญของเกาะสมุย และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้น กล่าวคือ ปริมาณน้ำจืดซึ่งใช้อุปโภคบริโภคในท้องถิ่นลดน้อยลงในฤดูแล้ง เจ้าของธุรกิจบังกะโลต้องซื้อน้ำจากประชาชนที่มีบ่อ หรือสถานที่กักเก็บน้ำ สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากสภาพธรรมชาติ คือ เมื่อพื้นที่เกาะสมุยมีจำกัด แต่มีประชาชนเพิ่มขึ้นมีผู้ใช้ทรัพยากรมากขึ้น การบุกรุกทำลายป่าก็เริ่มมีมากขึ้น การกระทำดังกล่าวทำให้ต้นน้ำลำธารแห้งลง ยังมีการก่อสร้างบังกะโลที่พักมากขึ้น ปริมาณการใช้น้ำ ก็ย่อมมากขึ้นหลายเท่าตัว (แผนที่ 5.16) ปัญหาขาดแคลนน้ำย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ด้วย เนื่องจากการขุดเจาะบ่อบาดาลของเจ้าของธุรกิจที่พัก ปริมาณน้ำในดินน้อยลง การท่องเที่ยวจึงก่อผลกระทบต่อ การขาดแคลนน้ำได้เนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ปริมาณความต้องการน้ำก็ย่อมสูงขึ้นเช่นกัน ความต้องการน้ำกับปริมาณน้ำกักเก็บที่มีอยู่จึงไม่สมดุลกัน อีกทั้งในช่วงฤดูแล้งซึ่งมีปริมาณน้ำน้อยนั้นตรงกับช่วงฤดูการท่องเที่ยวของเกาะสมุยพอดี จากตารางที่ 5.23 แสดงให้เห็นว่าปริมาณน้ำที่ถูกใช้โดยนักท่องเที่ยวและสถานที่พักแรมเป็นปริมาณที่สูงกว่ากิจกรรมชนิดอื่น ๆ

แผนที่ 5.10 การพัฒนาแหล่งเพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า

1 นำทัศนธาตุ แหล่งน้ำดื่มให้ประชาชนที่บริเวณเกาะสมุยในปัจจุบัน

เมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและในอนาคตจะเห็นได้ว่าเกาะสมุยได้เผชิญกับปัญหาการขาดแคลนน้ำแล้ว

การพัฒนาในอนาคตระดับเกาะ (ปานเทพ วิริยานนท์ 2533) นำผิวดินเป็นแหล่งน้ำที่สามารถพัฒนามาใช้ในปริมาณมากที่สุด ศักยภาพน้ำใต้ดินที่สามารถพัฒนาได้สูงสุดให้น้ำดิบในช่วงฤดูแล้งประมาณ 30,000 ลบ.ม./วัน น้ำดิบจากฝายในช่วงฤดูแล้ง 6,000 ลบ.ม./วัน และน้ำใต้ดินที่ใช้ในปัจจุบัน 6,000 ลบ.ม./วัน ดังนั้นเกาะสมุยจะมีน้ำใช้ในฤดูแล้ง 42,000 ลบ.ม./วัน ในปีเฉลี่ย หรือประมาณ 26,000 ลบ.ม. ในปีค่อนข้างแล้ง จากแนวโน้มการขยายตัวของการท่องเที่ยวและความต้องการใช้น้ำที่สูงขึ้นในอนาคต เกาะสมุยมีศักยภาพของแหล่งน้ำธรรมชาติบนเกาะเพียงพอสำหรับการพัฒนาในระดับหนึ่งเท่านั้น ในปัจจุบันเจ้าสถานที่พักรวม และกิจการท่องเที่ยวอื่น ๆ ส่วนใหญ่แก้ปัญหาด้วยตนเองโดยการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ชื่อน้ำ สร้างแหล่งเก็บน้ำสำรอง ไว้ใช้เป็นการส่วนตัวมากกว่าที่จะพึ่งน้ำจากการประปา ดังนั้น ต้องมีมาตรการในการแบ่งสรรน้ำที่มีอยู่อย่างยุติธรรม เพื่อป้องกันข้อขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำในกิจการท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น

ตารางที่ 5.23 แสดงอัตราการใช้น้ำ

กิจกรรม	อัตราการใช้น้ำ (ลิตร/คน/วัน)
1. บ้านเรือน	
ตำบลอ่างทอง	132
ตำบลอื่น ๆ	62
2. สถานที่สาธารณะ	
สถานที่ราชการทั่วไป	60
โรงเรียน	15
โรงพยาบาล (ลบ.ม./เตียง/วัน)	1.3
3. นักท่องเที่ยวและสถานที่พักรวม (ลิตร/ห้อง/วัน)	1,200
4. โรงงานอุตสาหกรรม (ลบ.ม./โรง/วัน)	4

ที่มา : กรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย, โครงการแก้ไขปัญหาน้ำเสียและระบบระบายน้ำบริเวณพื้นที่เร่งด่วน

การใช้น้ำในกิจกรรมท่องเที่ยว กิจการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาโดยลำดับ ลักษณะบังกะโลและปริมาณความต้องการใช้น้ำมีการพัฒนาโดยตลอดตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น ปานเทพ วิริยานนท์ ศึกษาพบว่า (2533:140)

■ บังกะโลขนาดเล็ก มีจำนวนห้องพัก 10-29 ห้อง เป็นบังกะโลเล็ก ๆ ความต้องการใช้น้ำไม่มากนักประมาณ 5-10 ลบ.ม./วัน หรือประมาณ 100-150 ลิตร/คน/วัน ส่วนใหญ่จะขุดบ่อน้ำต้นของตัวเอง แล้วติดตั้งเครื่องสูบน้ำ จากการศึกษาโดยผู้วิจัย ปัจจุบันบังกะโลระดับนี้มีประมาณร้อยละ 39.4 (3,144 ห้อง) ของจำนวนห้องพักบนเกาะ

■ บังกะโลขนาดกลาง มีจำนวนห้องพักประมาณ 30-49 ห้อง เนื่องจากน้ำจากบ่อน้ำต้นไม่เพียงพอใน บางพื้นที่ เริ่มมีการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลหรือบ่อเจาะ ในพื้นที่ที่สภาพภูมิประเทศ

อำนาจ เช่น บริเวณหาดแดง หาดละไม อัตราการใช้น้ำประมาณ 10-20 ลบ.ม./วัน หรือประมาณ 150-200 ลิตร/คนวัน จากการศึกษาโดยผู้วิจัย จำนวนบังกะโลในกลุ่มนี้ประมาณร้อยละ 27.2 (2,172 ห้อง) ของจำนวนห้องพักทั้งหมดบนเกาะ

■ บังกะโลขนาดใหญ่ มีห้องพักประมาณ 50-80 ห้อง ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนจากภายนอก เป็นบังกะโลที่ได้มาตรฐาน จำนวนห้องพักเพิ่มขึ้น ปริมาณความต้องการใช้น้ำในกิจกรรมมากขึ้นทั้งในห้องพัก ใช้น้ำในการรดสวนไม้ประดับในบริเวณ และสระว่ายน้ำ มีความจำเป็นต้องใช้น้ำมากขึ้น ทั้งปริมาณและคุณภาพ อัตราการใช้น้ำ 200-250 ลิตร/คนวัน หรือ 30-50 ลบ.ม./วัน จากการศึกษาโดยผู้วิจัย จำนวนบังกะโลขนาดใหญ่ปัจจุบันมีร้อยละ 18.1 (1,440 ห้อง) ของห้องพักทั้งหมดบนเกาะสมัย

ช่วงเวลาที่ปานเทพ วิริยานนท์ ศึกษา (ปี พ.ศ. 2532) อยู่ นั้น สถานที่พักแรมส่วนใหญ่มีขนาดไม่เกิน 80 ห้อง แต่ปัจจุบันจำนวนห้องพักที่มีขนาดใหญ่ 80 ห้องขึ้นไป มีถึงร้อยละ 15.3 (1,219 ห้อง) ของห้องพักทั้งหมดบนเกาะ ซึ่งน่าจะมีการใช้น้ำมากกว่า 300 ลิตร/คนวัน อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าสถานที่พักแรมยังมีขนาดใหญ่เท่าใด มีจำนวนห้องมากเท่าใด จะมีอัตราการใช้น้ำต่อคนต่อวันสูงทวีขึ้นไปด้วย ทั้งนี้เพราะนอกจากจะเป็นการใช้น้ำโดยตรงจากนักท่องเที่ยวแล้ว น้ำยังถูกใช้ในการดูแลสวน สระว่ายน้ำ และกิจกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ อีกมากมายภายในสถานที่พักแรมนั้นนั้น ๆ

ถึงแม้น้ำเป็นทรัพยากรที่สามารถทดแทนได้และไม่หมดสิ้น แต่การสูญเสียน้ำโดยเปล่าประโยชน์ก็เกิดขึ้นเป็นกิจวัตร เช่น ตามสองข้างทางถนนฝุ่นลูกรังที่ทับแคบของแควงและละไม บรรดาลูกจ้าง คนงานร้านค้าต่างฉีบน้ำกันเพื่อไล่ฝุ่นละอองที่นำรังเกียจออกไปกันตลอดทั้งวัน

จากการออกภาคสนามพบว่าประชาชน สถานประกอบการประสบปัญหาในการใช้น้ำ (ตารางที่ 5.24) พบว่า ชาวบ้านใช้น้ำปอร์ร้อยละ 65.22 น้ำประปาร้อยละ 26.09 น้ำฝนร้อยละ 8.69 จะเห็นได้ว่าปัจจุบันประชาชนส่วนหนึ่งจากการออกสำรวจพบว่าปัจจุบันชาวเกาะสมัยร้อยละ 45 ประสบปัญหาเรื่องน้ำ โดยร้อยละ 33.33 ของผู้มีปัญหาเรื่องน้ำเป็นปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำ สาเหตุสำคัญของการขาดแคลนน้ำ เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ทำให้ความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้น ประกอบกับขาดแคลนแหล่งน้ำและสถานที่สำหรับเก็บน้ำที่เพียงพอกับความต้องการใช้น้ำของประชากรและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยเฉพาะในฤดูแล้ง ปัญหาการขาดแคลนน้ำจะเพิ่มมากขึ้น น้ำบ่อที่ใช้อยู่เริ่มมีปัญหาเรื่องคุณภาพน้ำ ประชาชน ธุรกิจท่องเที่ยวอื่น ๆ เริ่มหันมาใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจุบันน้ำประปาที่การประปาส่วนภูมิภาครับไปดำเนินการก็ยังไม่สามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากขาดแคลนแหล่งน้ำดิบ โดยเฉพาะเจ้าของธุรกิจที่พักแรม ซึ่งจำเป็นต้องใช้น้ำในปริมาณมาก เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้าพักแรม จึงต้องแสวงหาน้ำใช้ในกิจการของตนเอง ส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยจะซื้อน้ำจากบ่อน้ำของประชาชน ซึ่งจะเป็นบ่อน้ำคั้น หรือบ่อน้ำตาล รายจ่ายในการซื้อน้ำแต่ละเดือนจะสูงมาก จนกระทั่งได้มีเอกชนบางรายที่เป็นเจ้าของธุรกิจโรงแรมพยายามกว้านซื้อที่ดินที่มีแหล่งน้ำสมบูรณ์ไว้เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง (มติชนสุดสัปดาห์ "เกาะสมัยในความเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา"

ฉบับที่ 376 15 พ.ย. 2530) เพื่อจะได้มีน้ำไว้ใช้ตลอดปี สำหรับชาวบ้านทั่วไปไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องน้ำมากนัก เนื่องจากส่วนใหญ่มีบ่อน้ำเกือบทุกครอบครัว ผู้วิจัยคาดว่าปัญหาเรื่องน้ำจะรุนแรงและเป็นปัญหาสำคัญมากขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 5.24 แสดงการใช้ น้ำ และปัญหาในเรื่องน้ำ

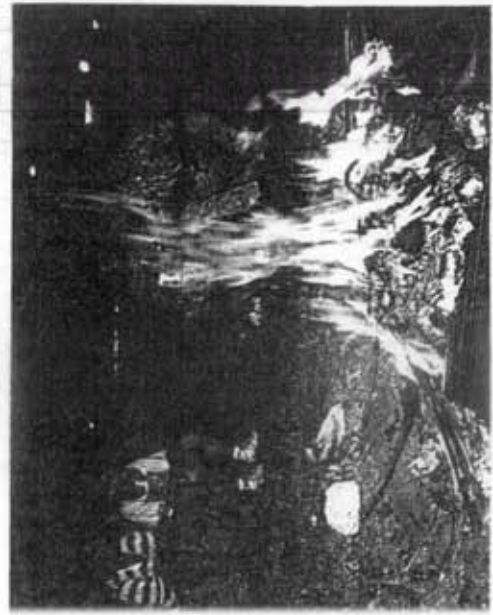
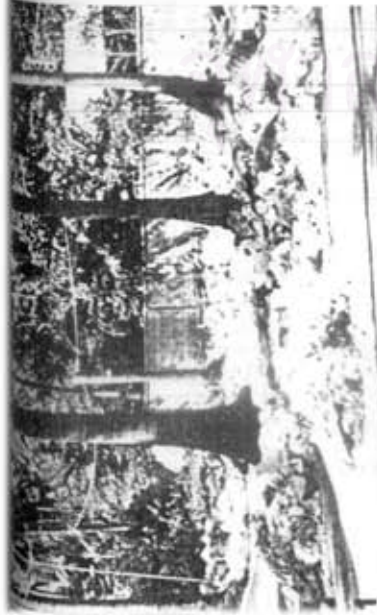
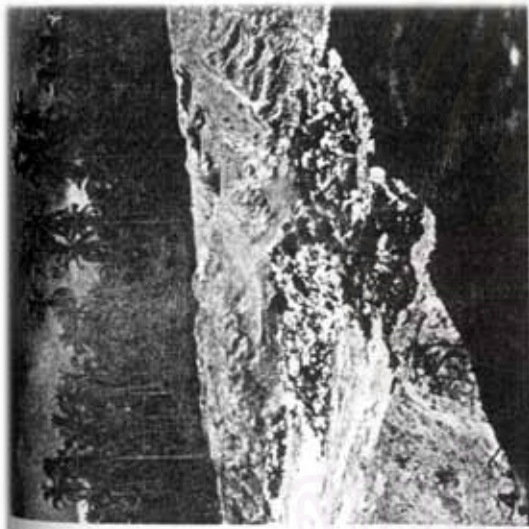
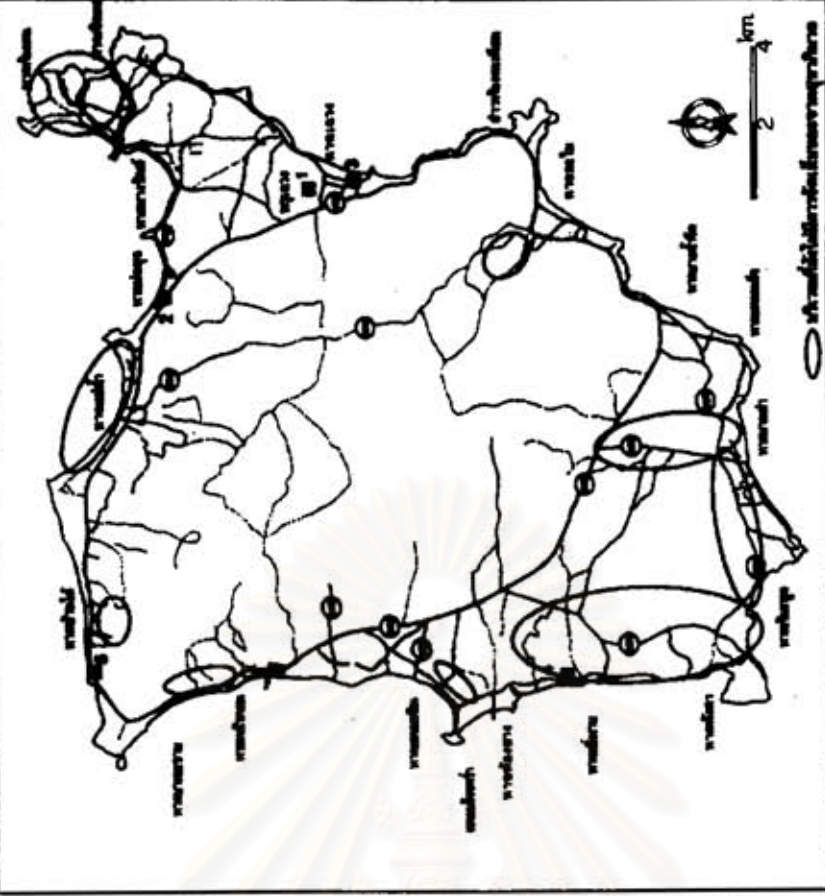
การใช้ น้ำ	ร้อยละ
ประเภทของน้ำที่ใช้	
น้ำบ่อ	65.22
น้ำประปา	26.09
น้ำฝน	8.69
รวม	100.00
ปัญหาในเรื่องน้ำ	
ไม่มีปัญหาในเรื่องน้ำ	55.00
มีปัญหาในเรื่องน้ำ	45.00
มีปัญหาในเรื่องน้ำไม่สะอาดเท่าที่ควร	55.56
ขาดแคลนน้ำ	33.33
ค่าน้ำแพง	11.11
รวม	100.00

ที่มา : ออกภาคสนามและคำนวณจากแบบสอบถาม, 2539

3.2.4 มลภาวะจากขยะมูลฝอยและความสะอาด

ปริมาณขยะของเมืองท่องเที่ยว นั้น นอกจากจะมีขยะที่มาจากชุมชนแล้ว ยังมีขยะจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอีก ในปัจจุบันเกาะสมุยมีปริมาณมูลฝอยที่เกิดประมาณ 25 ตันวัน แต่ปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนได้เฉลี่ยเพียง 15.6 ตันวัน เท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นมูลฝอยชุมชนและมูลฝอยจากโรงแรม บังกะโล (ตารางที่ 5.25) สำหรับมูลฝอยสถานที่ท่องเที่ยวจะมีปริมาณน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนได้ทั้งหมด นั่นคือเท่ากับว่ามีปริมาณขยะร้อยละ 40-50 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมดยังคงค้าง นับเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของเกาะสมุย การจัดเก็บและการกำจัดขยะยังทำได้ไม่ทั่วถึง มีการเก็บขยะเฉพาะบริเวณชุมชน ส่วนบริเวณชายหาดมีการทิ้งขยะเคลื่อนกลาดด้านหลังที่หักทั่วไป นั่นคือยังมีพื้นที่ชุมชนที่ไม่ได้รับบริการ ซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลต่าง ๆ รวมพื้นที่ประมาณ 10.40 ตารางกิโลเมตรหรือคิดเป็นร้อยละ 75 ของพื้นที่ชุมชนทั้งหมด โดย (1) พื้นที่ชุมชนในตำบลดิ่งงาม อ่าวบางเก่า หรือตามแนวทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4170 ซึ่งอยู่ในเขต ต.ดิ่งงาม และตำบลหน้าเมือง (2) บริเวณหาดเชิงมน ตามแนวทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4171 ตั้งแต่ปลายหาดแดงไปจนถึงบ้านปลายแหลม ซึ่งเป็นถนนตัดใหม่ ยังมีชุมชนและโรงแรมไม่มากนัก (แผนที่ 5.17) แต่ปัจจุบันเริ่มมีปัญหาการรวบรวมมูลฝอย โดยพบว่ามีหลายโรงแรมที่นำมูลฝอยไป

แผนที่ 5.17 หนองผกและบริเวณรอบๆ

- 1 กองขยะบริเวณแหลมดิน ด้านหลังหาดแดง
- 2 ขยะจากการเดินแคมป์ไฟ บริเวณหาดป้อมศูต
- 3 ขยะบริเวณหาดแดง
- 4 ที่กำจัดขยะโดยการเผาและฝัง บริเวณหน้าไร่ ต.คลังงาม
- 5 ขยะตกค้าง บริเวณ ต.แม่่น้ำ

กองทัพเรือมีถนน ปัญหายะนั้นเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของประชาชน (ตารางที่ 5.26)

ตารางที่ 5.25 ปริมาณอัตราการเกิดมูลฝอยในปี พ.ศ. 2535

กิจกรรม	อัตราการเกิดมูลฝอย
ชุมชน	0.82 กก./คน/วัน
ตลาดสดและย่านธุรกิจการค้า (บริเวณหน้าทอน)	3.5-4 ตัน/วัน
โรงพยาบาล	2.31 กก./เตียง/วัน
สถานที่ท่องเที่ยว*	0.039 กก./คน/วัน*
สถานที่พักผ่อน (เฉลี่ย)	3.4 กก./ห้อง/วัน
สถานที่พักแรมระดับ 1 2 และ 3	4.43 กก./ห้อง/วัน
สถานที่พักแรมระดับ 4	2.50 กก./ห้อง/วัน
สถานที่พักแรมระดับ 5	1.90 กก./ห้อง/วัน

ที่มา : โครงการสำรวจศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดระบบการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตพื้นที่รวม 3 แห่ง รายงานการศึกษาความเหมาะสม เล่มที่ 3 สุขาภิบาลเกาะสมุย, บริษัทพอล คอนซัลแตนท์ จำกัด
*สมจิต ปิยะศิลป์ การจัดการมูลฝอยในพื้นที่ท่องเที่ยว : กรณีศึกษาในเกาะสมุย, 2538

จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเรื่องความสะอาดของหาดและถังขยะ ได้พิจารณาเจาะจงเฉพาะบริเวณหาด นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเห็นว่าหาดเฉวง (ไม่รวมถึงบริเวณถนนสายในเฉวง) ยังมีความสะอาด ทั้งนี้หน่วยงานท้องถิ่นและผู้ประกอบการค่อนข้างเอาใจใส่ในเรื่องเหล่านี้ ในขณะที่หาดอื่น ๆ นักท่องเที่ยวได้ให้คะแนนในระดับที่ปานกลาง และค่อนข้างพอใจ อย่างไรก็ตามเห็นว่าตำแหน่งและจำนวนที่รองรับขยะนั้นมีไม่ทั่วถึงและจำนวนน้อย ถ้าหาดอื่น ๆ ได้รับการรักษาความสะอาดอย่างเช่นหาดเฉวงก็ทำให้น้ำพักผอนยิ่งขึ้น (ที่หาดเฉวงจะได้รับการรักษาความสะอาดจากผู้ประกอบการสถานที่พักผ่อนมีการทำความสะอาด เก็บขยะ และเกลี่ยทรายให้เรียบทุกเช้า แต่หาดอื่น ๆ ผู้ประกอบการยังมีความใส่ใจในการรักษาความสะอาดรอบบริเวณสถานประกอบการของตนและบริเวณหาดทราย ไม่มากเท่าที่ควร)

ตารางที่ 5.26 แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย ปี พ.ศ. 2535

ปัญหา	ร้อยละ
ปัญหาแมลงวัน	40.7
ปัญหากลิ่น	33.9
ปัญหาความไม่สะอาด	32.2
ปัญหายะจุดตันท่อระบายน้ำ	25.4
ปัญหาต่อการท่องเที่ยว	15.3
ปัญหาต่อสุขภาพ	10.2

ที่มา : โครงการสำรวจศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดระบบการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตพื้นที่รวม 3 แห่ง รายงานการศึกษาความเหมาะสม เล่มที่ 3 สุขาภิบาลเกาะสมุย, บริษัทพอล คอนซัลแตนท์ จำกัด

แม้ปัจจุบันได้มีการสร้างเตาเผาขยะที่ ต.มะเร็ด จำนวน 2 เตา ขนาด 70 ตัน/วันเตา ซึ่งมีกำลังกำจัดขยะที่เกิดขึ้นเฉลี่ยแต่ละวันในปัจจุบันถึงกว่า 5 เท่า แต่จากการจัดเก็บขยะไม่มีประสิทธิภาพอย่างในปัจจุบัน เตาเผาขยะนั้นก็ใช้งานไม่ได้เต็มที่ เกิดขยะคกค้างเช่นเคย

4. ผลกระทบด้านคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

ลักษณะผลกระทบแบ่งออกเป็น 2 สาขา คือ สาขาเศรษฐกิจและสังคม และสาขาสุนทรียภาพ

4.1 สาขาเศรษฐกิจและสังคม

4.1.1 ค่าครองชีพสูง

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้วนั้น มักจะมีปัญหาในเรื่องค่าครองชีพตามมาเสมอ กรณีเกาะสมุยก็เช่นกันการค่าครองชีพโดยทั่วไปของเกาะสมุยได้ถีบตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วตามการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย สินค้าอุปโภคบริโภคซึ่งต้องส่งจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี หรือจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยปกติมีราคาแพงอยู่แล้วกลับมีราคาแพงขึ้นไปอีก ทำให้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประจำวันเพิ่มสูงขึ้น ราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคจะมีราคาแพงจึงส่งผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นและผู้ประกอบอาชีพในสาขาอื่น ๆ ที่มีรายได้ต่ำกว่า เช่น สาขาเกษตร

การท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคแทบทุกประเภท ผู้ขายจะถือโอกาสขายสินค้าแก่ผู้บริโภคไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวหรือคนในท้องถิ่นในราคาที่สูงกว่าปกติ เนื่องจากเห็นแล้วว่าคนต่างถิ่นเหล่านั้นมีความจำเป็นต้องซื้อ เพราะต้องการความสะดวกสบาย จึงเป็นเหตุให้คนในท้องถิ่นพลอยประสบปัญหาไปด้วย แต่คนในท้องถิ่นมีทางออกโดยเลือกซื้อที่ตลาดท้องถิ่น ซึ่งจำหน่ายสินค้าในราคาปกติ ทำให้เกิดการแบ่งเขตให้บริการของตลาดโดยปริยาย กล่าวคือ นักท่องเที่ยวจะซื้อสินค้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ขณะที่คนในท้องถิ่นจะซื้อที่ตลาดท้องถิ่น ถึงแม้ว่าตามปกติแล้วราคาสินค้าต่าง ๆ จะสูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา แต่สำหรับพื้นที่เกาะสมุยแล้วอาหารทะเลและผลไม้บางชนิดราคาสูงในรอบหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากการท่องเที่ยวอาหารทะเล เช่น ปลา ปู กุ้ง ฯลฯ ผลไม้ เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด ปัจจุบันปลาที่จับได้ลดน้อยลงอย่างมาก ต้องนำเข้ามาจากจังหวัดระนอง ค่าบริการขนส่งก็เป็นปัญหาด้านค่าครองชีพที่สูงขึ้นอีก ปัญหาหนึ่งที่ชาวเกาะสมุยกำลังเผชิญอยู่

จากตารางที่ 5.27 จะเห็นได้ว่าครัวเรือนในตำบลอ่างทอง(ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว ธุรกิจท่องเที่ยว สถาบันเอกชนและของรัฐ) และตำบลคลังงาม(ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม)มีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2534 เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2530 และปรากฏชัดเจนในค่าใช้จ่ายประเภทค่าอาหารและเครื่องดื่ม

ปริมาณความต้องการบริโภคสินค้าประเภทอาหารของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ประชาชนในท้องถิ่นไม่สามารถจัดหาผลผลิตในท้องถิ่นเพื่อสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ ย่อมส่งผลให้เกิดการปรับตัวสูงขึ้นในราคาสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภค ค่าใช้จ่ายเรื่องค่าอาหารของประชาชนในท้องถิ่นโดยทั่วไปจึงเพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 5.27 แสดงร้อยละของค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพเฉลี่ยต่อครัวเรือนในตำบลอ่างทองและตำบลคลังงามในปี พ.ศ. 2530 และ ปี พ.ศ. 2534

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทค่าใช้จ่าย	ต.อ่างทอง		ต.คลังงาม	
	พ.ศ. 2530	พ.ศ. 2534	พ.ศ. 2530	พ.ศ. 2534
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	44.33	46.58	44.74	45.24
ค่าบุหรี่ยาสูบ และเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์	23.38	20.72	9.42	8.98
ค่าเครื่องนุ่งห่ม	4.63	4.34	4.46	3.90
ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าแก๊สหุงต้ม ค่าซ่อมแซมที่อยู่อาศัย	6.36	7.81	10.75	13.28
ค่าพาหนะ บริการขนส่ง	6.97	6.97	9.72	8.54
ค่าใช้จ่ายในการรักษาสุขภาพและบริการส่วนบุคคล	4.50	4.61	10.38	11.17
ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาและการฝึกอบรม	2.37	2.20	4.36	3.66
ค่าใช้จ่ายเพื่อการรับข่าวสารและบันเทิง	0.79	0.84	0.43	0.37
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	6.67	5.93	5.74	4.86
	100.00	100.00	100.00	100.00
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท)	8,760	12,122	6,496	8,932

ที่มา : ผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจและการศึกษาในเกาะสมุย, พิศมัย จารุจิตติพันธ์ 2536

ตารางที่ 5.28 แสดงปัญหาในการตั้งบ้านเรือน ด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกินบนเกาะสมุย

ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	18.75
ค่าครองชีพสูงขึ้นมาก	31.25
อาชีพเดิมรายได้ต่ำ	15.63
แออัด พลุกพล่าน	12.5
ไม่ชอบคนที่มีที่อยู่อาศัยข้างเคียง	12.5
การทำมาหากินลำบากขึ้น	3.13
ถูกปิดกั้นถนน ทำให้มีปัญหาในการเดินทาง	3.13
อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดเสียงรบกวน	3.13
รวม	100.00

ที่มา : แบบสอบถาม

จากตารางที่ 5.28 จะเห็นได้ว่าปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน โดยมีปัญหาในเรื่องค่าครองชีพที่สูงขึ้นมาก ถึงร้อยละ 31.25 จากการออกสำรวจและสัมภาษณ์ชาวบ้านในเรื่องค่าครองชีพในเกาะสมุย พบว่าราคาสินค้าบริโภคสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะอาหารทะเลนั้นราคาสูงขึ้นมาก เนื่องจากเป็นที่ต้องการแก่ตลาดบริโภคของการท่องเที่ยวในเกาะสมุย แม้ค้าขายอาหารทะเลสามารถขายแก่เจ้าของร้านอาหารในราคาที่สูงกว่าชาวบ้านธรรมดา เพราะเจ้าของร้านอาหารสามารถขายให้แก่นักท่องเที่ยวในราคาที่สูงกว่าเท่าตัวเช่นกัน

ตารางที่ 5.29 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อค่าครองชีพที่สูงขึ้น

ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนน ค่าเฉลี่ย
ผลกระทบต่อค่าครองชีพ	55.00	35.00	10.00	0.00	0.00	4.45

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

4.1.2 การกว้านซื้อที่ดิน

ปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นเด่นชัดในช่วงที่ 3 (พ.ศ. 2524-2529) อันเป็นช่วงที่เกาะสมุยได้รับผลจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านคมนาคมการขนส่งที่มีความสะดวกต่อการเดินทางท่องเที่ยว การกว้านซื้อที่ดินในบริเวณเกาะสมุยของนายทุนไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะบริเวณชายทะเลหรือที่ราบเท่านั้น หากยังได้รุกไปถึงบริเวณภูเขาหรือที่สูงด้วย เป็นผลให้ราคาที่ดินขยับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ราคาที่เพิ่มสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะที่ดินติดชายทะเล ไร่ละประมาณ 3-5 ล้านบาท ที่ดินเหล่านี้มักจะถูกนายทุนภายนอกท้องถิ่นเข้าไปกว้านซื้อเพื่อทำธุรกิจท่องเที่ยว บังกะโล และแหล่งบันเทิงเรีงรมย์ เป็นต้น และเพื่อการเก็งกำไร ชาวบ้านขายที่ดินทำกิน ร่ำรวยขึ้น บางรายย้ายไปทำกินภายนอกเกาะ บางคนนำเงินไปสร้างบ้าน ชื่อโทรทัศน์ ตู้เย็น เป็นต้น เมื่อมีการกว้านซื้อที่ดินมากเช่นนี้ทำให้ที่ดินสำหรับเกษตรกรมีที่ดินทำกินน้อยลง ทำให้เกิดปัญหาสังคมสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ตามมา

ตารางที่ 5.30 แสดงการขายที่ดินในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา (2530-ปัจจุบัน)

การขายที่ดิน	2523-2533	2530-ปัจจุบัน
ไม่เคย	70.37	80
เคยขาย	29.63	20
เคยขายหมด	1.48	n.a.
เคยขายบางส่วน	28.15	n.a.
รวม	100.00	100.00

หน่วย : ร้อยละ

ที่มา : แบบสอบถาม

หมายเหตุ : การขายที่ดินในช่วง พ.ศ. 2523-2533 สํารวจโดยธาวา วณิชย์เจริญ พ.ศ. 2533

แม้ปัจจุบันจากการออกภาคสนามโดยผู้วิจัยพบว่าการกว้านซื้อเกิดขึ้นน้อยลง เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ในบริเวณที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยว ได้แก่ หาดเฉวง หาดละไม ที่ดินได้ถูกซื้อเพื่อประกอบกิจการท่องเที่ยวและเพื่อการเก็งกำไรไว้อย่างมากในช่วงแรกแล้ว(2523-2533) ทำให้ในช่วงหลัง(พ.ศ. 2533-ปัจจุบัน) มีการซื้อขายลดน้อยลง (ตารางที่ 5.30) ราคาที่ดินสูงขึ้นมาก ที่ดินที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวได้ถูกจับจองเพื่อประกอบกิจการไปเกือบหมดสิ้นแล้ว ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศเริ่มตกต่ำ

ตารางที่ 5.31 แสดงวัตถุประสงค์ของการซื้อที่ดินไว้เป็นกรรมสิทธิ์ของชาวเกาะสมุย

เหตุผล	รวม
ไว้สร้างที่พักแรม	27.33
ไว้ทำการเกษตร	7.33
ไว้สร้างร้านค้า	8.00
ไว้สร้างบ้าน	4.67
ไว้เก็งกำไร	50.67
เหตุผลอื่น ๆ	2.00
รวม	100.0

ที่มา : อุทัย ธรรมรังษี พ.ศ. 2529

ในขณะที่ความเจริญจากการพัฒนาการท่องเที่ยวดำเนินไปนั้น ปัญหาความต้องการทรัพยากรที่ดินที่ดินในแหล่งท่องเที่ยวย่อมตามมา กล่าวคือ ที่ดินในแหล่งท่องเที่ยวจะถูกจับจองเพื่อใช้ในกิจการต่าง ๆ ทั้งใช้เป็นสถานที่สร้างสิ่งสาธารณูปโภค เช่น ถนน สนามบิน อาคารร้านค้า ฯลฯ และอีกส่วนหนึ่ง ก็จะใช้เป็นสถานที่ที่สร้างธุรกิจที่พัก บังกะโล โรงแรม แหล่งบันเทิงเรสซิเดนซ์แก่นักท่องเที่ยว ผลที่ตามมา คือ มีการกว้านซื้อที่ดินเพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาของธาวา วณิชย์เจริญ พบว่าในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ประชากรในชุมชนนี้มีการขายที่ดินที่อยู่ในครอบครองหรือไม่อย่างไร จากศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ยังไม่เคยขายที่ดินร้อยละ 70.37 รองลงมา เคยขายเป็นบางส่วน ร้อยละ 28.15 และ ขายหมด ร้อยละ 1.48 จากการเปรียบเทียบการขายที่ดินในช่วงปี พ.ศ. 2523-2533 กับ ปี พ.ศ. 2530-ปัจจุบัน พบว่าในช่วงปีหลังประชาชนมีการขายที่ดินน้อยลงคือเคยขายที่ดินคิดเป็นร้อยละ 20 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าผู้ซื้อส่วนใหญ่ไปสร้างเป็นบังกะโล และที่อยู่อาศัย

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ผลงานวิจัยของอุทัย ธรรมรังษี (2529) ยืนยันในข้อนี้ได้ดี ดังตารางที่ 5.31 วัตถุประสงค์หลักของการซื้อที่ดินดังกล่าวคือเพื่อการเก็งกำไรเป็นสำคัญ รองลงมาคือไว้สร้างสถานที่พักนักท่องเที่ยว ร้านค้า ทำการเกษตร สร้างบ้าน และอื่น และการกระทำดังกล่าวเป็นพฤติกรรมร่วมระหว่างนายทุนต่างถิ่นกับนายทุนท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่าการซื้อขายที่ดินเริ่มมาตั้งแต่ช่วงที่ 3 (พ.ศ. 2524-2529) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการซื้อที่ดินเพื่อการเก็งกำไร การสร้างสถานที่พักแรม โดยที่พื้นที่ดั้งเดิมส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม จนในปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ที่หาดเฉวง หาดละไม ได้ถูกจับจองทำบังกะโล โรงแรมไป

เกือบหมดและหนาแน่นมากแล้ว ได้กระจายไปทาดอื่น ๆ ทั่วเกาะบ้าง แต่การซื้อขายที่ดินก็ไม่ได้ปรากฏมากอย่างช่วงที่ 3

ตารางที่ 5.32 สถานภาพในการครอบครองที่ดินและที่อยู่อาศัย

สถานภาพในการครอบครอง	ปี พ.ศ. 2530	ปี พ.ศ. 2539
	ร้อยละ	ร้อยละ
เป็นเจ้าของ	79.9	73.34
โดยมรดก	n.a.	75.0
โดยการซื้อ	n.a.	25.0
อาศัยผู้อื่นอยู่โดยไม่ต้องเช่า	7.7	13.00
เช่า	13	13.66
รวม	100	100.00

ที่มา : แบบสอบถาม

หมายเหตุ : ปี พ.ศ. 2530 สํารวจ โดย นิธิดา ประยงค์

ปัจจุบันสภาพสังคมของเกาะสมุยเปลี่ยนแปลงไปมาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า (ตารางที่ 5.32) ประชากรในชุมชนนี้จะมีสถานภาพในการครอบครองที่ดินในลักษณะใด จากการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของที่ดิน และที่อยู่อาศัยร้อยละ 73.34 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ดินที่ได้มาจากมรดกตกทอดถึงร้อยละ 75 โดยการซื้อร้อยละ 25 รองลงมา คืออาศัยผู้อื่นโดยไม่ต้องเช่า ร้อยละ 13.00 ซึ่งมักเป็นบุตรหลาน หรือเครือญาติของเจ้าของที่ดิน หรือพนักงาน บังกะไลที่พักอาศัยในบังกะไล หรืออาศัยอยู่กับนายจ้าง และเช่าที่ดินในสัดส่วนร้อยละ 13.66 ซึ่งอาจจะเป็นที่เช่าที่ดิน หรือเช่าที่อยู่อาศัยของผู้อื่น เมื่อเปรียบเทียบงานวิจัยของนิธิดา ประยงค์ ซึ่ง สํารวจไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2530 จะเห็นว่า ชาวเกาะสมุยเป็นของที่ดินน้อยลง คือ ในปี พ.ศ. 2530 ประชาชนเป็นเจ้าของที่ดินเองร้อยละ 79.9 แต่ในปัจจุบัน ประชาชนเป็นเจ้าของที่ดินเอง 73.34 ซึ่ง สัดส่วนที่น้อยลงจาก ปี พ.ศ. 2530 ได้มาเพิ่มในส่วนที่เป็นการอาศัยกับผู้อื่นอยู่โดยไม่ต้องเช่า มีเพียง ร้อยละ 7.7 แต่ในปัจจุบันเป็นการอาศัยผู้อื่นอยู่โดยไม่ต้องเช่าร้อยละ 13.33 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงาน หรือพนักงานที่อาศัยอยู่ในบังกะไล ส่วนการเช่าที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยหรือประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

การกว้านซื้อที่ดินเพื่อการเก็งกำไรของนักสะสม หรือนักกว้านซื้อขายที่ดินโดยชาว เกาะสมุย ร่วมมือกับนายทุนนอกท้องถิ่นและชาวต่างชาติด้วย และไม่เพียงการซื้อขายที่ดินบนเกาะ และแถวชายหาดจะมีอยู่เสมอ ทุกริกก็ตาม ในปัจจุบันการกว้านซื้อที่ดินก็ยังปรากฏในบริเวณ ทาดที่มีการพัฒนาหรือศักยภาพรองลงมาบ้าง เช่น บริเวณทาดแม่ไม้ ทาดเชิงมน ทาดบ้านใต้ ทาดในตำบลดลิ่งงาม (แผนที่ 5.14)

4.1.3 ราคาที่ดินสูงขึ้นและมูลค่าที่ดินแพงเกินจริง

ราคาที่ดินได้เริ่มสูงขึ้นเมื่อมีการกว้านซื้อที่ดินของนายทุนภายนอกต่างถิ่น ซึ่งเริ่มขึ้น เมื่อมีการลงทุนด้านธุรกิจการท่องเที่ยวกันมากขึ้นทำให้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ราคาที่ดินเริ่มสูงขึ้น

มากมายหลายสิบเท่าตัว โดยเฉพาะที่ดินแถวชายหาดที่มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ จะมีการซื้อขายถึงไร่ละ 1 ล้านกว่าบาท ทั้ง ๆ ที่ในอดีตที่ดินแถวชายหาดทั่วทั้งเกาะล้วนแต่ราคาต่ำประมาณไร่ละไม่กี่พันบาท สาเหตุที่ที่ดินเกาะสมุยมีราคาแพงขึ้นอีกประการหนึ่งเป็นผลมาจากธนาคารพาณิชย์ปล่อยเงินกู้ให้กับธุรกิจบังกะโล่มากขึ้น ทำให้เจ้าของบังกะโลแต่ละแห่งกู้เงินมาเพื่อนำมาขยายกิจการของตนเอง ขณะเดียวกันบางรายก็หันมาซื้อที่ดินแปลงอื่น ๆ เพื่อนำมาจัดสร้างสถานที่พักผ่อนแห่งใหม่ เจ้าของที่ดินหรือชาวเกาะสมุยเมื่อเห็นว่าราคาสูงขึ้นมากประกอบกับต้องการอพยพย้ายไปหาแหล่งที่ทำกินใหม่บนแผ่นดินใหญ่ ก็จะขายที่ดินของตนเอง เพื่อไปประกอบอาชีพทำสวนตามที่ตนถนัด

ที่ดิน เป็นหนึ่งในปัจจัยการผลิต ราคาที่ดินก็นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน เมื่อนักลงทุนต้องการที่ดินเพื่อการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจสถานที่พักผ่อนและธุรกิจบริการการท่องเที่ยวในเกาะสมุยซึ่งมีปัจจัยที่ขาดไม่ได้ก็คือ ที่ดิน เมื่อมีความต้องการใช้ที่ดินจำนวนมาก ย่อมเกิดการกว้านซื้อที่ดินในราคาที่สูงกว่าปกติ ราคาที่ดินที่สูงขึ้นนี้จะเป็นตัวเร่งให้เจ้าของที่ดินเริ่มที่จะตัดสินใจขายที่ดิน และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในที่สุด เมื่อที่ดินราคาสูง คนก็เริ่มขายที่ดิน คนที่มีเงินก็ซื้อที่ดิน บริเวณติดชายทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวเกาะเป็นผู้ขาย คนภายนอกเกาะเป็นผู้ซื้อ ซึ่งสังเกตได้จากเจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวมีสัดส่วนคนต่างถิ่นเพิ่มมากขึ้นทุกปีดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 4 ส่วนนักลงทุนท้องถิ่นซื้อที่ดินเพื่อขายต่อหรือลงทุนเอง

สาเหตุจากการกว้านซื้อที่ดินของนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนภายนอก ทำให้ราคาที่ดินขยับตัวสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยว เห็นได้ชัดที่ดินชายทะเลหาดแฉ่งช่วงปีที่ธุรกิจที่ดินเฟื่องฟูในช่วงปี พ.ศ. 2531-2532 ซื้อขายกันในราคาไร่ละ 7-8 ล้านบาท ในขณะที่ราคาประเมินประมาณไร่ละ 2-3 ล้านบาทเท่านั้น หรือในปัจจุบันที่ดินในราคาตลาดบริเวณแหลมฟานน้อยถึงแหลมโง(ใกล้อิมพีเรียลไบท์เฮาส์) ราคาไร่ละ 2,200,000 บาท ในขณะที่ราคาประเมินเพียงไร่ละ 500,000 บาทเท่านั้น

ราคาที่ดินในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2513 การท่องเที่ยวไม่มีบทบาทต่อราคาที่ดิน เนื่องจากการท่องเที่ยวยังไม่เป็นที่รู้จัก บริเวณที่ราคาสูงได้แก่บริเวณชุมชน อันเป็นศูนย์กลางของเกาะ คือบริเวณตลาดหน้าทอน และศูนย์กลางรองอื่น ๆ ได้แก่ บ้านแม่ น้ำ คลาดป่อผุด บ้านหัวถนน ส่วนที่ดินที่เป็นชายทะเลเป็นที่ดินที่ไร้ค่าที่สุดเนื่องจากไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกการทำเกษตรกรรมยังเป็นอาชีพหลัก และรายได้หลักของเกาะสมุย การสะสมที่ดินส่วนใหญ่จะเป็นคนไทยเชื้อสายจีนที่ร่ำรวยจากการค้าขาย โดยเฉพาะการค้าขายมะพร้าว ได้ซื้อที่ดินเก็บไว้ โดยเฉพาะที่ดินริมทะเล ซึ่งไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูก แต่สามารถเป็นทางออกดีต่อค้าขายได้ (แผนที่ 5.18 และตารางที่ 5.33)

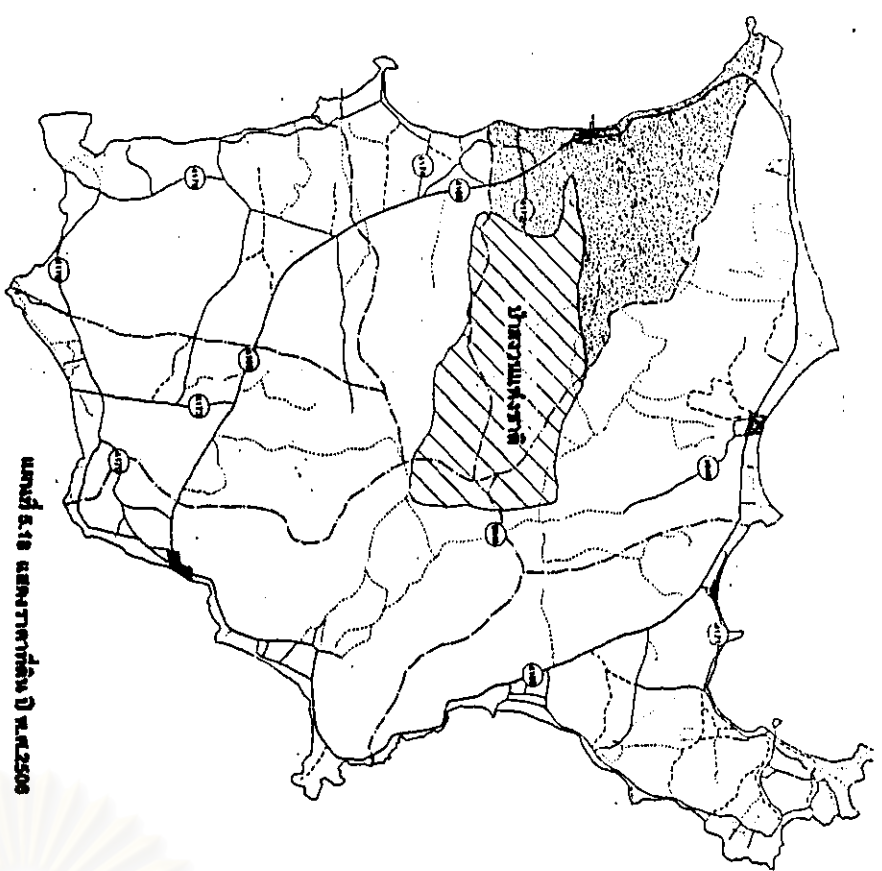
ราคาที่ดินในช่วงที่ 2 ระหว่าง พ.ศ. 2513-2524 มีการพัฒนาการท่องเที่ยวในยุคบุกเบิก การท่องเที่ยวเริ่มเป็นที่รู้จัก แม้ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวในรูปแบบเช่าที่พักจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนไม่มากนัก แต่ก็ป็นรายได้เสริมที่น่ารายได้จนเป็นที่น่าพอใจและมองเห็นประโยชน์ของการท่องเที่ยวมากขึ้น (แผนที่ 5.19 และตารางที่ 5.33)

ตารางที่ 6.33 แสดงรายการประเมินที่ดิน ปี พ.ศ. 2508, 2518, 2524, 2528 และ 2538

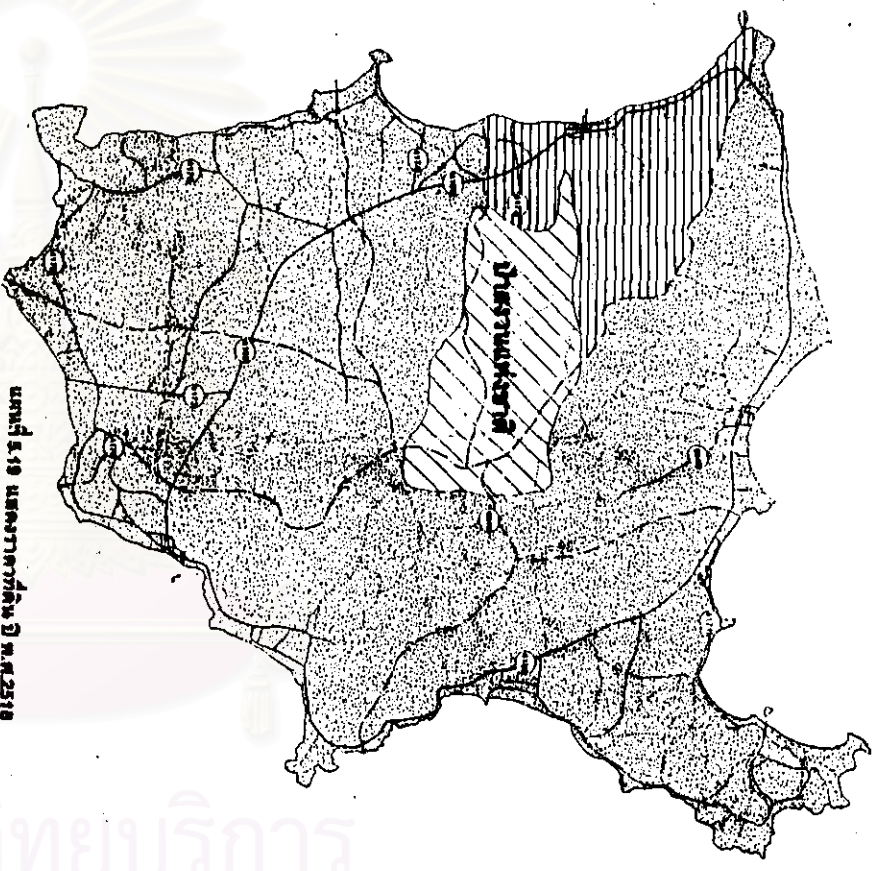
ประเภทที่ดิน	ราคาที่ดิน					การเปลี่ยนแปลงราคาที่ดิน								
	ปี 2508		ปี 2518		ปี 2524		ปี 2528		ปี 2538		ปี			
	เนื้อที่	มูลค่า	เนื้อที่	มูลค่า	เนื้อที่	มูลค่า	เนื้อที่	มูลค่า	เนื้อที่	มูลค่า				
ผ.ป่าชุมชน	พื้นที่ 3	15,000	50,000	1,200,000	1,000,000	1,000,000-12,000,000	35,000	0.33	1,150,000	3.20	400,000	0.33	2,400,000-10,400,000	25-35
	พื้นที่ 4	4,000	6,000	120,000-800,000	3,000,000-1,200,000	3,000,000-5,000,000	2,000	0.18	114,000-784,000	3.5-10.86	400,000-800,000	26-2.08	2,000,000-3,800,000	3-4
	พื้นที่ 5	4,000	8,000	12,000-20,000	180,000-320,000	3,000,000-4,000,000	2,000	0.18	6,000-14,000	25-41	148,000-300,000	3.5-4	2,840,000-4,880,000	1.98-1.88
	พื้นที่ 6	4,000	8,000	20,000	20,000	1,000,000	2,000	0.15	14,000	0.41	-	-	860,000,000,000,000	6
	พื้นที่ 7	4,000	8,000	26,000	200,000	2,000,000	2,000	0.15	22,000-384,000	0.88	172,000	1.79	1,800,000,000,000,000	1
	พื้นที่ 8	4,000	8,000	12,000	20,000	800,000	2,000	0.18	8,000	0.25	8,000	0.43	580,000,000,000,000	3
	พื้นที่ 9	4,000	8,000	40,000-120,000	40,000-180,000	800,000-3,000,000	2,000	0.18	34,000-114,000	0.83-2.5	0-40,000	0.33	760,000-2,840,000	1.88-3
	พื้นที่ 10	4,000	8,000	12,000-20,000	12,000-20,000	200,000-800,000	2,000	0.15	6,000-14,000	25-41	-	-	180,000-780,000	1.87-4
	พื้นที่ 11	4,000	8,000	12,000	120,000	1,000,000-2,000,000	2,000	0.15	8,000	0.25	108,000	2.1	680,000-1,880,000	3.3-3.87
	พื้นที่ 12	4,000	8,000	12,000	12,000-30,000	80,000-500,000	2,000	0.15	8,000	0.25	0-8,000	0.43	68,000-480,000	3.7-3.8
ผ.ป่าสงวน	พื้นที่ 13	4,000	8,000	28,000	32,000	400,000-1,500,000	2,000	0.15	22,000	0.59	4,000	0.29	368,000-1,458,000	1.28-4.89
	พื้นที่ 14	4,000	8,000	12,000-20,000	12,000-20,000	50,000-200,000	2,000	0.15	6,000-14,000	25-41	-	-	38,000-180,000	4.1
	พื้นที่ 15	10,000	20,000	120,000	120,000	1,000,000-1,500,000	10,000	0.20	100,000	0.79	-	-	680,000-1,380,000	3.3-2.5
	พื้นที่ 16	3,000	4,000	20,000	30,000	800,000-1,500,000	1,000	0.13	16,000	0.83	10,000	0.38	570,000-1,470,000	3.4
	พื้นที่ 17	3,000	4,000	8,000-10,000	8,000-80,000	80,000-500,000	1,000	0.13	4,000-8,000	25-31	0-70,000	2	72,000-420,000	3.3-1
	พื้นที่ 18	3,000	4,000	20,000	30,000	2,000,000-2,500,000	1,000	0.13	18,000	0.83	10,000	0.38	1,970,000-2,470,000	3.87-3.39
	พื้นที่ 19	3,000	4,000	8,000-10,000	8,000-10,000	40,000-300,000	1,000	0.13	4,000-8,000	25-31	-	-	32,000-280,000	4-2
	พื้นที่ 20	10,000	15,000	30,000	120,000	1,200,000	5,000	0.18	15,000	0.25	80,000	1	1,080,000,000,000,000	1
	พื้นที่ 21	3,000	4,000	20,000	10,000-30,000	700,000-1,500,000	1,000	0.13	18,000	0.83	-10,000-30,000	-5-8.3	650,000-1,450,000	3-7
	พื้นที่ 22	3,000	4,000	20,000	30,000	700,000-1,000,000	1,000	0.13	18,000	0.83	10,000	0.38	670,000-870,000	2.33-3.33
ผ.ป่าอนุรักษ์	พื้นที่ 23	3,000	4,000	8,000-12,000	8,000-12,000	80,000-2,500,000	1,000	0.13	4,000-8,000	25-31	-	-	52,000-2,488,000	78-26.83
	พื้นที่ 24	3,000	4,000	30,000	10,000-150,000	500,000-4,000,000	1,000	0.13	28,000	0.84	-20,000-120,000	1.78-1.25	480,000-3,860,000	2.87-4
	พื้นที่ 25	3,000	4,000	8,000-12,000	8,000-12,000	40,000-800,000	1,000	0.13	4,000-8,000	25-38	-	-	32,000-588,000	3-4
	พื้นที่ 26	10,000	20,000	80,000	80,000-120,000	1,000,000-1,200,000	10,000	0.20	80,000	0.86	0-40,000	2.8-3.8	820,000-1,080,000	1-1.28
	พื้นที่ 27	3,000	4,000	28,000	10,000-40,000	700,000-1,000,000	1,000	0.13	24,000	0.88	-18,000-12,000	1.7-3.8	680,000-980,000	2.5-7
	พื้นที่ 28	3,000	4,000	28,000	30,000	300,000-500,000	1,000	0.13	24,000	0.88	2,000	0.27	270,000-470,000	1-1.87
	พื้นที่ 29	3,000	4,000	8,000-10,000	12,000	100,000-2,500,000	1,000	0.13	4,000-8,000	25-31	2,000-1,000	3-3.8	88,000-2,488,000	3.8-26.83
	พื้นที่ 30	3,000	4,000	28,000	10,000-30,000	700,000-3,000,000	1,000	0.13	24,000	0.88	-18,000-2,000	1-2.7	680,000-3,870,000	7-10
	พื้นที่ 31	3,000	4,000	8,000-10,000	12,000	50,000-500,000	1,000	0.13	4,000-8,000	25-31	2,000-1,000	3-3.8	38,000-488,000	4.2-4.17

ลักษณะโครงการ	ราคาที่ดิน						การเปลี่ยนแปลงราคาที่ดิน									
	ปี 2564		ปี 2554		รวม/ปี		ปี 2538		ปี 2528		ปี 2516		ปี 2534-2538		ปี 2522-2538	
	เนื้อที่	มูลค่า	เนื้อที่	มูลค่า	เนื้อที่	มูลค่า	เนื้อที่	มูลค่า	เนื้อที่	มูลค่า	เนื้อที่	มูลค่า	เนื้อที่	มูลค่า	เนื้อที่	มูลค่า
อ.นนทบุรี	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4189) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	30,000	600,000-700,000	1,000	0.13	12,000	0.50	14,000	0.47	570,000-870,000	2.33	370,000-470,000	1.33-1.87
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4170) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	30,000	400,000-500,000	1,000	0.13	12,000	0.50	14,000	0.47	370,000-470,000	1.33	370,000-470,000	1.33
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4173) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	30,000	400,000	1,000	0.13	12,000	0.50	14,000	0.47	370,000-470,000	1.33	370,000-470,000	1.33
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4173) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	30,000	80,000-300,000	1,000	0.13	4,000-8,000	25-31	-	-	52,000-280,000	75-9	52,000-280,000	75-9
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4189) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	20,000	800,000	1,000	0.13	12,000	0.50	4,000	0.31	780,000-1,000,000	4	780,000-1,000,000	4
อ.นนทบุรี	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4189) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	30,000	700,000	1,000	0.13	12,000	0.50	14,000	0.47	870,000-1,000,000	2.33	870,000-1,000,000	2.33
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4170) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	30,000	300,000-500,000	1,000	0.13	12,000	0.50	14,000	0.47	270,000-470,000	1-1.87	270,000-470,000	1-1.87
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4173) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	30,000	80,000-400,000	1,000	0.13	4,000-8,000	25-31	-	-	72,000-380,000	1-4	72,000-380,000	1-4
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4173) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	20,000	1,000,000-1,500,000	1,000	0.13	12,000	0.50	4,000	0.31	980,000-1,480,000	6-7.5	980,000-1,480,000	6-7.5
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4189) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	30,000	40,000-70,000	1,000	0.13	4,000-8,000	25-31	-	-	32,000-90,000	8-7	32,000-90,000	8-7
อ.นนทบุรี	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4189) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	24,000	30,000	700,000-1,200,000	1,000	0.13	20,000	0.75	8,000	0.31	870,000-1,170,000	2.33-4	870,000-1,170,000	2.33-4
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4174) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	24,000	30,000	1,000,000	1,000	0.13	20,000	0.75	8,000	0.31	970,000-1,000,000	3.33	970,000-1,000,000	3.33
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4174) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	30,000	80,000-1,000,000	1,000	0.13	4,000-12,000	25-5	-	-	52,000-884,000	75-8.25	52,000-884,000	75-8.25
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4174) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	24,000	30,000	2,000,000	1,000	0.13	20,000	0.75	8,000	0.31	1,970,000-2,000,000	6.87	1,970,000-2,000,000	6.87
	ที่ดินสาธารณะประโยชน์(4189) ไร่ 40 ไร่	3,000	4,000	16,000	30,000	40,000-300,000	1,000	0.13	4,000-12,000	25-5	-	-	32,000-284,000	5-1.88	32,000-284,000	5-1.88

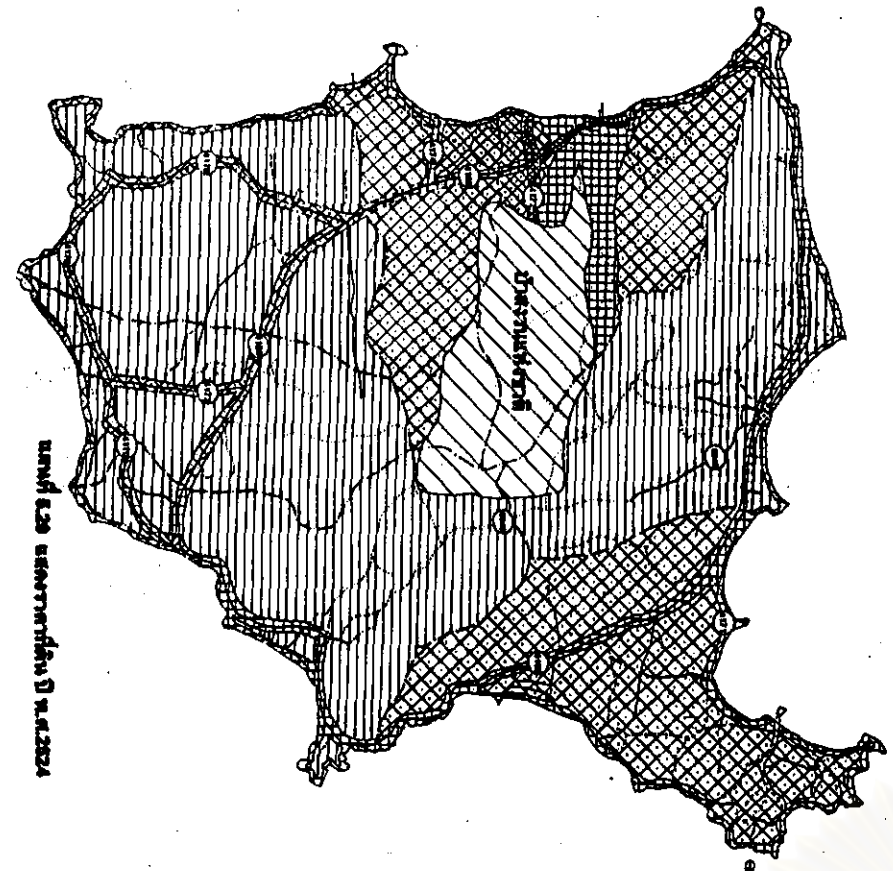
แนบรูปถ่าย (หน้า 6)

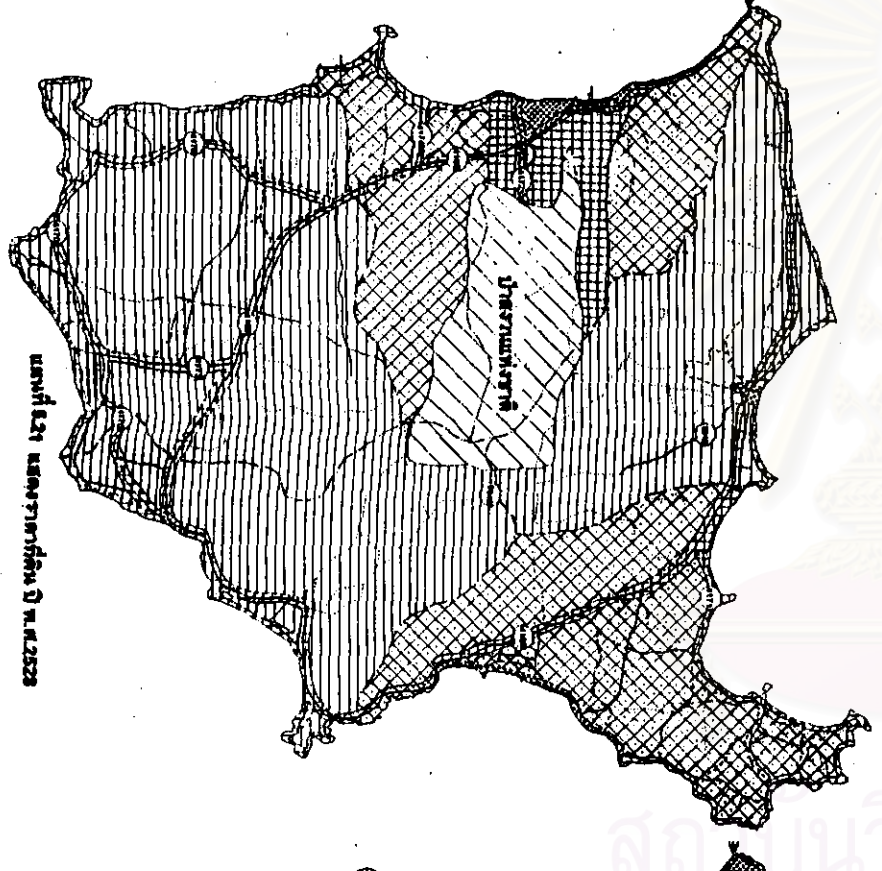
แผนที่ 5.18 แสดงการใช้ที่ดิน 0 พ.ศ.2508

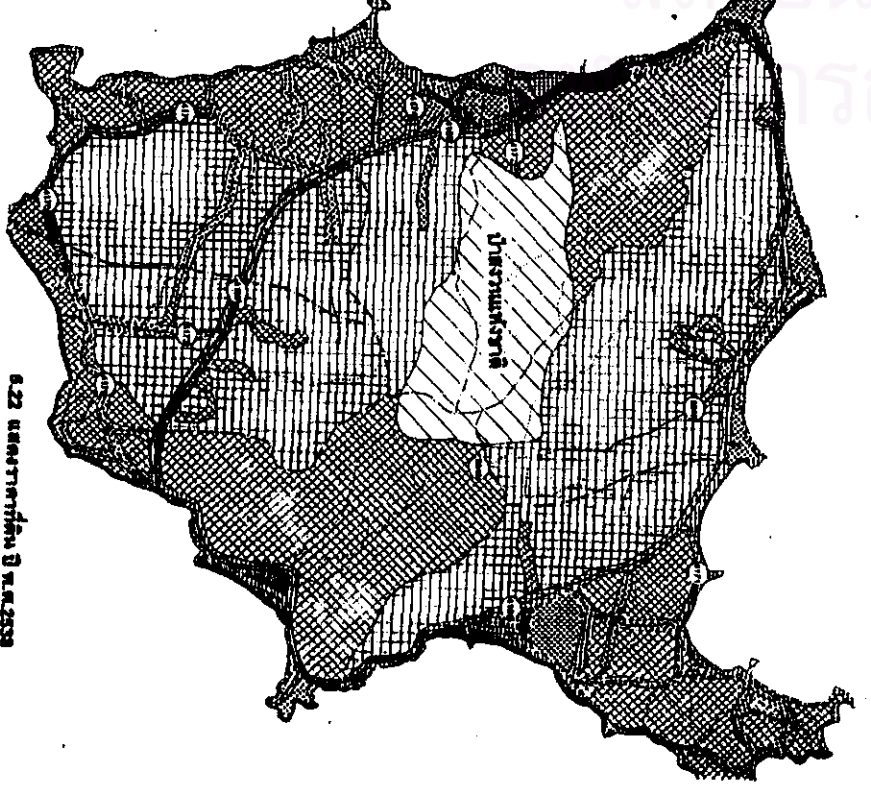
แผนที่ 5.19 แสดงการใช้ที่ดิน 0 พ.ศ.2518

แผนที่ 5.20 แสดงการใช้ที่ดิน 0 พ.ศ.2524

แผนที่ 5.21 แสดงการใช้ที่ดิน 0 พ.ศ.2528

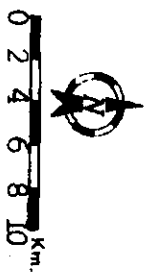

แผนที่ 5.22 แสดงการใช้ที่ดิน 0 พ.ศ.2533

แผนที่ 5.18 - 5.22 แสดงการใช้ที่ดิน

สัญลักษณ์

■	5	ป่าไม้	▨	2 - 4.9	พื้นที่ป่าไร่
■	3 - 4.9	ป่าไม้	▩	1 - 1.9	พื้นที่ป่าไร่
▨	1 - 2.9	ป่าไม้	▧	6 - 9.9	พื้นที่ป่าไร่
▩	5 - 9.9	ป่าไม้	▦	4 - 5.9	พื้นที่ป่าไร่
▧	1 - 4.9	ป่าไม้	▥	1 - 3.9	พื้นที่ป่าไร่
▦	5 - 9.9	พื้นที่ป่าไร่	□		

ที่มา : สำนักงานสารวจและบริหารการที่ดิน

ราคาที่ดินในช่วงที่ 3 ระหว่าง พ.ศ. 2525-2529 เป็นช่วงที่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ มากมาย เพื่อเป็นการขยายตัวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีเพิ่มขึ้น การบริการ การพาณิชย์ ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นในบริเวณถัดไปตามศูนย์กลางชุมชนเดิม โดยบริเวณที่ขยายคือบริเวณ ถนนปรีดา ราษฏร์ ที่ดินติดถนนสายรอบเกาะ (4169) ในช่วงผ่านชุมชนหน้าทอน บริเวณถนนหน้าอำเภอ ซึ่งมีสถานที่ที่สำคัญเช่น ไปรษณีย์ บังกะโลชาวเกาะ สถานีอนามัย ธนาคาร และตลอดถนนสายรอบเกาะ (4169)จนถึงเขตติดต่อ ต.ลิปะน้อย ในช่วงนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าที่ดินบริเวณติดถนนสายรอบเกาะ ราคาสูงขึ้นทุกแห่งและทุกสาย ราคาที่ดินติดถนนทางหลวงที่ราคาสูงที่สุดคือที่ดินติดถนนสายรอบเกาะ (4169) ช่วงจากชุมชนบ้านอ่างทองถึงทางแยกถนนสายลิปะใหญ่-สี่แยกโรงพยาบาล (4172) ส่วนที่ดินที่ติดถนนทางหลวงสายแยกย่อยปรากฏว่าบริเวณที่มีการเพิ่มขึ้นของราคาที่ดินสูงสุดคือที่ดินติดถนนสายลิปะน้อย-แหลมโจรคร่า(4174) เพิ่มขึ้น .75 เท่าต่อปี ถนนสาย 4174 นี้เป็นถนนที่นำไปสู่ท่าเรือเฟอร์รี่ที่ห้องยาง ต.ลิปะน้อยซึ่งได้เริ่มเปิดใช้ในปี พ.ศ. 2524 เช่นกัน

ส่วนที่ดินชายทะเล บริเวณที่มีศักยภาพในด้านความงดงามของธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานจะมีราคาเพิ่มขึ้นกว่าเดิม เริ่มมีการแบ่งราคาที่ดินตามพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการท่องเที่ยวและการขยายตัวของชุมชนขึ้น ที่ดินติดชายทะเลที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงนี้คือที่ดินติดชายทะเลในเขต ต.บ่อผุด จากสภาพเหตุการณ์ในช่วงปี พ.ศ. 2524 ปรากฏว่าสถานที่พักผ่อน ได้เพิ่มขึ้นในบริเวณหาดแดง ต.บ่อผุด หาดละไม ต.มะเร็ด หาดแหลมดินหาดห้องยาง ต.ลิปะน้อย เป็นจำนวนมากขึ้น ที่ดินในหาดดังกล่าวเป็นที่ต้องการเพื่อกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ส่วนที่ดินติดชายทะเลในบริเวณอื่น ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราที่ไม่สูง ทั้งนี้เนื่องจาก เป็นหาดที่ไม่เหมาะสมสำหรับการเล่นน้ำทะเลเช่นบริเวณหาดหน้าทอน อยู่ห่างไกลศูนย์กลางการท่องเที่ยว ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

การเปรียบเทียบราคาที่ดินระหว่างยุคที่ 2-3 โดยใช้ราคาที่ดินปี พ.ศ. 2524 และ พ.ศ. 2528 พบว่าราคาที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงจากช่วงก่อน (ตารางที่ 5.33 แผนที่ 5.20 และแผนที่ 5.21) ราคาที่ดินโดยเฉลี่ยทุกพื้นที่เพิ่มประมาณ 2.53 เท่า ในระยะเวลา 4 ปี หรือปีละ .63 เท่า โดยที่ราคาที่ดินบางบริเวณราคาไม่เปลี่ยนแปลงเลย ได้แก่ ที่เกษตรกรรม ที่ดิน ติดถนน ซอย ทางบางแห่งทั้งนี้เพราะผลตอบแทนที่ได้รับไม่เพิ่มไปกว่าที่เป็นอยู่ ที่ดินเกษตรกรรมและที่ดินซอยทางอื่น ๆ การสาธารณูปโภคสาธารณูปการต่าง ๆ ยังเข้าไม่ถึง ราคาจึงปรับขึ้นเพียงเล็กน้อย หรือไม่ปรับเลย การเปลี่ยนราคาที่ดินที่เพิ่มมากที่สุดในช่วงนี้คือที่ดินห่างจากถนนสายรอบเกาะ(4169) ในช่วงจากถนนปรีดาราชฎร์ถึงคลองลิปะใหญ่ ซึ่งเป็นผลจากการขยายตัวของชุมชน ที่ดินติดถนนทางหลวงสายต่าง ๆ ก็ยังมีการปรับตัวขึ้นตามระยะเวลาที่ผ่านมา แต่เป็นที่น่าสนใจที่ราคาที่ดินบริเวณภูเขาหมาแดงทั้งตำบล ต.บ่อผุดและ ต.มะเร็ด ทั้งในบริเวณที่ติดทะเลและถนนสายรอบเกาะ ราคาลดลงคือที่ดินบริเวณภูเขาหมาแดงตำบล ต.บ่อผุด ส่วนบริเวณที่ติดถนนสายรอบเกาะตำบล ต.บ่อผุด ปี พ.ศ. 2524 ราคาไร่ละ 28,000 บาท เหลือไร่ละ 10,000 บาท ในปี พ.ศ. 2528 เนื่องจากในบริเวณดังกล่าวเป็นหน้าผาสูงชัน ไม่เหมาะที่จะก่อสร้างสิ่งใด ๆ การขยายตัวการท่องเที่ยวในบริเวณดังกล่าวจึงไม่สามารถทำได้ แม้หาดแดงและหาดละไมซึ่งอยู่ใกล้กัน

ได้พัฒนาไปมากแล้วแต่ไม่สามารถขยายตัวมาเชื่อมต่อกัน ก็เพราะบริเวณภูเขาหมาแหงนมาทั้งนั้นไว้
นั้นเอง ราคาที่ดินจึงปรับตัวลดลงถูกที่สุดในบรรดาที่ดินติดชายทะเลด้วยกัน

ราคาที่ดินในช่วงที่ 4 (พ.ศ. 2530-2539) อันเป็นปัจจุบัน เป็นช่วงที่เริ่มก้าวสู่ช่วง
Consolidation ราคาสูงต่อเนื่อง ผู้ประกอบการมีประสบการณ์ในการดำเนินงานการท่องเที่ยวมากขึ้น
ผู้คนตื่นตัวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่ดินที่เหมาะสมการทำสถานที่พักแรม ได้แก่ ที่ดินริมทะเล การ
ท่องเที่ยวเติบโตขึ้นอย่างมาก ที่ดินที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม และมีสภาพธรรมชาติ ที่วิทัศน์
เหมาะแก่การท่องเที่ยวเริ่มหายาก เนื่องจากได้ถูกจับจองดำเนินการไปเกือบหมดสิ้นแล้ว ราคา
ที่ดินจึงสูงขึ้นไปอีกก็เริ่มหันไปยังที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ (Unsettled Government Land) บริเวณภูเขา ใน
การศึกษาสามารถรวบรวมข้อมูลการถือครองที่ดินประเภท โฉนด และ นส. 3 จากสำนักงานที่ดิน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี สาขาอำเภอเกาะสมุย พบว่าพื้นที่เกาะสมุยที่มีการออกเอกสารสิทธิ์ที่สมบูรณ์
แล้วส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณพื้นที่รอบเกาะ ส่วนพื้นที่ตอนในซึ่งเป็นภูเขาสูง ส่วนใหญ่ยังไม่มีออก
เอกสารสิทธิ์ อย่างไรก็ตาม พื้นที่เหล่านี้เกือบทั้งหมดถูกถือครองหรือครอบครอง ราคาที่ดินเริ่มสูง
มาตั้งแต่ในช่วงปี พ.ศ. 2532-2533 โดยเฉพาะที่อยู่ใกล้กับแหล่งที่มีที่ตั้งสัมพันธ์กับโรงแรมหรือ
บังกะโลอื่น ๆ สิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึง (Road Access) และระดับความเป็นส่วนตัว
(Degree of Privacy)

การเปลี่ยนแปลงราคาที่ดินช่วงธุรกิจที่ดินเฟื่องฟู จากการเปรียบเทียบราคาที่ดิน
ระหว่างช่วงปี 2528-2538 พบว่าราคาที่ดินมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มสูงขึ้นมากและสูงกว่าช่วงต่าง ๆ ที่
ผ่านมา โดยมีอัตราราคาที่ดินเฉลี่ยทุกพื้นที่เพิ่มขึ้น 30.65 เท่า ในระยะ เวลา 10 ปี หรือ 3.06 เท่าต่อ
ปี (ตารางที่ 5.33, แผนที่ 5.21 และแผนที่ 5.22) ซึ่งมีอัตราการขยายตัวของราคาที่ดินสูงกว่าช่วง
ใด ๆ ที่ผ่านมา แท้จริงแล้วราคาที่ดินได้เริ่มเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงปี พ.ศ. 2531 เนื่องจากเป็น
ช่วงที่เศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในระดับดี ธุรกิจค้าที่ดินและอสังหาริมทรัพย์เฟื่องฟูเป็นอย่างมาก ราคา
ที่ดินในปี พ.ศ. 2538 เป็นราคาที่ได้ปรับสูงขึ้นมาตามลำดับเวลาจากปี พ.ศ. 2531 สำหรับราคา
ที่ดินในช่วง พ.ศ. 2528-2538 บริเวณมีการเปลี่ยนแปลงราคาที่ดินสูงกว่าราคาที่ดินที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยจากทุก
พื้นที่ ยกเว้นชุมชนอันเป็นศูนย์กลางหลักและรองต่าง ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะแหล่งบริการทางการท่องเที่ยว
ได้กระจายไปทั่วเกาะ แหล่งบริการเดิมที่บริเวณชุมชนชนหน้าทอน ได้แบ่งบทบาทตัวเองให้แก่
ชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ไปทั่วทั้งเกาะ โดยเฉพาะบริเวณด้านด้านตรงข้ามคือด้านตะวันออก
ของตัวเกาะ อีกประการหนึ่ง ที่ดินบริเวณชุมชนหลัก ชุมชนรอง ดังกล่าวราคาที่ดินได้สูงอยู่แล้ว และ
ผลตอบแทนที่ได้ก็ไม่ได้อีกกว่าที่เป็นอยู่ แต่กลับต้องแบ่งบทบาทให้บริเวณอื่น ๆ ด้วย ส่วนถนน
ทางหลวงต่าง ๆ ใน ต.บ่อผุด ต.ลิปะน้อย ต.มะเร็ด ล้วนมีอัตราราคาที่ดินสูงกว่าราคาที่ดินอัตรา
เฉลี่ยทุกพื้นที่ทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะถนนในบริเวณดังกล่าวนำไปสู่แหล่งท่องเที่ยว และสถานที่พักแรม
แหล่งบริการทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของเกาะสมุยนั่นเอง ส่วนที่ดินติดทะเลปรากฏว่าราคาเพิ่มสูง
ขึ้นในทุกหาดในตำบลต่าง ๆ แต่ปรากฏว่าที่ดินติดชายทะเล ต.มะเร็ด ได้แก่ หาดละไม (ตารางที่
5.33) รองลงไปคือหาดแม่รำ ต.แม่รำ อัตราเพิ่ม 6.67-8.33 เท่าต่อปี หาดต่าง ๆ ใน ต.ลิปะน้อย
ราคา หาดต่าง ๆ ใน ต.คลังงาม ส่วนที่ดินติดทะเลใน ต.บ่อผุด นั้นเพิ่มขึ้นไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับ

บริเวณอื่น เนื่องจากราคาได้ขยับตัวสูงขึ้นมาก่อนบริเวณอื่นตั้งแต่ช่วงก่อนแล้ว เช่น ทาดเฉวง ที่ดินยังมีราคาสูงสุดคือ 4,000,000 บาทต่อไร่ เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่าที่ดินติดชายทะเลบริเวณภูเขาหมาแหงนทั้งตำบล ต.บ่อผุด และ ต.มะเร็ด ซึ่งเดิมที่ราคาลดลงเหลือ 10,000 บาทต่อไร่ ได้กลับมาเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงนี้ โดยเพิ่มขึ้นเป็น 7-10 ซึ่งจากการสำรวจออกภาคสนามในบริเวณดังกล่าวพบว่าได้มีร้านอาหาร สถานที่พักผ่อน รวมทั้งจุดชมวิว เกิดขึ้นหลายแห่ง เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีทัศนียภาพที่สวยงาม เป็นหน้าผา สูงชัน และสามารถมองเห็นทะเลด้านตะวันออกได้ทั้งทาดเฉวงและทาดละไม สภาพที่สูงชันไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวการท่องเที่ยวอีกต่อไปแล้วด้วยปรากฏว่าในปัจจุบันมีถนนตัดลงสู่ที่ราบเบื้องล่างของหน้าผาเพื่อเข้าสู่สถานที่พักผ่อนอีกด้วย และหน้าผาที่สูงชันยังมีสิ่งก่อสร้างพวกร้านอาหาร ที่พักผ่อนตั้งเรียงรายอยู่บนไหล่หน้าผาอยู่หลายแห่งด้วยกัน

ที่ดินบริเวณเกษตรกรรมมีการเพิ่มในอัตราน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณอื่น ทั้งนี้เพราะไม่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ แต่อย่างไรก็ตามที่เกษตรกรรมในบริเวณพื้นที่ตำบลในของทาดเฉวง(ที่ดินระหว่างถนนสายรอบเกาะ(4169) ถ.สายเฉวง-เชิงมน และ ถ.วัดสว่างอารมณ์) และพื้นที่ถัดเข้าไปจากทาดละไม กลับมีราคาที่ดินเพิ่มขึ้น ทำให้ถนน ขอย ทางในบริเวณเฉวง ละไม ราคาสูงไปด้วย คือถนนสายเฉวง-เชิงมน ขอยทาดละไม ขอยอโลฮา ถนนท่าเรือเฟอร์รี่ การที่ดินเกษตรกรรมในบริเวณทาดทั้งสองมีลักษณะพิเศษกว่าอัตราการเพิ่มในที่เกษตรกรรมบริเวณอื่น ๆ เนื่องจากพื้นที่เกษตรกรรมเหล่านี้ถูกเปลี่ยนแปลงใช้ไปเป็นสถานที่พักผ่อน แหล่งบันเทิง ตลาดสด และธุรกิจต่าง ๆ รวมทั้งชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่ นั้นเอง

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าราคาที่ดินมีการปรับตัวขึ้นตามระยะเวลาที่ผ่านมา นอกจากนั้นพื้นที่ที่มีความสะดวกในการเข้าถึง เช่น บริเวณริมถนน พื้นที่ที่มีการตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนหรือมีการพัฒนาแล้ว และพื้นที่ที่มีสภาพภูมิประเทศเอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว ล้วนเป็นปัจจัยเสริมให้ราคาที่ดินสูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ เช่น บริเวณชุมชนหน้าทอน ทาดเฉวง ทาดละไม ทาดแม่ น้ำ ทาดห้องยาง/แหลมดิน ที่ดินรอบสายรอบเกาะ (4169) ถนนสายแยกขอย ถนนสายบ่อผุด-ปลายแหลม ถนนสายลิปะน้อย-โจรคร่า เป็นต้น

ตารางที่ 5.34 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อราคาที่ดินสูงขึ้น

ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนนค่าเฉลี่ย
ผลกระทบต่อราคาที่ดินที่สูงขึ้น	55.00	40.00	5.00	0.00	0.00	4.5

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

โดยที่ผลตอบแทนที่ได้จากการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นตัวกำหนดราคาที่ดิน และผลตอบแทนจากการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกาะสมุยในปัจจุบันเกิดจากการลงทุนทางธุรกิจท่องเที่ยวเป็นหลัก ซึ่งอาศัยธรรมชาติอันสวยงามของเกาะสมุยที่มีอยู่ การสาธารณสุขปลอดภัย สาธารณูปการที่มีพร้อม

สรรพขึ้น ทำให้นักลงทุนกล้าที่ตัดสินใจลงทุนขึ้น จะเห็นได้ว่าสถานที่พักแรมระดับ 1 เกิดขึ้นในเกาะ สมุยถึง 17 แห่งในยุคที่ 4 นี้ (พ.ศ. 2530-2539)

ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินแล้วย่อมก่อให้เกิดผลติดตามมาทั้งทางบวกและลบ การที่ราคาที่ดินสูงกว่าความเป็นจริงนี้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นและประเทศ กล่าวคือทำให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับความเดือดร้อน ไม่สามารถเป็นเจ้าของที่ดินเองได้ อีกประการหนึ่งที่ดินถือเป็นต้นทุนในการผลิตประการหนึ่งจึงทำให้ต้นทุนในระบบการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย

4.1.4 ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรกรรมและภาคบริการ

ในระยะ 10 ปีมานี้การท่องเที่ยวได้ขยายตัวขึ้นอย่างมาก ได้ก่อให้เกิดการสร้างงานและการจ้างงานตามมา มีการถ่ายเทแรงงานจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคบริการด้านการท่องเที่ยว จากการสำรวจโดยผู้วิจัย พบว่าจำนวนแรงงานในสถานประกอบการที่เป็นคนท้องถิ่นจำนวน 282 คน ประมาณร้อยละ 87 เคยทำงานในภาคเกษตรกรรมมาก่อน จะเห็นได้ว่าการถ่ายเทแรงงานมาสู่ภาคบริการมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร เพราะแรงงานวัยหนุ่มสาวส่วนใหญ่เข้ามาทำงานในภาคบริการ

ในขณะเดียวกันก็เกิดปัญหาในเรื่องการขาดแคลนแรงงานในภาคบริการเช่นกัน เพราะอัตราการจ้างงานแรงงานท้องถิ่นมีได้มากอย่างที่คิด ประกอบกับการท่องเที่ยวขยายตัวอย่างรวดเร็วเกินไป ผลิตแรงงานไม่ทัน แรงงานจึงขาดแคลนไปด้วย(โดยเฉพาะในฤดูกาลท่องเที่ยว) เมื่อพิจารณาตัวเลขกันจริง ๆ จากการสำรวจโดยผู้วิจัยพบว่า แรงงานในสถานที่พักแรมจำนวน 1,081 คน ปรากฏว่าแรงงานในภาคบริการร้อยละ 73.91 ล้วนเป็นแรงงานต่างถิ่น แต่กระนั้นก็ตามจำนวนผู้ใช้แรงงานยังมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการทั้งภาคเกษตรกรรมและภาคบริการ แม้ว่าค่าจ้างแรงงานจะมีอัตราสูงกว่าพื้นที่อื่นก็ตาม เนื่องจากถูกจ้างลาออกบ่อย ด้วยสภาพของเกาะสมุยดึงดูดการท่องเที่ยว แต่ทว่าสภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคมของเกาะสมุยกลับไม่ถึงจุดแรงงานให้เข้ามาทำงานได้มากเท่าที่ควร จากการสัมภาษณ์พนักงานบังกะโล่ได้รับคำตอบว่าค่าครองชีพสูง เป็นเกาะอยู่โดดเดี่ยว ทำให้เหงา ทางไกลญาติมิตรไม่ถึงจุดให้ประกอบอาชีพอยู่นาน ๆ

ปัญหาการขาดแรงงานในภาคเกษตรจึงเกิดจากการถ่ายเทแรงงานสู่ภาคบริการการท่องเที่ยว ในขณะที่การขาดแคลนแรงงานในภาคธุรกิจบริการการท่องเที่ยวเกิดจากการเติบโตอย่างรวดเร็วเกินไปของธุรกิจท่องเที่ยวในเกาะสมุย

4.1.5 การเข้าลงทุนประกอบการของนายทุนต่างถิ่น

นายทุนต่างถิ่นได้เข้ามามีบทบาทในเกาะสมุยมากขึ้น เห็นได้ชัดจากสัดส่วนของเจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวที่มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ดังนั้นจึงมีการแข่งขันทางธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการท้องถิ่นกับผู้ประกอบการภายนอก ซึ่งผู้ประกอบการท้องถิ่นหลายรายไม่สามารถแข่งขันได้ ทำให้มีหนี้สินหรือต้องเลิกกิจการในที่สุด ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นสัญญาณว่าชาวเกาะสมุยเองกำลังสูญเสีย

กรรมสิทธิ์ในที่ดินและความเป็นเจ้าของลงไปทุกขณะ ในขณะที่นักลงทุนภายนอกทั้งที่เป็นคนไทยด้วยกันเอง และนายทุนต่างชาติที่แอบแฝงทำธุรกิจร่วมกับคนไทย(โดยที่ตนเองเป็นเจ้าของทุนและมีอำนาจบริหาร) ได้เข้ามาเป็นเจ้าของแทนที่ชาวเกาะสมุยดั้งเดิม และมีบทบาทในเชิงเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าชาวเกาะสมุยเองเสียอีก ในทางกลับกันคนเกาะสมุยเองมองว่าคนกลุ่มดังกล่าวได้เข้ามาครอบงำผลประโยชน์จากเกาะสมุย แต่ไม่ได้ทำประโยชน์อันควรแก่สังคม สภาพแวดล้อมของเกาะสมุยเท่าที่ควรเลย รายได้จากการท่องเที่ยวจึงตกแก่คนต่างถิ่นเป็นส่วนใหญ่ การเข้าลงทุนประกอบการของนายทุนต่างถิ่นจึงเป็นการเข้าครอบงำเศรษฐกิจและสังคม

ตารางที่ 5.35 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว

ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์	ลำดับที่
เจ้าของเรือข้ามฟาก (เรือเฟอร์รี่, เรือด่วน, เรือนอน)	2
เจ้าของธุรกิจโรงแรม/บังกะโล	1
เจ้าของสถานประกอบการ/การบันเทิง	3
เจ้าของบริการรถเช่า	4
ชาวสมุย	5

ที่มา : แบบสอบถาม

จากตารางที่ 5.35 จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีความคิดเห็นว่าคุณที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวมากที่สุดใเกาะสมุยคือกลุ่มผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจที่พัก โรงแรม บังกะโล ทั้งนี้เห็นว่าอัตราค่าที่พักสูงกว่าแต่ก่อนมาก ที่พักในระดับราคาไม่ถึง 100 บาทต่อคืน ในปัจจุบันหาได้น้อยมาก ส่วนใหญ่มีราคาที่ 400-800 บาทต่อคืน ขึ้นไปถึงคืนละ 10,000 บาทก็ยังมี กลุ่มผู้ที่ได้รับประโยชน์รองลงไปคือกลุ่มผู้ประกอบการเกี่ยวกับเรือเฟอร์รี่ โดยเห็นว่าเป็นธุรกิจที่เกือบผูกขาดโดยบริษัทในเครือส่งเสริมทราเวล ส่วนผู้ประกอบการเกี่ยวกับสถานเริงรมย์ และการบันเทิง เจ้าของบริการเช่ารถได้รับผลประโยชน์รองลงมา และคนส่วนใหญ่เห็นว่าชาวเกาะสมุยเองได้รับผลประโยชน์น้อยที่สุด

ตารางที่ 5.36 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการครองจำเศรษฐกิจของคนต่างถิ่น

ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนนค่าเฉลี่ย
ผลกระทบต่อการครองจำเศรษฐกิจของคนต่างถิ่น	42.11	57.89	0.00	0.00	0.00	4.42

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

4.1.6 วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น

วิถีชีวิตประชาชนเดิมเปลี่ยนแปลงง่าย รวดเร็ว เนื่องจากรายได้ที่ได้รับจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวจะช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้สูงขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายสิ่งหลายอย่างในชุมชน เช่น ในเรื่องการกิน การอยู่ เป็นต้น

ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมการณ์บริโภคอุปโภคในการกินอยู่ การแต่งกาย หรือการใช้รถใช้ถนน ลักษณะการจับจ่ายใช้สอย ตลอดจนการละทิ้งถิ่นที่ทำกินไปยังแหล่งอื่น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นลักษณะเลียนแบบสังคมเมืองมากขึ้น ยึดมั่นในวัตรคุณิยมมากขึ้น เห็นความสำคัญของระบบเงินตรา มากขึ้นกว่าเดิม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ตามแบบชนบทและความสัมพันธ์ค่อนข้างแน่นแฟ้นแบบระบบเครือญาติที่มีมาแต่เดิมกลับลดน้อยลง คนรุ่นใหม่ในเกาะสมุยมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ผิดไปจากเดิมมาก และส่อไปทางนิยมความฟุ่มเฟือย ทูทรา ขาดการบริหารจัดการการเงินของครอบครัว เช่น ความนิยมในเรื่องการใช้จ่ายยานพาหนะพวกรถจักรยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และการพนัน เป็นต้น ในปัจจุบันเกิดปัญหาสังคมมากมายเช่นการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน กรณีพิพาทเรื่องที่ดิน เป็นต้น

ปัจจุบันคุณค่าทางอรรถยาศัยไม่ตรีลดน้อยลงไปมาก สาเหตุสำคัญอาจเนื่องมาจาก เกาะสมุยถูกพัฒนาให้มีความเป็นเมืองมากขึ้น ผู้คนต่างถิ่นเดินทางเข้าไปบนเกาะสมุยเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางไปเพื่อประกอบธุรกิจท่องเที่ยวหรือเดินทางไปพักผ่อนก็ตาม ประกอบกับในปัจจุบันเกิดคติลักษณะไม่ยึดมั่นปล่อย ๆ ทำให้ชาวเกาะสมุยเริ่มไม่วางใจคนต่างถิ่นมากขึ้น อุปนิสัยโอบอ้อมอารี จึงลดน้อยลงไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามถ้าเป็นชาวเกาะด้วยกันแล้ว คุณค่าทางจิตใจดังกล่าวยังคงมีอยู่ เนื่องจากส่วนใหญ่ชาวเกาะจะมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติกันทั่วทั้งเกาะนั่นเอง

ตารางที่ 5.37 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชีวิตความเป็นอยู่

ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนนค่าเฉลี่ย
การท่องเที่ยวสร้างความเจริญด้านวัตถุเท่านั้น	26.32	31.58	10.53	26.32	5.26	3.55
การท่องเที่ยวทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต	50.00	40.00	5.00	5.00	0.00	4.35
การท่องเที่ยวทำให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ลดน้อยลง	26.32	42.11	10.53	21.05	0.00	3.74
การท่องเที่ยวทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นเสื่อมลง	26.32	42.11	10.53	15.79	5.26	3.68
การท่องเที่ยวทำให้ชาวเกาะรักและหวงแหนขนบธรรมเนียมท้องถิ่นของคน	15.00	25.00	25.00	25.00	10.00	3.10

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

จากตารางที่ 5.38 แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 70.59 มีความพึงพอใจที่จะตั้งบ้านเรือนอยู่ในเกาะสมุย โดยให้เหตุผลว่าเป็นบ้านเกิดเมืองนอนมีความอบอุ่น เป็นแหล่งประกอบอาชีพที่ดีสามารถทำงานอาชีพที่ทำอยู่ได้อย่างสบาย ทำมาค้าขายได้ดี มีสิ่งแวดล้อม

ล้อมทางธรรมชาติที่ดี อากาศดี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถทำรายได้ให้แก่ตนเองและเกาะสมุย เป็นเมืองท่องเที่ยวที่เศรษฐกิจ

ตารางที่ 5.38 แสดงความพอใจในการตั้งตั้งบ้านเรือนอยู่ในอำเภอเกาะสมุย หน่วย : ร้อยละ

ความพอใจ	ปี พ.ศ. 2533	ปี พ.ศ. 2539
พอใจ	77.78	70.59
ไม่พอใจ	22.22	29.41
รวม	100.00	100.00

ที่มา : แบบสอบถาม

หมายเหตุ : ปี พ.ศ. 2533 จาก ชารา วณิชย์เจริญ, 2533

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบันสภาพสังคมเกาะสมุยมีลักษณะแปลกแยกระหว่างประชากร 2 กลุ่มคือระหว่างกลุ่มประชากรที่มีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และกลุ่มประชากรที่ประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวหรือเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ อย่างรวดเร็ว เป็นสังคมเชิงธุรกิจ การให้ความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติเพื่อบ้านลดลงหรือบางขณะต้องแข่งขันกันประกอบอาชีพในธุรกิจท่องเที่ยวกันเองด้วย อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการตั้งบ้านเรือนซึ่งศึกษาโดย ชารา วณิชย์เจริญ ในปี พ.ศ. 2533 เห็นว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเกาะสมุยมีความพึงพอใจในอาศัยอยู่บนเกาะสมุยน้อยลง เนื่องจากสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางลบ

วัฒนธรรมการดำรงชีวิตของประชาชนแปรเปลี่ยนไป เช่น ขาดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ใช้ประเพณีการขนความมาบังหน้าการเล่นพนันโดยอ้างว่าเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จากการออกภาคสนามโดยผู้วิจัย นักท่องเที่ยวได้ให้ความคิดเห็นว่า นักท่องเที่ยวไม่ได้สัมผัสหรือพบเห็นวิถีชีวิตชาวบ้านอย่างเช่นนักท่องเที่ยวในรุ่นแรก ๆ ที่มาท่องเที่ยวเกาะสมุยเนื่องจากเกาะสมุยได้รับการเล่าขานจากนักท่องเที่ยวรุ่นแรก ๆ ทิ้งลือเลื่องต่าง ๆ มักจะบอกเล่าว่าเกาะสมุยมีความเงียบสงบ นักท่องเที่ยวสามารถพักผ่อน พุดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวบ้านร้านถิ่นได้ แต่ในปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวเกาะแทบไม่มี ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นแบบการซื้อขายบริการระหว่างนักท่องเที่ยวกับผู้ชายบริการเท่านั้น

4.1.7 การอพยพย้ายเข้าของคนต่างถิ่น

สำหรับการย้ายเข้าของคนเกาะสมุย (บทที่ 3) เป็นผลโดยตรงที่เกิดจากอิทธิพลของการท่องเที่ยว คนสมุยเองไม่นิยมอาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งนี้เพราะด้วยลักษณะอุปนิสัยที่กล่าวมาแล้ว และอีกส่วนหนึ่งชาวเกาะสมุยสนับสนุนให้ลูกหลานได้ร่ำเรียนศึกษา ประกอบกับในปัจจุบันโรงแรมที่มีการบริหารแบบมืออาชีพทั้งในเครือโรงแรมไทย และ เครือโรงแรมต่างชาติ ที่มีความต้องการแรงงานที่มีความชำนาญ ซึ่งแรงงานท้องถิ่นไม่สามารถตอบสนองได้ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้มีการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานจากภายนอกหรือคนต่างถิ่น คนต่างถิ่นที่เข้ามาทำมาหากิน

บนเกาะสมุยนั้นเป็นผู้ใช้แรงงานระดับต่ำไปจนถึงระดับแรงงานมืออาชีพ และชาวต่างประเทศ เข้ามาทำงานในลักษณะพนักงานสถานที่พักแรม พนักงานฝ่ายบริหาร คนขับรถ พนักงานภัตตาคาร คนงานก่อสร้าง แม้ค่าตอบแทน เป็นต้น บริเวณที่แรงงานอพยพที่เข้ามาประกอบอาชีพในเกาะสมุยส่วนหนึ่งอาศัยอยู่กับนายจ้าง อีกส่วนหนึ่งอาศัยอยู่โดยรอบแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ บริเวณเฉวง (แผนที่ 5.23)

ประชาชนที่อาศัยอยู่บนเกาะสมุยรู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่าการท่องเที่ยวมีส่วนทำให้คนต่างถิ่นอพยพเข้ามาลงทุนประกอบการหรือเข้ามาทำกินในเกาะสมุยมากขึ้น จากการสำรวจภาคสนามพบว่าแรงงานต่างถิ่นที่เข้ามาทำงานทำกินที่เกาะสมุยมีทั้งผู้ใช้แรงงานที่มีความชำนาญไปจนถึงแรงงานระดับแรงงานฝีมือ และแรงงานอาชีพทั้งจากกรุงเทพมหานครและต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ พนักงานเสิร์ฟ พนักงานขายทอด พนักงานครัว หญิงบริการ พนักงานขับรถ พนักงานอิเล็กทรอนิกส์ เชฟจากต่างประเทศ ผู้จัดการทั่วไป เจ้าของกิจการ เป็นต้น จากการสังเกตพบว่าปัจจุบันมีชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจการกิจกรรมท่องเที่ยวหลายแห่ง ได้แก่ ร้านอาหาร โรงเรียนสอนดำน้ำ มังกะโหล่ บริการเช่ารถ บริษัททัวร์ บาร์ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่ดิน บ้านพักตากอากาศ วิลล่า ซึ่งเป็นลักษณะร่วมทุนระหว่างคนไทย หรือบางคนมีภรรยาเป็นคนไทย จึงน่าจะมีการควบคุมมิให้คนต่างประเทศเหล่านี้เข้ามาแย่งอาชีพของคนไทย

ภูมิสำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่าง(ตารางที่ 5.39) พบว่าร้อยละ 73.95 เกิดและเติบโตที่เกาะสมุยและเกิดที่เกาะสมุยไปเรียนหรือทำงานที่อื่นมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วกลับมาประกอบอาชีพที่เกาะสมุย ร้อยละ 26.05 ย้ายมาจากถิ่นอื่น ซึ่งส่วนใหญ่ก็มาจากมาจากถิ่นอื่นในภาคใต้ ส่วนใหญ่ของคนที่ย้ายเข้ามาในเกาะสมุยเป็นกลุ่มที่อพยพเข้าทำงานในภาคธุรกิจการท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่ของกลุ่มนี้ระยะเวลาพักอาศัย เกินกว่า 10 ปี ร้อยละ 12.5 ร้อยละ 43.75 อาศัยอยู่ในเกาะสมุย 6-10 ปี และ ร้อยละ 43.75 อาศัยอยู่ในเกาะสมุยน้อยกว่า 5 ปี ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ตรงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในเกาะสมุยพอดี

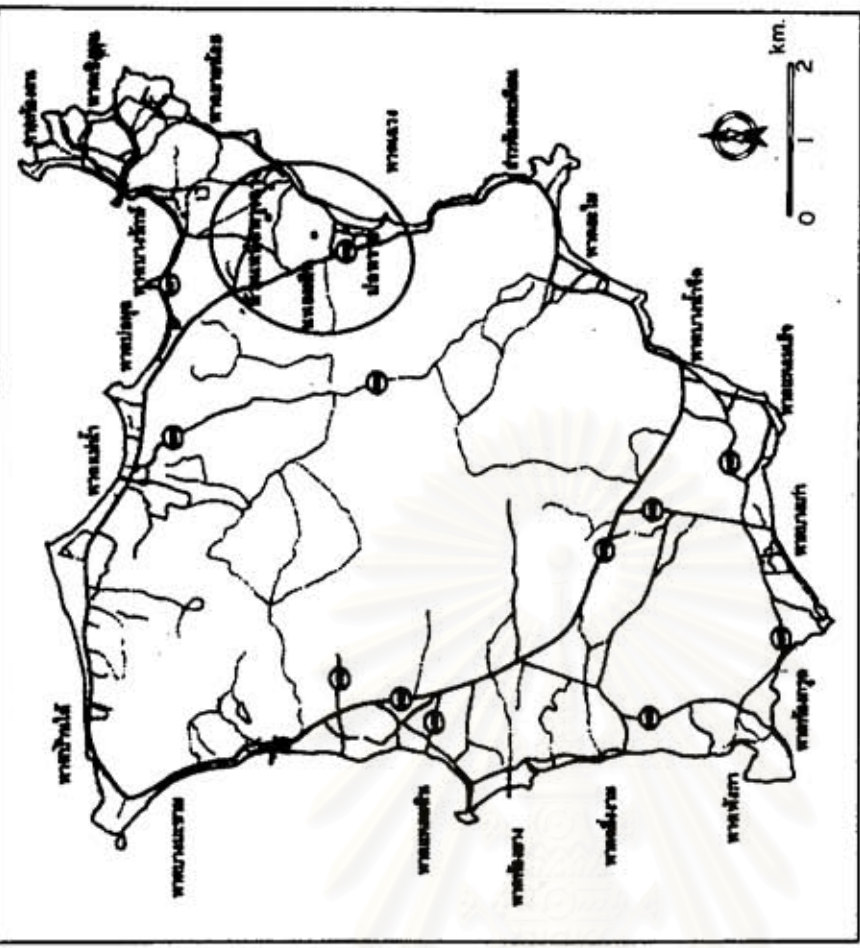
ตารางที่ 5.39 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับภูมิสำเนา

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
ภูมิสำเนาเดิม	
เกิดที่เกาะสมุย	73.95
ย้ายมาจากถิ่นอื่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	12.61
ย้ายมาจากจังหวัดอื่นในภาคใต้	7.14
ย้ายมาจากภาคอื่น	2.52
ย้ายมาจากกรุงเทพมหานคร	3.78

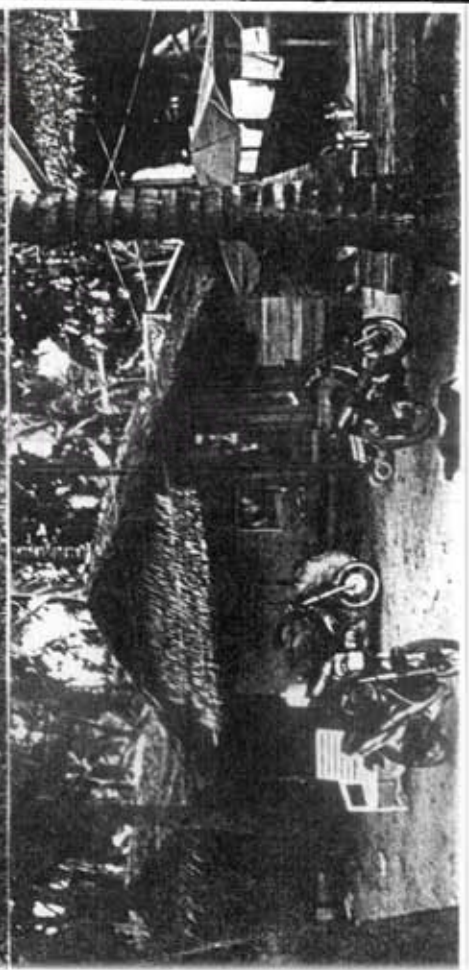
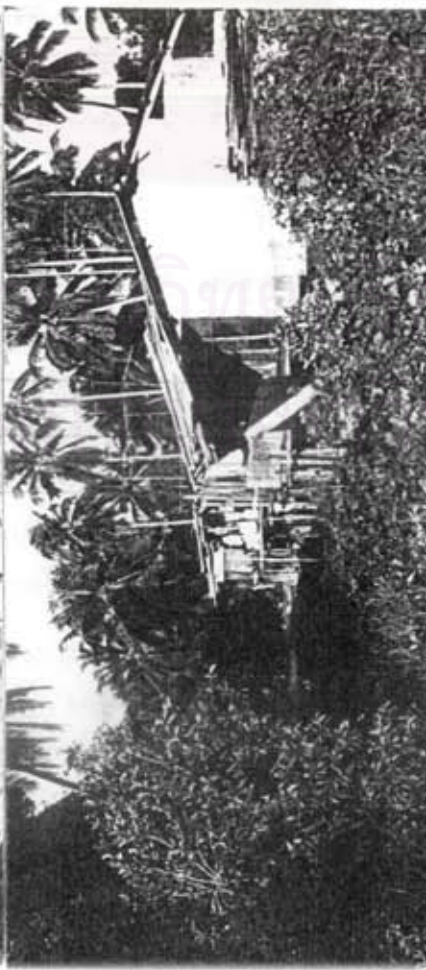
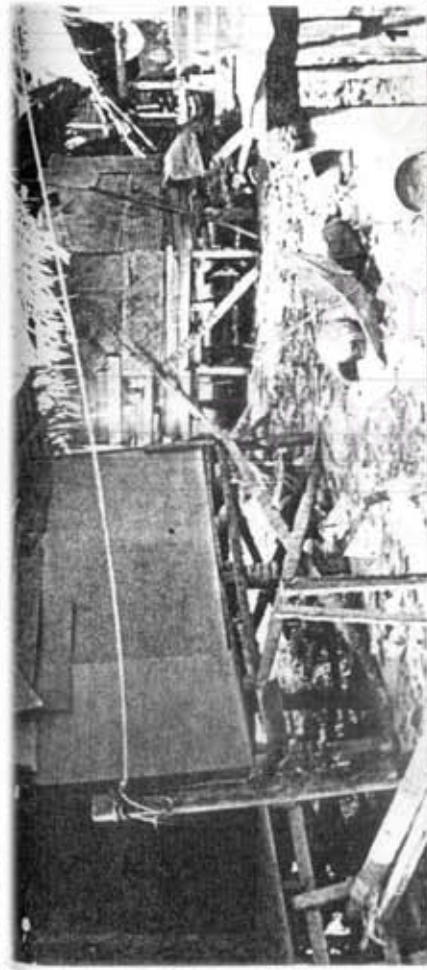
ที่มา : แบบสอบถาม

อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาเฉพาะแรงงานอพยพที่เข้ามาทำงานในภาคบริการการท่องเที่ยวจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจพบว่าแรงงานในสถานที่พักแรมร้อยละ 73.91 เป็นแรงงาน

แผนที่ 6.23 การอพยพย้ายถิ่นของชนเผ่าเงี้ยว

- 1 ที่อยู่อาศัยแรงงานอพยพ บริเวณแหลมมดิน ตำบลวังไกลทาศาดเจวง
- 2 ที่อยู่อาศัยแรงงานนากัญพ บริเวณเหนือพุดเจวง
- 3 ที่อยู่อาศัยแรงงานอพยพ บริเวณมอทราย ตำบลวังไกลทาศาดเจวง

ต่างถิ่นทั้งสิ้น การย้ายถิ่นของประชาชนส่วนหนึ่งช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคบริการได้ แต่ก็ได้ทำให้เกิดปัญหาสังคม ในขณะที่อีกด้านหนึ่งก่อให้เกิดการบริหารปกครองด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 5.40 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการย้ายถิ่นเข้ามาทำกินในเกาะสมุย

ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนน ค่าเฉลี่ย
ผลกระทบต่อการย้ายถิ่น เข้ามาทำกินในเกาะสมุย	55.00	45.00	0.00	0.00	0.00	4.55

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

4.1.8 อบายมุข ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม

อบายมุขที่กล่าวถึงนี้หมายถึงยาเสพติด การพนัน อาชญากรรม โสเภณี (รวมถึงการแพร่เชื้อโรคเอดส์ (บทที่ 3)) การลอกเลียนแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว (การแต่งตัวไม่มิดชิด แสดงกิริยาเปิดเผย) ปัจจุบันปัญหานี้ได้แพร่ไปถึงเยาวชนของเกาะสมุยด้วยแล้ว

ปัญหายาเสพติด เกาะสมุยขึ้นชื่อในเรื่องยาเสพติด มานานแล้ว ยาเสพติดที่แพร่หลายในหมู่นักท่องเที่ยว คือ กัญชา ฟีน เฮโรอิน และเห็ดชนิดหนึ่งที่ชาวบ้านเรียกว่า "เห็ดขี้ควาย" ฝรั่งเศสเรียกว่า Magic Mushroom เห็ดดังกล่าวนี้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนิยมมาก ส่วนใหญ่ก็ขายกันตามบังกะโล ทั้งที่เจ้าของบังกะโลรับรู้และพนักงานบังกะโลแอบขายกันเอง ที่พักบางแห่งถึงกับมีป้ายโฆษณาเป็นภาษาอังกฤษว่า Marijuana เจ้าของบังกะโลที่เห็นด้วยกับการขายยาเสพติดให้เหตุผลว่าเพื่อเป็นการเอาใจลูกค้า แต่ในขณะที่เจ้ากิจการหลายรายไม่เห็นด้วยกับการขายยาเสพติด เพราะทำให้ภาพพจน์เสียทั้งแก่ตนและประเทศชาติ นักท่องเที่ยวที่ต้องการยาเสพติดเป็นนักท่องเที่ยวระดับต่ำ ใช้จ่ายน้อย จึงไม่จำเป็นต้องเอาใจด้วยการขายยาเสพติดแลกกับเงินจำนวนน้อย ผู้หันมาให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพดีกว่า (จากการสัมภาษณ์—ผู้วิจัย—เมษายน พ.ศ. 2540)

ปัญหาโสเภณี จากการคำนวณจากแบบสอบถามพบว่าร้อยละ 3 ของนักท่องเที่ยว(ชาวต่างประเทศ) นอกจากเข้ามาท่องเที่ยวพักผ่อนเกาะสมุยเป็นจุดประสงค์หลัก แล้วยังเข้ามาใช้บริการทางเพศด้วย สมัยก่อนปัญหาเกี่ยวกับโสเภณีไม่ค่อยมีปรากฏให้เห็นมากนักในเกาะสมุย แต่เมื่อธุรกิจการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ปัญหาโสเภณีได้ขยายตัวอย่างมากหลังจากสถานบันเทิงยามค่ำคืนขยายตัวหลังปี พ.ศ. 2527 จำนวนโสเภณีก็เพิ่มขึ้นสูงด้วย ถึงแม้จะเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม แต่ก็เป็นที่เสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมอันดีงามของไทย และยังนำไปสู่ปัญหาสังคมอื่น ๆ เช่น ปัญหาการมรดก โรคเอดส์ เป็นต้น

ปัญหาการพนัน เกาะสมุยมีกีฬาพื้นเมืองที่นิยมกันมากประเภทหนึ่ง คือกีฬาชนควาย ซึ่งเป็นกีฬาเอกลักษณ์ของเกาะสมุย แต่ปัจจุบันได้มีประชาชนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นประชาชนทั้งจากเกาะสมุยและบุคคลภายนอกได้ฉวยโอกาสใช้กีฬาชนควายเป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์ทางการ

พนัน โดยขออนุญาตจากทางราชการเปิดสนามชนควายด้วยข้ออ้างว่า เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว กีฬาชนควายจึงกลายเป็นธุรกิจและแหล่งการพนัน ปัจจุบันมีสนามชนควายในทุกตำบล

การลอกเลียนแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ชาวสมัยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่นักท่องเที่ยวนำเอาวัฒนธรรมตะวันตกซึ่งขัดกับวัฒนธรรมพื้นถิ่นเข้ามาเผยแพร่ ชาวสมัยเองอาจสัมผัสกับวัฒนธรรมตะวันตกโดยที่ตนเองรับเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตอย่างไม่รู้ตัว วัฒนธรรมการแต่งตัวอาจจะมีอิทธิพลบ้างต่อเด็กหนุ่มสาวบ้าง เช่น นิยมประดับผมด้วยลูกบิด ถักผม แต่งตัวเปิดเผยขึ้น หรือการแสดงออกอย่างเปิดเผย ยาเสพติด เป็นต้น

ตารางที่ 5.41 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อศีลธรรม

ผลกระทบ	ระดับผลกระทบ	มาก อย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย อย่างยิ่ง	คะแนน เฉลี่ย
ยาเสพติด		42.11	36.84	15.79	5.26	0.00	4.16
โสเภณี		26.32	52.63	15.79	5.26	0.00	4.00
นักท่องเที่ยวนำเอาประเพณีซึ่ง ขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณี ชาวเกาะสมัยมาเผยแพร่		11.11	44.44	33.33	5.56	5.56	3.50
ผลกระทบต่อการเกิดปัญหาด้าน อาชญากรรม		26.32	42.11	15.79	15.79	0.00	3.79

ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

4.2 สาขาสันทริยภาพ

4.2.1 การทำลายและบดบังทัศนียภาพ

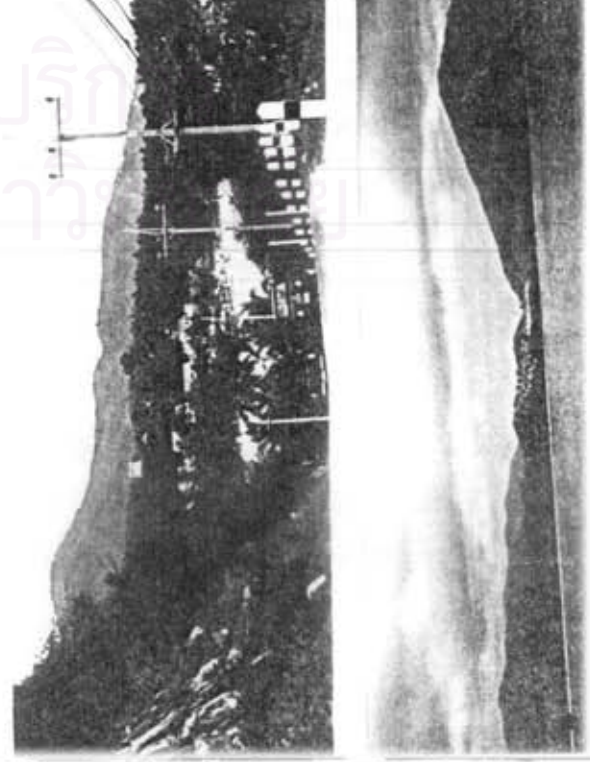
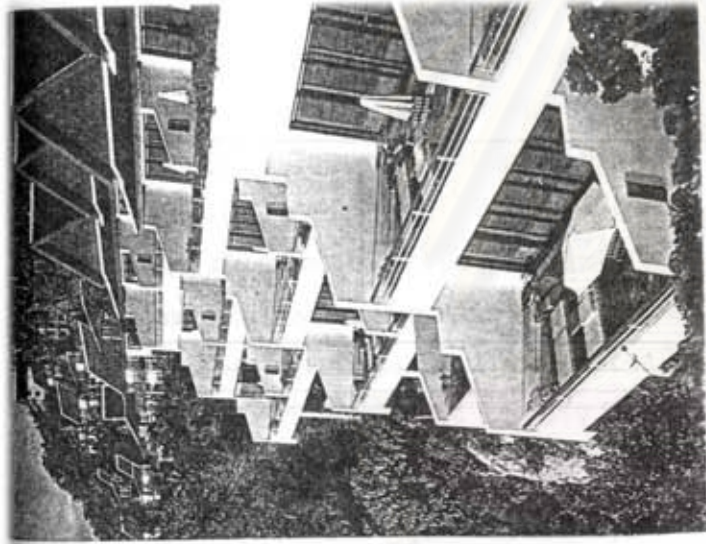
เป็นผลจากการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้างทางการท่องเที่ยวประเภทสถานที่พักแรม บาร์เบียร์ ที่เกิดขึ้นตามแนวชายฝั่งทะเล ที่มีลักษณะทำลายธรรมชาติดั้งเดิมของพื้นที่ มีการจัดวางองค์ประกอบที่ขัดต่อสภาพธรรมชาติ ไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม กลายเป็นสิ่งแปลกปลอม บดบังและทำลายทัศนียภาพที่สวยงามและเสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยวดั้งเดิมไป (แผนที่ 5.24) จะเห็นได้ว่าทิวมะพร้าวของเกาะสมัยจำนวนมาก ได้ถูกแทนที่ด้วยบังกะโล โรงแรม กว่า 290 แห่ง บนเกาะสมัย สถานที่พักแรมบางแห่งมีการปลูกสร้างอาคารที่สูงกว่ากฎกระทรวงกำหนด คือมีการปลูกสร้างอาคารสูงกว่า 6 เมตร ในระยะ 50 เมตร และ 12 เมตร ในระยะ 200 เมตร จากชายทะเล บางแห่งไม่มีการถอยร่นจากถนนและทะเล บางแห่งมีรูปทรงและรูปแบบที่ไม่กลมกลืนกับธรรมชาติ สภาพสังคม เกิดความไม่เป็นระเบียบและมีทัศนียภาพที่ไม่สวยงามอยู่ทั่วไป และทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมเร็ว

สำหรับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวจากการสอบถามทราบว่า โดยรวมแล้วนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมีความพอใจในรูปแบบและความสวยงามของสิ่งปลูกสร้างบนเกาะสมัยในระดับที่ค่อนข้างพอใจ แต่ที่บริเวณหาดแดงเป็นบริเวณที่มีการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวอย่าง

แผนที่จะการคมนาคมท่าอากาศยาน

- 1 บริเวณทางเข้าคินคาหิโนบาย ร้านค้าตั้งเรียงรายและนักท่องเที่ยวมาช้อปปิ้งยามค่ำเข้าจอจดจนถึงบริเวณกลุ่มกินธรรมชาติ เนื่องจากไม่มีที่จอดรถเป็นสัดส่วน
 - 2 แนวเขื่อนของสถานที่ที่กรมแหล่งหนึ่งบริเวณภาคเหนือสร้างจนติดแนวหินธรรมชาติ
 - 3 มุขหนึ่งที่เคยสวยงาม ถูกสถานที่ที่กรมขนาดใหญ่บดบังทัศนียภาพไป
 - 4 บริเวณท่าเรือเฟอร์รี่เป็นเสมือน Gate Way ของเกาะตบฏุกบดบังความเขียวชะอุ่มด้วยโรงแรมระดับ 1 บริเวณตลิ่งงาม
 - 5 โรงแรมแห่งเดียวที่ 4 ตั้งอยู่บนไหล่เขาสูง สร้างบรรยากาศให้นักท่องเที่ยว แต่ทำลายสิ่งแวดล้อมโดยส่วนรวม
 - 5 โรงแรมแห่งหนึ่งในบริเวณภูเขาตั้งถนนสายแฉ่งแฉ่งงาม
- มีความสูงโดดเด่นกว่าบริเวณใกล้เคียง

มากประกอบด้วยสถานที่พักแรม บริษัททัวร์ แหล่งบันเทิงต่าง ๆ เป็นต้น ได้รับคำตอบว่าบริเวณอุตสาหกรรมกรุงรังไม่เป็นระเบียบ บางส่วนบดบังทัศนียภาพที่สวยงาม เช่น ป้ายโฆษณา การฉัดพ่นสีลงบนหิน สถาปัตยกรรมไม่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยหรือแบบเขตรือนักท่องเที่ยวจึงได้คะแนนความพอใจในระดับที่ค่อนข้างไม่พอใจ แต่คนไทยรู้สึกเฉย ๆ ไม่ได้ให้ความสนใจมากนักเพราะเคยชินกับการก่อสร้างแบบนั้นสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยวแหล่งอื่นของประเทศไทย บางคนให้ทัศนะว่าสิ่งปลูกสร้างที่เกาะสมุยดีกว่าแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลอื่น ๆ เช่น พัทยา ภูเก็ต ชะอำ ที่ไม่มีอาคารสูง และดูแปลกตากว่าที่อื่น ที่สถานที่พักแรมยังเป็นลักษณะบังกะโลเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่

4.2.2 การทำลายบรรยากาศ زیبาสงบ

การพัฒนาการท่องเที่ยวในเกาะสมุยได้เป็นตัวดึงดูดให้ทั้งแรงงาน นักท่องเที่ยว กิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายทำให้เกิดความแออัดพลุกพล่าน ความสงบเงียบที่เคยมีถูกทำลายด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ประชากรหนาแน่นขึ้น

จากคำตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเกาะสมุยจะเห็นได้ว่า ในการมาท่องเที่ยวเกาะสมุยในปัจจุบันนักท่องเที่ยวต้องเลือกระหว่างความสวยงามของชายหาด ความใสของน้ำทะเล กับความสงบเงียบ หรือไม่เลือกพักผ่อนที่เกาะสมุยอีกต่อไป (ไปยังเกาะพะงัน เกาะเต่า หรือที่อื่นที่สงบเงียบ สวยงามแทน) ทั้ง ๆ ที่การเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุยในช่วงก่อนสามารถหาความสวยงามและความสงบเงียบได้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้นถ้าต้องการหาดที่สวยงามน้ำทะเลใส (แต่ผู้คนและสิ่งก่อสร้างแออัดพลุกพล่าน) ก็ต้องพักผ่อนที่บริเวณเฉวงหรือละไม แต่ถ้าต้องการที่ที่สงบสงบแต่หาดทรายไม่สวยและน้ำทะเลไม่ใสมากนักก็ต้องหาดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่หาดเฉวงและละไม ซึ่งอาจเป็นหาดแม่รำ ปอดมุด เชียงมน แทลมเต็จ เป็นต้น จึงเป็นเหตุผลง่าย ๆ ว่าทำไมสถานที่พักแรมบนเกาะสมุยในปัจจุบันจึงมีกระจายอยู่รอบเกาะ นั่นก็เพราะนักท่องเที่ยวแสวงหาความสงบเงียบที่ไม่สามารถหาได้บริเวณหาดเฉวงหรือหาดละไมในปัจจุบันได้นั่นเอง

ตารางที่ 5.42 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการทำลายบรรยากาศ زیبาสงบ

ระดับผลกระทบ	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยอย่างยิ่ง	คะแนนค่าเฉลี่ย
การท่องเที่ยวทำลายบรรยากาศ زیبาสงบของเกาะสมุย	31.58	36.84	10.53	21.05	0.00	3.79

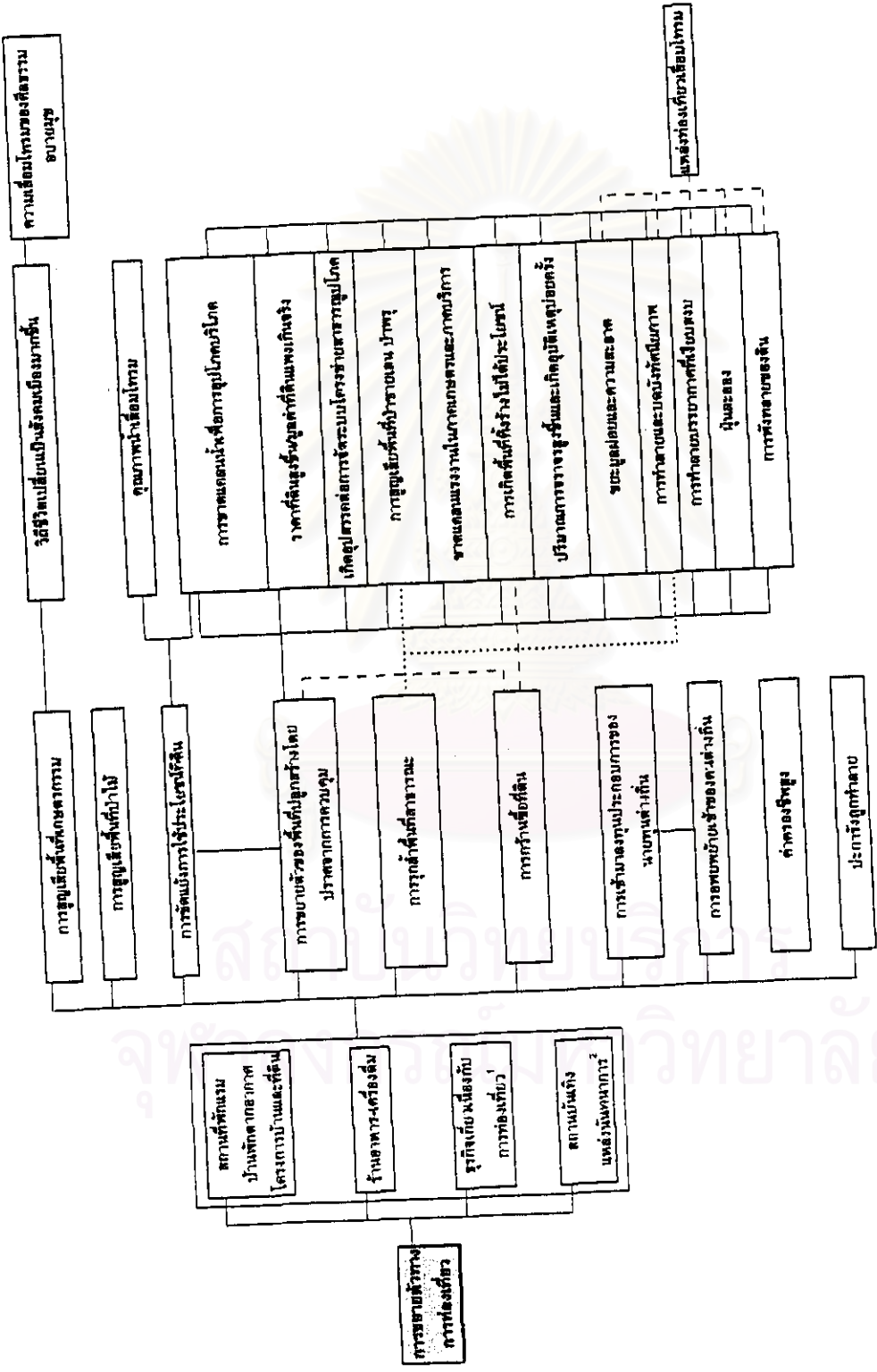
ที่มา : การออกสำรวจความคิดเห็น, 2539

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าคะแนนตามระดับผลกระทบ (อธิบายในการประเมินผลกระทบ)

ความสัมพันธ์ของผลกระทบด้านลบแสดงในแผนภูมิ 5.2

จากการวิเคราะห์ลักษณะของผลกระทบข้างต้น พบว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทั้งในทางตรงและทางอ้อม ในบางกรณีการท่องเที่ยวเป็นตัว

แผนภูมิที่ 6.2 แสดงผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อมของเกาะสมุย

ที่มา : อากาศศึกษา
 1. ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยว ได้แก่ ธุรกิจทัวร์, บริษัทนำเที่ยว, ร้านอาหาร, ร้านค้า, โรงแรม, สปา, บริการเช่ารถจักรยาน, บริการเช่ารถมอเตอร์ไซด์ เป็นต้น
 2. สถานที่บนเกาะที่นักท่องเที่ยวสามารถ ได้แก่ บาร์, ดิสโก้เทค / บาร์, สนามกีฬา, ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น

กระตุ้นให้ปัญหาบางปัญหาเพิ่มความรุนแรงทั้งในระดับปริมาณและคุณภาพ ลักษณะผลกระทบที่ปรากฏขึ้นจะได้นำไปประเมินผลกระทบดังจะได้กล่าวต่อไป

การประเมินผลกระทบ

สำหรับการประเมินผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อมของเกาะสมุยในครั้งนี้ใช้วิธี Scaling Check List ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. หลังจากแบ่งการวิเคราะห์ผลกระทบในแต่ละประเด็นออกเป็นผลกระทบด้านบวกและผลกระทบด้านลบเพื่อความเป็นระเบียบของผลกระทบต่าง ๆ ดังปรากฏข้างต้นแล้ว โดยการเลือกปัจจัยกระทบที่เป็นผลมาจากการพัฒนาท่องเที่ยวซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการเปลี่ยนแปลง โดยที่ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเป็นผลของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผลทางบวกจะปรากฏอยู่เฉพาะในสาขาคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์และสาขาคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตบางสาขาเท่านั้น แต่ผลกระทบด้านลบปรากฏอยู่ในทุกสาขาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมคือ สาขากายภาพ นิเวศวิทยา คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต ในขณะที่ผลกระทบบางประเด็นปรากฏทั้งผลกระทบด้านบวกและด้านลบ

2. ตรวจสอบขนาดของลักษณะผลในแต่ละประเด็น โดยพิจารณาจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบที่เกิดขึ้นซึ่งวัดได้ 2 ทางคือ

- **เชิงปริมาณ (Quantitative)** ซึ่งสามารถบอกตัวเลขจำนวนมากหรือน้อย ซึ่งง่ายต่อการเข้าใจและการตัดสินใจ ได้แก่ ข้อมูลทางสถิติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ให้ค่าคะแนนดังนี้

ผลกระทบระดับต่ำมาก	น้อยกว่าร้อยละ 20 ของข้อมูลเชิงปริมาณ
ผลกระทบระดับต่ำ	ร้อยละ 20-40 ของข้อมูลเชิงปริมาณ
ผลกระทบปานกลาง	ร้อยละ 40-60 ของข้อมูลเชิงปริมาณ
ผลกระทบระดับสูง	ร้อยละ 60-80 ของข้อมูลเชิงปริมาณ
ผลกระทบระดับสูงมาก	มากกว่าร้อยละ 80 ของข้อมูลเชิงปริมาณ

- **เชิงคุณภาพ (Qualitative)** เป็นการวัดกลิ่นสี ความสวยงาม ความรู้สึกซึ่งเป็นการยากต่อการตัดสินใจ ข้อมูลในส่วนนี้ได้จากการสอบถาม สัมภาษณ์ความคิดเห็น ซึ่งได้สำรวจระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม พ.ศ. 2540 ทั้งนี้ได้แปลงข้อมูลเชิงคุณภาพนี้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อสามารถทำให้เข้าใจและวัดได้ ซึ่งข้อคิดเห็นที่ได้นั้นได้จากแบบสอบถาม 2 ชุด สำหรับ กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ

(1) กลุ่มที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพในเกาะสมุย โดยกระจายสอบถามในทุกตำบล ทั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน หัวหน้าหน่วยงาน ผู้ประกอบการซึ่งเป็นตัวแทนที่ตีทางสถิติ มี 3 กลุ่มย่อย คือ

1.1) ประชาชนทั่วไปทั้งเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางตรงและอ้อม และกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเลย (เกษตรกร)

1.2) เจ้าของสถานประกอบการ ซึ่งมีทั้งเจ้าของสถานประกอบการท้องถิ่น และต่างถิ่น

1.3) เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง

(2) กลุ่มที่ไม่ได้อาศัยอยู่เกาะสมุย ได้แก่ นักท่องเที่ยวซึ่งมีทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ โดยกระจายสอบถามในภาคที่สำคัญ ๆ ของเกาะสมุย ได้แก่ ทาดเจวง ทาดละไม ทาดแม่น้ำ ทาดบ่อผุด ทาดบางรักษ์ ทาดเชิงมน (จำนวน 25 ชุด)

โดยที่จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยที่ (1)เท่ากัน (จำนวนกลุ่มละ 12 ชุด รวม 36 ชุด) มีลักษณะเลือกตอบแบบมาตราช่วง(Rating Scale) ซึ่งจัดเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า กำหนดให้แต่ละข้อมีการประเมินค่าแบบ 5 ช่วง คือ มีผลกระทบในระดับมากอย่างยิ่ง มาก ปานกลาง น้อย และน้อยอย่างยิ่ง นำมาหาค่าเฉลี่ย โดยจำแนกระดับคะแนนค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	ผลกระทบระดับต่ำมาก
คะแนนค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	ผลกระทบระดับต่ำ
คะแนนค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	ผลกระทบปานกลาง
คะแนนค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	ผลกระทบระดับสูง
คะแนนค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	ผลกระทบระดับสูงมาก

การนำคะแนนจากการประเมินค่าของแต่ละผลกระทบของกลุ่มตัวอย่างทุก ๆ กลุ่มมาหาค่าเฉลี่ยนี้จึงเท่ากับเป็นการนำค่าน้ำหนักของแต่ละกลุ่มมาหาค่าน้ำหนักโดยเฉลี่ย ซึ่งก็คือคะแนนค่าเฉลี่ยนั่นเอง ซึ่งผลของการประเมินค่าแบบช่วงนี้ได้นำเสนอในตารางส่วนท้ายของแต่ละผลกระทบที่ได้กล่าวข้างต้นเรียบร้อยแล้ว

3) นำผลการวัดทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพที่ได้แปลงเป็นข้อมูลเชิงปริมาณแล้วของแต่ละประเด็นผลกระทบมาพิจารณาประกอบร่วมกันเสมอเพื่อขจัดปัญหาความลำเอียง และนำข้อมูลที่ผู้วิจัยที่ได้จากการออกสำรวจภาคสนาม ซึ่งประกอบไปด้วยการศึกษาการใช้ที่ดิน (จากภาพถ่าย แผนที่) การสังเกตการณ์ความเปลี่ยนแปลง การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบด้านนั้นจริง ๆ มาประกอบการพิจารณาด้วย ซึ่งข้อมูลที่ได้จากส่วนนี้ทำให้สามารถดูผลกระทบได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากข้อมูลในข้อ 2 เป็นข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั่วไป ซึ่งบางกลุ่มตัวอย่างตนเองไม่ได้รับผลกระทบนั้น ๆ เลย หรือ เป็นผลกระทบที่อยู่ไกลตัวเกินไป ข้อมูลส่วนนี้จึงเป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยประมวลจากประสบการณ์ส่วนตัวซึ่งนำมาประกอบการตัดสินใจด้วยอีกทางหนึ่ง หลังจากนั้นจัดแบ่งขนาดของผลกระทบตามระดับความรุนแรง ซึ่งกำหนดไว้ก่อนได้เป็น 5 ระดับหลัก 2 ระดับย่อย ซึ่งการแบ่งออกเป็น 2 ระดับย่อยนั้นเพื่อให้ระดับผลกระทบออกมามากที่สุดเพื่อสามารถเปรียบเทียบแต่ละสาขาให้ละเอียดที่สุดเท่าที่วิธี Scaling Check List จะทำได้ เนื่องจากวิธีนี้ไม่สามารถลำดับความสำคัญเรียงลำดับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้เหมือนวิธี Scaling-Weighting Check List จึงได้พยายามแบ่งระดับผลกระทบออกเป็นย่อย ๆ ให้มากที่สุด ได้เป็น 5 ระดับหลัก 2 ระดับย่อยดังนี้คือ

- * ผลกระทบระดับต่ำมาก (น้อยกว่าร้อยละ 20 ของข้อมูลเชิงปริมาณ, คะแนนค่าเฉลี่ย 1.00-1.50)
- * ผลกระทบระดับต่ำ (ร้อยละ 20-40 ของข้อมูลเชิงปริมาณ, คะแนนค่าเฉลี่ย 1.51--2.50)
- * ผลกระทบระดับปานกลาง
 - * ผลกระทบปานกลางค่อนข้างต่ำ(ร้อยละ 40-50 ของข้อมูลเชิงปริมาณ, คะแนนค่าเฉลี่ย 2.51-3.00)
 - * ผลกระทบปานกลางค่อนข้างสูง (ร้อยละ 50-60 ของข้อมูลเชิงปริมาณ, คะแนนค่าเฉลี่ย 3.01-3.50)
- * ผลกระทบระดับสูง (ร้อยละ 60-80 ของข้อมูลเชิงปริมาณ, คะแนนค่าเฉลี่ย 3.51-4.50)
- * ผลกระทบระดับสูงมาก (มากกว่าร้อยละ 80 ของข้อมูลเชิงปริมาณ, คะแนนค่าเฉลี่ย 4.51-5.00)

ผลการประเมิน

ผลการประเมินจะนำเสนอโดยการจำแนกผลกระทบด้านลบออกจากด้านบวก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลกระทบด้านบวก

ผลการประเมินด้านบวกได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.43 ผลการประเมินปรากฏว่าผลกระทบปรากฏใน 3 ระดับ คือ ผลกระทบระดับสูง (■) และผลกระทบระดับปานกลางค่อนข้างสูง (▲) ซึ่งสามารถแยกออกเป็นประเด็นผลกระทบได้ดังนี้

■ ผลกระทบระดับสูง

๑ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตัวชี้วัด ได้แก่ โครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เกาะสมุย โดยมีการท่องเที่ยวเป็นตัวกระตุ้นหรือเกิดขึ้นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวตามนโยบายของรัฐบาล การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของเกาะสมุยคือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับการคมนาคม โดยเฉพาะถนนสายรอบเกาะ ถนนสายแยกย่อยต่าง ๆ ท่าเรือ การไฟฟ้า ในขณะที่เดียวกันการท่องเที่ยวทำให้เกิดโครงการเกี่ยวกับการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อจัดสรรน้ำ การประปา และโครงการอื่นเนื่องมาจากความต้องการรักษาสิ่งแวดล้อมของเกาะสมุยได้แก่โครงการระบบระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย โครงการสร้างเตาเผากำจัดขยะ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยว และผลจากคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ปรากฏออกเป็นผลกระทบระดับสูง และได้ส่งผลด้านบวกทั้งสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและความสะดวกสบายในการท่องเที่ยว

ตารางที่ 5.43 ประเมินผลกระทบทางบวกของการพัฒนาท่องเที่ยวต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของเกาะสมุย

ระบบทรัพยากรสิ่งแวดล้อม	สาขาย่อย	ลักษณะผลกระทบ	ผล
คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์	การใช้ที่ดิน	1. การใช้ประโยชน์ที่ดินคุ้มค่า	▲
	โครงสร้างพื้นฐาน	2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	■
คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต	เศรษฐกิจและสังคม	3. การจ้างงานและสร้างอาชีพ	■
		4. ฐานะทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	■
		5. การเข้ามาลงทุนประกอบการของนายทุนต่างถิ่น	■
		6. วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น	■
		7. มีแหล่งนันทนาการใหม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป	▲
		8. เพิ่มความสะดวกสบายด้านบริการการท่องเที่ยว	■

ที่มา : จากการวิเคราะห์

สัญลักษณ์

- ผลกระทบระดับสูงมาก
- ผลกระทบระดับต่ำมาก

- ผลกระทบระดับสูง
- ผลกระทบระดับต่ำ

- ▲ ผลกระทบระดับปานกลางก่อนเข้าสูง
- △ ผลกระทบระดับปานกลางก่อนเข้าต่ำ

๒ การจ้างงานและสร้างอาชีพ ตัวชี้วัดได้แก่ ความต้องการแรงงานด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ (ข้อมูลการเกิดอัตราการจ้างงาน ในหัวข้อการจ้างงาน) โครงสร้างอาชีพประชากร(อาชีพหลัก อาชีพรอง) จำนวนแรงงานในสถานประกอบการประเภทธุรกิจการท่องเที่ยว (บทที่ 4) ธุรกิจท่องเที่ยวทำให้ชาวเกาะสมุยมีโอกาสเลือกประกอบอาชีพได้มากขึ้นกว่าแก่ก่อนที่ต้องพึงรายได้จากการทำสวนมะพร้าวแต่เพียงอย่างเดียว ถึงแม้ว่าการจ้างงานที่เกิดขึ้นสูง แต่เมื่อเทียบกับการจ้างงานแรงงานท้องถิ่นกับแรงงานต่างถิ่นแล้วปรากฏว่าเกิดการจ้างงานกับแรงงานท้องถิ่นน้อยกว่าแรงงานต่างถิ่นท้องถิ่นอยู่มากทีเดียว (สัดส่วน 73.91 : 28.09) อย่างไรก็ตามเมื่อมองภาพรวมและการจ้างงาน และอาชีพเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวอื่นแล้ว (ค้าขาย ขายอาหาร ขายสินค้าเสื้อผ้า คนขับรถโดยสาร ยามรักษาความปลอดภัย คนสวน รับจ้างทั่วไป เป็นต้น) และผลจากคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 แล้วการพัฒนาการท่องเที่ยวได้เกิดผลกระทบต่อการจ้างงานในระดับสูง

๓ ฐานะทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตดีขึ้น ตัวชี้วัดเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำท้องถิ่น พบว่า หลังจากที่มีการขยายตัวลงทุนทางการท่องเที่ยว ชาวบ้านบางส่วนร่ำรวยขึ้นจากการขายที่ดินทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นมีแหล่งงาน รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มพูนขึ้น ทำให้มีรายได้จากการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งที่ทำเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม จากการออกสำรวจได้ผลว่าชาวบ้านร้อยละ 80 เห็นว่าการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อฐานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ และผลจากคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ดังนั้นจากการวิเคราะห์ผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านนี้จึงอยู่ในระดับสูง

๔ การเข้ามาลงทุนประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวของนายทุนต่างถิ่น (ต่อการจ้างงาน) ตัวชี้วัดได้แก่ การจ้างงาน สร้างอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้แก่ท้องถิ่นและแรงงานทั่วไป จากการวิเคราะห์พบว่า การเข้ามาลงทุนประกอบการของนายทุนต่างถิ่นได้สร้างงานและการจ้างงานทั่วไปได้มากกว่าผู้ประกอบการท้องถิ่นเอง เนื่องจากนายทุนต่างถิ่นมีเงินทุนและประสบการณ์สูงกว่าขนาดสถานประกอบการที่ใหญ่กว่า นอกจากนี้ผู้ประกอบการท้องถิ่นมีการบริหารเป็นระบบครบครันเสียเป็นส่วนใหญ่ จึงนิยมจ้างญาติมิตรของตนเองเสียมากกว่า จึงก่อการจ้างงานทั่วไปได้น้อยกว่าจากการศึกษา ประมาณว่ากว่าร้อยละ 80 ของแรงงานในภาคการบริการการท่องเที่ยวได้ถูกจ้างอยู่ในสถานประกอบการของนายทุนต่างถิ่น ซึ่งเป็นทั้งแรงงานต่างถิ่นและแรงงานชาวเกาะสมุยเอง การเข้ามาลงทุนประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของนายทุนต่างถิ่นจึงสามารถจ้างงาน สร้างงาน ได้ในระดับสูง

๕ วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ตัวชี้วัด คือ อาชีพ รายได้ ฐานะทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมของประชาชน ความเจริญต่าง ๆ ที่เกิดจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งการท่องเที่ยวล้วนทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมเมืองทั้งสิ้น จากเดิมที่เกาะสมุยเป็นสังคมชนบทหรือสังคมเกษตรกรรม การท่องเที่ยวได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมทำให้สังคมเกาะสมุยเป็นสังคมภาคบริการขึ้น และผลจากคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านนี้ที่เกิดขึ้นกับเกาะสมุยจึงส่งผลในระดับสูง

๑) เพิ่มความสะดวกสบายด้านบริการการท่องเที่ยว ตัวชี้วัดคือ สถานที่พักแรม ธุรกิจท่องเที่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว(บริษัททัวร์ บริษัทนำเที่ยว บริการเช่ารถ โรงเรียนสอนดำน้ำร้านจำหน่ายของที่ระลึก เป็นต้น) ร้านอาหาร ภัตตาคารที่เพิ่มขึ้นจำนวนมากและรวดเร็ว และผลจากคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ผลกระทบของการท่องเที่ยวตัวนี้จึงส่งผลกระทบต่อระดับสูงเช่นกัน

▲ ผลกระทบปานกลางค่อนข้างสูง

๑) การใช้ประโยชน์ที่ดินคุ้มค่า ตัวชี้วัดคือ ที่ดินทิ้งร้างที่นำมาใช้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวหรือการนำพื้นที่ชายหาดที่ทำการเกษตรไม่ได้ผลหรือผลผลิตและราคาผลผลิตนั้นตกต่ำมาใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดรายได้หรือผลประโยชน์กว่ากิจกรรมเดิมของพื้นที่นั้น ๆ จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 61.76 ของพื้นที่ที่เปลี่ยนเป็นพื้นที่ทางการท่องเที่ยวเป็นพื้นที่ที่ไม่ค่อยมีคุณค่าทางการเกษตรและผลผลิตและราคาของพืชผลเกษตรจากพื้นที่นั้นตกต่ำลง และผลจากคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 การท่องเที่ยวจึงส่งผลกระทบต่อเกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินคุ้มค่าอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

๒) มีแหล่งนันทนาการใหม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ตัวชี้วัดคือธุรกิจเที่ยว สถานบันเทิง แหล่งนันทนาการใหม่ ๆ (สวนมีเสือ ศูนย์การแสดงถึง ฟาร์มงู Go-Kart เป็นต้น) จากการศึกษาพบว่าโดยเฉพาะสถานบันเทิงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากตลอดแนวถนนสายในแฉวง และถนนสายในหาดละไม ส่วนแหล่งนันทนาการใหม่เกิดขึ้นหลายแห่ง หลายประเภทเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามแหล่งนันทนาการใหม่ที่กล่าวข้างต้นไม่ได้มีผลดึงดูดนักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไป (ส่วนมากไปใช้บริการเพื่อให้รู้ ไม่ได้ก่อให้เกิดเป็นสถานที่พักผ่อนของประชาชนทั่วไปเป็นประจำต่ออย่างใด) เนื่องจากการท่องเที่ยวของเกาะสมุยมีธรรมชาติ ทะเล หาดทราย เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว และแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไปเป็นอันดับแรกและสำคัญที่สุดอยู่แล้ว

ผลกระทบด้านลบ

ผลการประเมินแสดงดังตารางที่ 5.44 ผลการประเมินปรากฏผลกระทบด้านลบใน 4 ระดับคือ ผลกระทบระดับสูงมาก (●) ผลกระทบระดับสูง (■) ผลกระทบระดับปานกลางค่อนข้างสูง (▲) ผลกระทบระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (△) ผลกระทบระดับต่ำ (□) ซึ่งสามารถแจกแจงได้ดังนี้

● ผลกระทบระดับสูงมาก

๑) การขยายตัวของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุม ตัวชี้วัดได้แก่ พื้นที่ปลูกสร้างเพื่อการท่องเที่ยว จำนวนโครงการ และลักษณะการขยายตัว ผลการวิเคราะห์ พบว่า การขยายตัวของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุมเป็นผลกระทบมาจากการท่องเที่ยวโดยตรง และเป็นสาเหตุหลักของผลกระทบประเด็นอื่นอีกด้วย ในปัจจุบันนี้การขยายตัวของการท่องเที่ยวยังไร้ทิศทาง ทำให้สิ่งก่อสร้างต่างปรากฏออกมาโดยปราศจากควบคุมวางแผนที่ดี และประกอบผลจาก

ตารางที่ 5.44 ประเมินผลกระทบทางลบจากการพัฒนาท่องเที่ยวต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของเกาะภูเก็ต

ระบบทรัพยากรสิ่งแวดล้อม	สาขาย่อย	ลักษณะผลกระทบ	ผล	
กายภาพ	ทรัพยากรดิน	1. การพังทลายของดิน	▲	
	ทรัพยากรน้ำ	2. คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม	□	
	ทรัพยากรอากาศ	3. ฝุ่นละออง	■	
นิเวศวิทยา	ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตบนบก	4. การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้	□	
		5. การสูญเสียพื้นที่ป่าชายเลน ป่าพรุ	▲	
	ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในน้ำ	6. ประการังถูกทำลาย	□	
คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์	การใช้ที่ดิน	7. การสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรม	■	
		8. การขยายตัวของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุม	●	
		9. การขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน	■	
		10. การรุกรานพื้นที่สาธารณะ	●	
		11. เกิดพื้นที่ทิ้งร้างไม่ได้ประโยชน์	△	
		12. เกิดอุปสรรคต่อการจัดระบบโครงข่ายสาธารณูปโภค	●	
	โครงสร้างพื้นฐาน	13. ปริมาณการจราจรสูงขึ้นและเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง	●	
		14. การขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค	△	
		15. ขยะมูลฝอยและความสะอาด	●	
		16. ค่าครองชีพสูง	●	
		17. การกว้านซื้อที่ดิน	▲	
คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต	เศรษฐกิจและสังคม	18. ราคาที่ดินสูงขึ้นและมูลค่าที่ดินแพงเกินจริง	●	
		19. ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรกรรมและภาคบริการ	▲	
		20. การเข้ามาลงทุนประกอบการของนายทุนต่างถิ่น	■	
		21. วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น	■	
		22. การอพยพย้ายเข้าของชนต่างถิ่น	●	
		23. อนามัย ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม	■	
		สุนทรียภาพ	24. การทำลายและบดบังทัศนียภาพ	■
			25. การทำลายบรรยากาศที่เงียบสงบ	■

ที่มา : จากการวิเคราะห์

สัญลักษณ์

- ผลกระทบระดับสูงมาก ■ ผลกระทบระดับสูง ▲ ผลกระทบระดับปานกลางค่อนข้างสูง
- ผลกระทบระดับต่ำมาก □ ผลกระทบระดับต่ำ △ ผลกระทบระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ดังนั้นการประเมินผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประเด็นนี้จึงมีกระทบระดับสูงมาก

๒ การรุกรานพื้นที่สาธารณะ ตัวชี้วัดเป็นข้อมูลที่ได้จากการออกภาคสนามในขั้นตอนการตรวจสอบการใช้ที่ดินโดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศ และแผนที่กรรมสิทธิ์ที่ดินของสำนักงานที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี สาขาอำเภอเกาะสมุย และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐ พบว่าการรุกรานพื้นที่สาธารณะเกิดขึ้นทั้งจากโดยเจตนา(ได้แก่พื้นที่ป่าเขาบริเวณภูเขาทามาแหงนรอยต่อระหว่าง ต.มะเร็ต กับ ต.ปอฝุค) กรรมสิทธิ์ที่ดินซ้อนทับกับพื้นที่สาธารณะ (เช่นบริเวณโดยรอบพรุแดง) และการครอบครองโดยเอาผิดไม่ได้จากการปิดทางลงหาดครอบครองหาดหน้าสถานที่พักแรมเป็นหาดส่วนตัว เช่นกัน นับเป็นผลกระทบที่สูงมาก เนื่องจากขาดการเข้มงวด

๓ เกิดอุปสรรคต่อการจัดระบบโครงข่ายสาธารณูปโภค ตัวชี้วัดคือรูปแบบการกระจายตัวของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว มีผลกระทบในระดับสูงมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้ได้รับผลส่วนใหญ่คือภาครัฐที่ต้องลงทุนสูงในการเพิ่มขอบเขตและโครงข่ายการให้บริการ สำหรับเอกชนเองก็ต้องลงทุนสูงเช่นกันเพราะการบริการของรัฐไม่มีจึงจำเป็นต้องสร้างระบบสาธารณูปโภคเอง เช่น การจัดหาไฟฟ้า การกำจัดขยะเอง การกระจายตัวของพื้นที่ปลูกสร้างมีลักษณะขยายตัวแบบ Ribbon Development แม้ในปัจจุบันการประปาและการจัดเก็บขยะก็ไม่สามารถทำให้ทั่วถึงได้ ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประเด็นนี้อยู่ในระดับสูงมาก

๔ ปริมาณการจราจรสูงขึ้นและเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ตัวชี้วัดคือ สถิติการจราจร และสถิติการเกิดอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนนที่เกิดขึ้นในเกาะสมุย หลังจากที่เกาะสมุยได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ได้มีการสร้างถนนหนทางที่ดีขึ้นและจำนวนหลายสายมากขึ้นมาโดยตลอด เรือข้ามฟากที่สามารถขนยานพาหนะได้เที่ยวละ 40-80 คัน ทำให้มีการนำยานพาหนะเข้ามาใช้ในเกาะสมุยจำนวนมากขึ้น ถนนที่มีอยู่ไม่สามารถรองรับปริมาณจราจรที่เพิ่มสูงขึ้นได้ และสภาพภูมิประเทศของเกาะสมุยมีความลาดชันก็ยิ่งเพิ่มความไม่ปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนมากขึ้น ปัจจุบันมีอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนนเฉลี่ย 4 รายต่อวัน และผลจากคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ดังนั้นผลกระทบจากการท่องเที่ยวส่งผลต่อประเด็นนี้จึงมีระดับสูงมาก

๕ ขยะมูลฝอยและความสะอาด ตัวชี้วัดคือ ปริมาณขยะ ความสามารถในการจัดเก็บขยะตกค้าง จากการประเมินผลพบว่าขยะส่วนใหญ่ของเกาะสมุยเป็นขยะที่เกิดจากนักท่องเที่ยว สถานที่พักแรม สถานที่พักแรมหลายแห่งอยู่นอกเขตการให้บริการของสุขาภิบาล (ซึ่งจริงแล้วเกิดจากการปราศจากการควบคุมพื้นที่ก่อสร้าง) การจัดเก็บของสุขาภิบาลไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึงจึงเกิดขยะตกค้างถึงร้อยละ 40-50 ของขยะที่เกิดในแต่ละวัน ขณะที่ตกค้างจึงสะสมเพิ่มมากขึ้นทุกวัน ซึ่งมีผลต่อความสะอาดและบรรยากาศในการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ขยะที่จัดเก็บมาได้มาฝังกลบซึ่งยังได้ทำลายสภาพแวดล้อมของเกาะสมุยและที่ฝังกลบที่ได้รับบริจาคมาได้ยาก เนื่องจากราคาที่ดินของเกาะสมุยสูงขึ้นอย่างมาก ผลกระทบจากการท่องเที่ยวส่งผลต่อประเด็นนี้จึงมีระดับสูงมาก

๒ ค่าครองชีพสูง ตัวชี้วัดคือ ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค รายจ่ายของประชากร จากการสำรวจภาคสนามพบว่าประชาชนร้อยละ 90 ประสบปัญหาเรื่องค่าครองชีพสูง โดยปกติราคาสินค้าของเกาะสมุยสูงกว่าที่อื่นอยู่แล้วเพราะได้เพิ่มค่าขนส่งเป็นต้นทุนสินค้าด้วย และเพิ่มราคาตามราคานักท่องเที่ยวทำให้ยังมีราคาสูงขึ้นไปอีก และผลจากคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ผลกระทบจากการท่องเที่ยวส่งผลต่อประเด็นนี้จึงมีระดับสูงมาก

๓ ราคาที่ดินสูงขึ้น และมูลค่าที่ดินแพงเกินจริง ตัวชี้วัด คือ อัตราการเพิ่มของราคาที่ดิน เนื่องจากการขยายตัวของธุรกิจที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ ก่อให้เกิดการกว้านซื้อที่ดิน ราคาที่ดินจึงพุ่งสูงขึ้นตามความต้องการของตลาด ราคาที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ย 3.06 เท่าต่อปี และมูลค่าที่ดินสูงกว่าราคาประเมินประมาณ 4-7 เท่า ในบริเวณที่มีราคายังไม่สูงมากนัก และ 1-3 เท่า ในบริเวณที่มีราคาที่ดินสูงอยู่แล้วเช่นในหาดแฉัง หาดละไม และผลจากคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 ผลกระทบจากการท่องเที่ยวส่งผลต่อประเด็นนี้จึงมีระดับสูงมาก

๔ การอพยพย้ายถิ่นเข้าของแรงงานต่างถิ่น ตัวชี้วัดได้แก่ สถิติการย้ายเข้าของประชาชน จำนวนแรงงานต่างถิ่นในภาคธุรกิจท่องเที่ยว เนื่องจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวจำเป็นต้องจ้างแรงงานจำนวนมาก แรงงานท้องถิ่นไม่สามารถตอบสนองได้เต็มที่เนื่องจากไม่นิยมทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวโดยตรง ปัจจุบันเกาะสมุยมีสถานที่พักแรมที่มีลักษณะการบริหารแบบมืออาชีพหลายแห่งมีความต้องการแรงงานที่มีความชำนาญสูงหรือผ่านการฝึกอบรมมา ซึ่งไม่สามารถหาคุณสมบัติข้อนี้ได้จากแรงงานท้องถิ่น แรงงานที่มีความชำนาญกว่าซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนต่างถิ่นจึงหลั่งไหลเข้ามาประกอบอาชีพในสถานที่พักแรมในเกาะสมุยจำนวนมาก และส่วนหนึ่งเข้ามาเป็นแรงงานก่อสร้าง ค้าขาย แม้ค้าขายบริเวณชายหาด (Beach Vendor) จากการออกภาคสนามพบว่ากว่าร้อยละ 80 ของแรงงานในเกาะสมุย เป็นแรงงานต่างถิ่น และผลจากคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประเด็นนี้จึงอยู่ในระดับสูงมาก

■ ผลกระทบระดับสูง

๑ ฝุ่นละออง ตัวชี้วัดคือ ต้นกำเนิดของฝุ่นละอองที่มาจากการขยายตัวของการท่องเที่ยว ส่วนการวัดคุณภาพอากาศตามหลักวิชาการนั้นไม่มีข้อมูลยืนยันได้ จึงได้อาศัยการสังเกตการณ์และจากแบบสอบถาม ทำให้ทราบว่าฝุ่นละอองของเกาะสมุยส่วนใหญ่มาจากการก่อสร้างถึงปลูกสร้างซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาคารที่เกิดขึ้นเนื่องจากการขยายตัวทางการท่องเที่ยว ถนนหนทางที่ชำรุด ต้นกำเนิดอีกแห่งหนึ่งคือการระเบิดหินของเหมืองหินเพื่อนำมาใช้เป็นวัสดุก่อสร้าง จากการสำรวจโดยกรมโยธาพบว่าประชาชนร้อยละ 73.33 ประสบปัญหาในเรื่องนี้ ผลกระทบจากการท่องเที่ยวส่งผลต่อประเด็นนี้จึงมีระดับสูง

๒ การสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรม ตัวชี้วัดคือ พื้นที่ท่องเที่ยวที่เปลี่ยนจากพื้นที่เกษตร ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประเด็นอยู่ในระดับสูง เพราะการขยายตัวของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การกว้านซื้อที่ดินซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ทำการเกษตรมาก่อน จากการศึกษาของ

อุทัย ธรรมรังษี(2529) พบว่าที่ดินร้อยละ 73.20 ที่ซื้อขายนั้นทำการเกษตรมาก่อน ผลกระทบจากการท่องเที่ยวส่งผลต่อประเด็นนี้จึงมีระดับสูง

๒ การขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตัวชี้วัด คือ ประเภทการใช้ที่ดินที่ขัดแย้งกัน คือการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวเกี่ยวกับพื้นที่เกษตร/พื้นที่แหล่งน้ำพื้นที่รับน้ำพื้นที่ป่าชายเลนป่าพรุ/ชายหาด และการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขา ไร่เขา ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประเด็นนี้อยู่ในระดับสูง เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขัดแย้งประโยชน์ที่ดินล้วนเนื่องมาจากการขยายตัวของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุม

๓ การเข้ามาลงทุนประกอบการของนายทุนต่างชาติ (ต่อการครอบงำเศรษฐกิจและสังคม) ตัวชี้วัด คือ สัดส่วนความเป็นเจ้าของในกิจการสถานประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว จากการสำรวจระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2540 พบว่า สถานที่พักแรม 290 แห่ง เป็นของคนต่างชาติร้อยละ 38.97 แต่หากพิจารณาจากจำนวนห้องพักทั้งหมด 7,975 ห้อง เป็นของคนต่างชาติถึงร้อยละ 50.10 ถ้ารวมถึงเจ้าของสถานประกอบการประเภทอื่น(ภัตตาคาร บาร์เบียร์ ดิสโก้เธค บริษัททัวร์ บริการรถเช่า บริษัทขนส่ง โรงเรียนสอนดำน้ำ แหล่งนันทนาการใหม่ ๆ เป็นต้น) ด้วยแล้ว พบว่าเกือบร้อยละ 100.00 เป็นของคนต่างชาติทั้งที่เป็นคนไทยและคนต่างประทศ และผลจากคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงส่งผลกระทบในประเด็นนี้ในระดับสูง

๔ วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ตัวชี้วัด ได้แก่ โครงสร้างอาชีพของประชาชน ซึ่งเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพย่อมส่งผลให้ฐานะทางเศรษฐกิจและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป โดยที่ประชาชนจะหันมาประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้วิถีชีวิตแบบสังคมเกษตรกรรมลดลง ตัวชี้วัดอีกตัวหนึ่งคือ พฤติกรรม ซึ่งเมื่อประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นทั้งที่ร่ำรวยจากการขายที่ดินหรือการมีอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวก็ตามแต่ ทำให้เกิดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มากขึ้น คติค่านิยมก็จะเปลี่ยนไปในทางวัตถุนิยมหรือระบบเงินตรามากขึ้น และผลจากคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงส่งผลกระทบในประเด็นนี้ในระดับสูง

๕ อบายมุข ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม ตัวชี้วัดเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการออกสำรวจภาคสนาม จากการสังเกตและจากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่อาศัยอยู่ในเกาะสมุยเป็นระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งได้พบเห็นกับปัญหาอบายมุขได้แก่ การพนัน ยาเสพติด โสเภณี โจรผู้ร้าย รวมไปถึงความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม การลอกเลียนแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวทั้งการแต่งตัวและกิริยามารยาท และผลจากคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 พิจารณาแล้วปรากฏว่าผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประเด็นนี้อยู่ในระดับสูง

๖ การทำลายและบดบังทัศนียภาพ ตัวชี้วัดได้แก่ ลักษณะและความหนาแน่น ความ เป็นระเบียบ ของสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงรูปลักษณะอาคารสิ่งปลูกสร้างทางการท่องเที่ยว ปัญหานี้พบมากในบริเวณหาดแดงและหาดละหาดละไม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของเกาะสมุย ส่วนหาดอื่น ๆ ยังไม่ประสบปัญหานี้เท่าใดนัก อีกประการหนึ่งเกาะสมุยยังไม่มีอาคารสูงที่บดบังทำลาย

ทัศนียภาพแต่อย่างใด บังกะโลส่วนใหญ่ปลูกสร้างกลมกลืนกับธรรมชาติ แต่ก็มีหลายแห่งโดยเฉพาะโรงแรมที่สร้างความแปลกแยกให้กับทัศนียภาพของเกาะสมุย และผลจากคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 จึงประเมินผลกระทบได้ว่าเป็นผลกระทบระดับสูง

๓ การทำลายบรรยากาศที่เงียบสงบ ตัวชี้วัด คือ จำนวนนักท่องเที่ยว ความหนาแน่นของประชากร ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวที่สร้างความพลุกพล่าน แออัด จอแจ้งในสถานที่ท่องเที่ยวอันทำให้บรรยากาศการพักผ่อนที่เงียบสงบถูกทำลายลง เกี่ยวกับเรื่องนี้พบว่าข้อมูลในอดีตเกาะสมุยนั้น ความเงียบสงบเป็นจุดขายอันหนึ่งของเกาะสมุยซึ่งก็คงเหมือนแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติทั่วไปที่ต้องการความเงียบสงบ แต่ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างทาดเฉวง ทาดละไม จะทาดความเงียบสงบเหมือนเช่นเคยไม่ได้แล้วเพราะมีทั้งประชาชน นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการจากกิจกรรมที่หลากหลายทางการท่องเที่ยวเหล่านั้นเป็นจำนวนมาก จากการสอบถามนักท่องเที่ยวพบว่าประสบปัญหาเรื่องที่พักที่เงียบสงบ และผลจากคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 จึงประเมินผลกระทบได้ว่าเป็นผลกระทบระดับสูง

▲ ผลกระทบระดับปานกลางค่อนข้างสูง

๓ การพังทลายของดิน ตัวชี้วัดคือ อัตราการสูญเสียดิน และข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการการสังเกตการณ์จากลักษณะที่ปรากฏให้เห็นทางกายภาพ ผลการประเมินพบว่า มีการก่อสร้างสถานที่พักแรมรุกล้ำสันทรายเป็นจำนวนมากทั้งถาวรและชั่วคราวตลอดแนวชายหาดของอ่าวต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการทำลายไม้ชายหาด ป่าพรุ ป่าชายเลน(ส่งผลกระทบต่อกรพังทลายของดินน้อยเพราะได้รับการอนุรักษ์ป่าชายเลนจากท้องถิ่น) บนภูเขาที่มีการการสร้างที่พักแรม ร้านอาหาร ทำให้พื้นที่ภูเขาที่มีอัตราการสูญเสียดินตามธรรมชาติสูงอยู่แล้วถูกเปิดให้เป็นพื้นที่แจ้งมากขึ้นเพิ่มอัตราการพังทลายของดินเข้าไปอีก ทำให้เกิดการสูญเสียดินลุ่มน้ำโดยเฉพาะที่บริเวณลุ่มน้ำเฉวง ลุ่มน้ำลิปะใหญ่ มีการพังทลายของดินสูงเนื่องจากมีสิ่งปลูกสร้างล้ำเข้าไป และขาดการอนุรักษ์พื้นที่ จึงประเมินผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประเด็นนี้ได้ว่ามีระดับปานกลางค่อนข้างสูง

๓ การสูญเสียพื้นที่ป่าชายเลน ป่าพรุ ตัวชี้วัด คือ พื้นที่ป่าชายเลนที่สูญเสียไปเพื่อการท่องเที่ยว จากกรณีของเกาะสมุยพื้นที่ป่าชายเลนได้รับการกระทบเกือนน้อย เนื่องจากเกาะสมุยมีพื้นที่ป่าชายเลนไม่มากนัก ได้แก่ บริเวณพรุพังกาซึ่งยังได้รับการอนุรักษ์จากท้องถิ่น แต่จะถูกทำลายในลักษณะสิ่งรบกวนจากสถานที่พักแรม ถนน อุตสาหกรรมเสียมากกว่าการสูญเสียพื้นที่ป่าชายเลนจากการท่องเที่ยวโดยตรง บริเวณป่าชายเลนที่สูญเสียไปเพื่อการท่องเที่ยวได้แก่บริเวณปากแม่น้ำซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก ส่วนป่าพรุเป็นผลจากการท่องเที่ยวทางอ้อม เนื่องจากราคาที่ดินสูงขึ้นและความต้องการพื้นที่ก่อสร้างสถานที่ราชการสูงขึ้น จึงมุ่งมาที่พื้นที่ที่ทามาได้โดยง่ายได้แก่พื้นที่ป่าพรุ ได้แก่ บริเวณพรุกระจุต ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อประเด็นนี้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

๒ การกว้านซื้อที่ดิน ตัวชี้วัดคือ พื้นที่ที่ถูกกว้านซื้อ จากการศึกษาของข้อมูลในอดีต จากงานวิจัยของอุทัย ธรรมรังษี และการกว้านซื้อที่ดินในปัจจุบัน พบว่าในช่วงที่มีการกว้านซื้อที่ดินกันมากได้แก่ช่วง พ.ศ. 2524-2529 ซึ่งเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 27.33 ของพื้นที่ที่มีการกว้านซื้อเพื่อสร้างสถานที่พักแรม และอีกร้อยละ 50.67 ของพื้นที่ที่มีการซื้อขายไว้เพื่อการเก็งกำไร แต่ในปัจจุบันการกว้านซื้อที่ดินมีน้อยลงเพราะที่ดินที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวถูกใช้ไปเกือบหมดแล้ว และราคาที่ดินสูงขึ้นเป็นอย่างมากจนไม่เกิดการกว้านซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไร ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจส่วนรวมและตลาดท่องเที่ยวซบเซาลงในระยะ 5-6 ปีที่ผ่านมา จึงประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อประเด็นนี้ได้ว่ามีระดับปานกลางค่อนข้างสูง

๓ ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรกรรมและภาคบริการ ตัวชี้วัดได้แก่ การถ่ายเทแรงงานจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคบริการ ซึ่งทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าของสถานประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงานเนื่องจากพบว่าร้อยละ 87 ของแรงงานท้องถิ่นเคยอยู่ในครัวเรือนภาคเกษตรมาก่อน และการท่องเที่ยวเติบโตอย่างมากจนการพัฒนาฝีมือแรงงานและการผลิตแรงงานไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ จึงประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อประเด็นนี้ได้ว่ามีระดับปานกลางค่อนข้างสูง

๔ ผลกระทบระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

๑ การเกิดพื้นที่ทิ้งร้างไม่ได้ประโยชน์ ตัวชี้วัดคือ พื้นที่ที่ถูกกว้านซื้อแต่ไม่ได้เกิดโครงการ เนื่องจากรอการพัฒนาหรือเพื่อการเก็งกำไร ปัญหานี้เกิดขึ้นอย่างมากในช่วงที่ 3 (พ.ศ. 2524-2529) แต่ในปัจจุบันเกิดขึ้นน้อยลง เนื่องจากในช่วง พ.ศ. 2530-2533 เป็นช่วงที่ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ตลาดการท่องเที่ยวเฟื่องฟูมาก ที่ดินที่ถูกเก็บไว้ไม่ได้ทำประโยชน์ได้ถูกนำมาสร้างเป็นสถานที่พักแรมขนาดเล็กใหญ่ไปจำนวนมากจนเกือบหมดสิ้นแล้ว จนปัจจุบันเกิดพื้นที่ทิ้งร้างไม่ได้ประโยชน์ในรูปแบบใหม่คือ เกิดจากการยึดทรัพย์ของธนาคาร เนื่องจากการประสพภาวะขาดทุน การท่องเที่ยวไม่ได้ทำกำไรให้เต็มที่ เกิดเหตุการณ์นี้มากโดยเฉพาะในช่วง พ.ศ. 2537-2539 ทำให้เกิดพื้นที่รกร้างยากที่จะเปลี่ยนกลับเป็นพื้นที่เกษตรอย่างเดิม นอกจากตัดแปลง ปรับปรุงเป็นอาคารสิ่งปลูกสร้างเพื่อจุดประสงค์อื่นต่อไป ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อประเด็นนี้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

๒ การขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ตัวชี้วัด คือ ปริมาณการใช้น้ำ และปริมาณน้ำกักเก็บ ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้พบว่า การท่องเที่ยวยังส่งผลกระทบต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เนื่องจากในปัจจุบันปริมาณน้ำกักเก็บยังเพียงพอต่อความต้องการโดยรวม แต่กระนั้นก็ตามสถานที่พักแรมที่อยู่นอกเขตการบริการการประปา ต้องจัดหาน้ำใช้เองโดยการขุดบ่อน้ำบาดาล หรือซื้อน้ำจากประชาชน จากการสำรวจพบว่าประชาชนร้อยละ 15 ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำโดยเฉพาะในฤดูแล้ง เนื่องจากต้องจัดสรรน้ำบางส่วนเพื่อสนองความต้องการใช้น้ำในภาคการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งช่วงฤดูแล้งตรงกับช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวของเกาะสมุยพอดี

□ ผลกระทบระดับต่ำ

▣ คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม ตัวชี้วัด คือ คุณภาพน้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน คุณภาพน้ำทะเล และระบบระบายน้ำและน้ำทิ้งจากชุมชนและสถานที่พักแรม รายละเอียดได้กล่าวไว้ข้างต้นในหัวข้อเดียวกันแล้ว กระนั้นก็ตามจากการออกสำรวจพบว่าร้อยละ 25 ของประชาชนและสถานประกอบการประสบปัญหาคุณภาพของน้ำใช้ต่ำ ประเมินว่ามีผลกระทบนี้อยู่ในระดับต่ำ เพราะคุณภาพทั่วไปอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เว้นแต่น้ำผิวดินและน้ำใต้ดินเพียงบางจุดเท่านั้นที่มีปัญหาคุณภาพเนื่องจากมีปริมาณสนิมเหล็ก โคลิฟอร์มแบคทีเรียสูง และคุณภาพน้ำทะเลหน้าทอนที่มีปริมาณโคลิฟอร์มสูงเกินมาตรฐาน เนื่องจากการปล่อยน้ำเสียลงทะเลที่ขาดหน้าทอนโดยไม่มีการบำบัดก่อน แต่อย่างไรก็ตามกระแสน้ำและการขึ้นลงของน้ำทำให้น้ำที่ที่จุดต่ำเจือจางได้ในไม่ช้า

▣ การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ ตัวชี้วัด เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากการออกสำรวจตามแผนที่นำเที่ยวแสดงสถานที่พักแรม/ร้านอาหารบนภูเขาสูง เส้นถนนตัดผ่านบริเวณป่า และการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นชาวบ้าน พบว่า ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประเด็นนี้อยู่ในระดับต่ำ เพราะไม่มีข้อมูลสถิติยืนยัน และจากการวิเคราะห์พบว่าส่วนใหญ่เป็นผลทางอ้อมจากการที่ราษฎรรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตร เนื่องจากพื้นที่เกษตรกรรมได้ถูกรุกจากพื้นที่การท่องเที่ยว ดังได้กล่าวรายละเอียดไว้ข้างต้นแล้ว

▣ ปะการังถูกทำลาย ตัวชี้วัด เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลปฐมภูมิจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่ามีผลกระทบในระดับต่ำเนื่องจากมีนักท่องเที่ยวชมปะการังรอบเกาะสมุยน้อย เนื่องจากส่วนใหญ่นิยมดูปะการังในบริเวณเกาะเต่า เกาะแตน เสียมากกว่า

สรุปผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อม

การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กัน เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอย่างใดอย่างหนึ่งมีผลต่อสภาพแวดล้อมเสมอ สำหรับเกาะสมุยแล้วการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นเพื่อการท่องเที่ยวแทบทั้งสิ้น ซึ่งการท่องเที่ยวนั้นต้องอาศัยการเสพยาธรรมชาติเป็นสำคัญ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าสภาพแวดล้อมจากการใช้ที่ดินเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหลังจากที่การท่องเที่ยวได้เข้ามามีบทบาทแล้ว ผลสรุปของการศึกษาผลกระทบที่มีต่อการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อมของเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี ได้สรุปรายละเอียดสำคัญไว้ใน ตารางที่ 5.45 และ 5.46 ซึ่งแสดงว่าผลกระทบด้านบวกต่อด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง(■) และผลกระทบด้านลบต่อคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์และคุณภาพชีวิตอยู่ในระบบสูงเช่นกัน ในขณะที่ผลกระทบด้านลบต่อกายภาพอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง(▲) และผลกระทบด้านลบต่อด้านนิเวศวิทยาอยู่ในระดับต่ำ (□) และบริเวณที่ได้รับผลกระทบมากก็จะเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวมากเช่นกัน

จากผลกระทบที่ศึกษาพอจะมองแนวโน้มของการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตของเกาะสมุยว่า เกาะสมุยมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความชัดเจนในเชิงธุรกิจมากขึ้น บรรดาสาธารณูปโภคที่มีอยู่ถูกเปลี่ยนแปลงขยายตัวให้รองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงมากขึ้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและเกิดช่วงที่มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากที่สุด (Peak Number of Tourist) ขึ้นได้ในอนาคต ซึ่งถ้าปล่อยให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้จะก่อให้เกิดปัญหาทางสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ที่ดินซึ่งจะเป็นประเด็นที่เห็นได้ชัดเจนมากจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งในที่สุดแล้วการท่องเที่ยวของเกาะสมุยก็จะถึงขั้นเสื่อม แต่หากสามารถหยุดการพัฒนาไว้แค่ขั้นตอนเป็นปึกแผ่น (Butler :1980) ตามที่เกาะสมุยเป็นอยู่ในทุกวันนี้ได้ การท่องเที่ยวของเกาะสมุยก็จะสามารถดำรงอยู่ได้นั้น นั้นหมายความว่าต้องพยายามรักษาผลกระทบด้านบวกไว้ ในขณะที่ต้องลดหรือบรรเทาผลกระทบด้านลบให้ลดลง ซึ่งในที่สุดแล้วก็จะเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.45 สรุปผลกระทบด้านบวกของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อมของเกาะสมุย

ระบบทรัพยากรสิ่งแวดล้อม	ลักษณะผลกระทบ	สาเหตุ	ผล	บริเวณที่เกิดผลกระทบ
คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ (■)				
การใช้ที่ดิน (▲)	1. การใช้ประโยชน์ที่ดินมูลค่า (▲)	- การขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวทำให้เกิดความต้องการใช้ที่ดินสูง พื้นที่บางแห่งที่สิ่งรังไม่ได้รับประโยชน์เพราะคุณภาพดินไม่เหมาะสมกับการเกษตร ก็สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้	- ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ดิน เจ้าของที่ดินได้รับผลประโยชน์จากการขายที่ดิน หรือทำประโยชน์ทางด้านการท่องเที่ยวจากที่ดินของตนทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น	ตลอดแนวชายฝั่งของเกาะสมุย
โครงสร้างพื้นฐาน (■)	2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (■)	- เพื่อรองรับการขยายตัวของสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว	- ความสะดวกสบายของนักท่องเที่ยวและประชากรท้องถิ่น รวมถึงนักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อน ทำให้มีผลต่อเศรษฐกิจและรายได้ของพื้นที่	ถนน ขอบ ทาง ซ้ำเวือ สนามบิน ไฟฟ้า น้ำประปา การสื่อสาร
คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต (■)				
เศรษฐกิจและสังคม (■)	3. การจ้างงานและสวัสดิการ (■)	- ความต้องการของแรงงานภาคบริการที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว	- ทำให้ประชากรท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น	สถานที่พักผ่อน โครงการจัดสรร
	4. ฐานะทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (■)	- มีรายได้หลักและรายได้เสริมจากภาคบริการ	- ฐานะทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตดีขึ้น	ร้านอาหาร-เครื่องดื่ม ธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว แหล่งบันเทิง แหล่งนันทนาการ ประชาชนทั่วไป
	5. การครอบงำเศรษฐกิจของนายทุนท้องถิ่น (■)	- การขายที่ดินทำกินให้แก่กลุ่มทุน	- คุณภาพชีวิตดีขึ้น	
		- การขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวและศักยภาพทางการท่องเที่ยวของเกาะสมุยที่สูงสุดความสนใจให้นักลงทุนต่างชาติที่มีเงินทุนสูงกว่าประชาชนท้องถิ่น	- เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น	สภาพการณ์โดยทั่วไป

	<p>8. วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น (■)</p>	<p>- เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สร้างภาคบริการทำให้โครงสร้างอาชีพ รายได้ของประชาชนเปลี่ยนไป เกษตรกรรมเจริญขึ้น</p>	<p>- ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาที่นำไปสู่กระบวนการขยายเป็นเมือง เกษตรกรรมมีความเจริญขึ้น</p>	<p>สภาพการณโดยทั่วไป</p>
<p>การพักผ่อนหย่อนใจ (■)</p>	<p>7. มีแหล่งนันทนาการใหม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป (▲)</p>	<p>- การขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยว</p>	<p>- เป็นส่วนหนึ่งที่ตั้งอุตสาหกรรมท่องเที่ยว - ประชาชนมีแหล่งพักผ่อนเพิ่มขึ้น - เกิดการแข่งขัน สร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น</p>	<p>สถาบันเชิงเศรษฐกิจ แหล่งนันทนาการ ได้แก่ สวนผีเสื้อ สวนงู ศูนย์การแสดงสิ่ง เป็นต้น</p>
	<p>8. เพิ่มความสะดวกสบายด้านบริการการท่องเที่ยว (■)</p>	<p>- การขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวและบริการลงทุน</p>	<p>- เกิดการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว - เป็นการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว - ก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า - เกิดการแข่งขัน สร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น - ทำให้เกิดการปรับปรุงและขยายเครือข่ายพื้นฐาน</p>	<p>สถานที่พักแรม โครงการจัดการ</p>

ที่มา : จากการวิเคราะห์

- สัญลักษณ์ ● ผลกระทบระดับสูงมาก ○ ผลกระทบระดับต่ำมาก
- ผลกระทบระดับสูง □ ผลกระทบระดับต่ำ
- ▲ ผลกระทบระดับปานกลางค่อนข้างสูง △ ผลกระทบระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

ตารางที่ 5.46 สรุปผลกระทบด้านลบของการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อมของเกาะสมุย

ระบบทรัพยากรสิ่งแวดล้อม	ลักษณะผลกระทบ	สาเหตุ	ผล	บริเวณที่เกิดผลกระทบ
กายภาพ (▲)				
ทรัพยากรดิน (▲)	1. การพังทลายของดิน (▲)	- การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางบกท่องเที่ยวทุกอำเภอ โดยเฉพาะ ไร่สุภา	- ทำให้ขาดพลาตัน และสาตตันไม่เหมาะสมกับการเดินน้ำ	ชายฝั่ง ไร่สุภา พื้นที่ชุ่มน้ำ
ทรัพยากรน้ำ (□)	2. คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม (□)	- ปริมาณของเสียที่เพิ่มขึ้นจากชุมชนและสถานที่พักแรม ซึ่งมีจำนวนมากและไม่ได้รับการบำบัดก่อนปล่อยทิ้งลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ - ไม่มีระบบระบายน้ำและระบบบำบัดเสียที่สมบูรณ์ - ประชาชนเล่นน้ำทุกท่าสาย	- ประชาชนได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติได้ - ส่งผลกระทบถึงการท่องเที่ยว - กระบอบกระเบื้องเครื่องระบบนิเวศวิทยาทรัพยากรน้ำ	น้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน และน้ำทะเล
ทรัพยากรอากาศ (■)	3. ฝุ่นละออง (■)	- การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่พักแรม การระเบิดหินเพื่อใช้ในการก่อสร้าง	- ผลกระทบต่อการท่องเที่ยว - ผู้มาเยือนจากถนนเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง เนื่องจากชาวสุราษฎร์ธานีมาเที่ยว	พบโดยทั่วไป โดยเฉพาะถนนด้านในแคววง ละโว้ พุทังกา
นิเวศวิทยา (□)				
ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตบนบก (△)	4. การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ (□)	- การขยายตัวของการท่องเที่ยวในพื้นที่พักแรม - การสูญเสียพื้นที่เกษตรให้เป็นที่ทำการท่องเที่ยว - เกษตรกรบางส่วนถูกนำพาไปทำกิน - กำกันเชื้อที่ดิน เกิดการสูญเสียพื้นที่เกษตร ส่งผลต่อเนื้อที่ของป่าไม้	- ความปลอดภัย คุณภาพชีวิต - พื้นที่ป่าลดลง ส่งผลต่อระบบนิเวศป่าไม้ ผืนดินน้อยลง แหล่งน้ำ ขาดแหล่งต้นน้ำ - ขาดแคลนแหล่งน้ำดิบ	ป่าบนภูเขา ป่าสงวนแห่งชาติ

	<p>5. การสูญเสียรายขายเดิม ป่าพรุ (▲)</p>	<p>- การขยายตัวทางกรรมการท่องเที่ยว การสัณนิทาน และการขอใช้ชื่อทางราชการพื้นที่บางแห่งเป็นของเอกชน ซึ่งสามารถทำประโยชน์ได้</p>	<p>- เกิดความขัดแย้งไม่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างสถานที่พักผ่อนกับป่าขายเดิม โดยสถานที่พักผ่อนเป็นแหล่งทำนุบำรุงธรรมชาติและของเสีย ส่งผลให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม รบกวนป่าขายเดิม</p> <p>- ก่อให้เกิดการกีดขวางทางสายตาของพื้นที่ขายฝั่ง เพราะป่าขายเดิมช่วยกั้นบังคลื่นลม</p>	<p>พสุพิงกา พสุใจศรี ป้ากแม่เงา</p>
<p>ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในน้ำ (□)</p>	<p>8. ประการังถูกทำลาย (□)</p>	<p>- การขุดลอกตอมของเรือท่องเที่ยว การเหยียบฆ่าของนักท่องเที่ยว</p> <p>- นำเสียบที่ระบายลงสู่ทะเล กระบะบกระเบื้องต่อระบบนิเวศขายฝั่ง</p> <p>- การเติมน้ำประปาที่รั่วไหลลงอ่างสาร</p>	<p>- สูญเสียแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ</p> <p>- การยึดเกาะของขายฝั่งลดลง</p>	<p>เกาะฟาก เหมมใจศรี บ้านหัวถนน ฮ้างพิงกา</p>
<p>คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ (■)</p>				
<p>การจำกัด (■)</p>	<p>7. การสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรม (■)</p>	<p>- มีการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยว ทำให้มีความต้องการใช้ที่ดินจำนวนมากเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก</p> <p>- ที่ดินราคาสูงขึ้น เกิดแรงสูงใจในการขายที่ดินให้แก่กลุ่มทุน</p> <p>- การกีดกันที่ดินเพื่อขยายตัวทางการท่องเที่ยว</p> <p>- รายได้จากการเกษตรตกต่ำ ไม่เพียงพอในการดำรงชีพ เมื่อที่ดินของตมราคาสูงขึ้น จึงขายให้กับนักลงทุน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น</p>	<p>- เกษตรกรมีฐานะยากจนที่ดินลดลง ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง ส่งผลถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรลดลงด้วย</p> <p>- เกษตรกรหาที่ดินทำกินใหม่โดยที่ร้างแล้วว่างเปล่า ปุทุกป่า</p> <p>- วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น</p> <p>- พื้นที่ที่ถูกกีดกันออกไป ส่วนหนึ่งเพื่อการกั้นทำไร่ ทำให้เกิดพื้นที่ทิ้งร้าง</p>	<p>โดยทั่วไป โดยเฉพาะ พื้นที่ต่อเนื่อง หาดแวง หาดละไม พื้นที่รอบพรุ แหล่งน้ำ บนโต๊ะเรา บริเวณรอบพรุแวง</p>

<p>8. การขยายตัวของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุม (๑)</p>	<p>- การขยายตัวทางการท่องเที่ยวและการลงทุน - การกว้านซื้อที่ดินไปเพื่อการลงทุน</p>	<p>- สิ่งก่อสร้างที่เกิดขึ้นใหม่ต้องมีการขึ้นที่ ผดคือ เกิดการสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรมและป่าชุมชน - เกิดความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน การขยายตัวของสิ่งปลูกสร้างในลักษณะ Ribbon Development ทุกด้านที่สาธารณชน และนำไปถูกบุกรุก - เป็นต้นของน้ำเสีย ขยะ ปริมาณการจราจรที่สูงขึ้น - การทำลายบึงกึ่งทัศนียภาพ ความแออัดไม่เป็นระเบียบของกิจกรรมทางราชการที่เกี่ยวข้อง - การทำลายระบบนิเวศที่เชื่อมโยงส่ง - เกิดฝุ่นละออง - ทำให้อากาศที่คั่งสูงขึ้น เกิดแรงจูงใจในการขายที่ต่ำเกิน - เกิดการถ่ายเทแรงงานจากภาคเกษตรสู่ภาคบริการ</p>	<p>ตลอดแนวชายฝั่งทะเล ถนนสายรอบเกาะและแยกย่อย ภูเขา ใต้สะพาน คีรีรีรับน้ำ</p>
<p>9. การขจัดแจ้งการไปประโยชน์ที่ดิน (๒)</p>	<p>- การใช้ที่ดินประเภทหนึ่งรวมหรือสองหรือมากกว่าการใช้ที่ดินประเภทอื่นในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น เชื้อยรวมกันจากสถานบันเทิงกับแหล่งพักผ่อน สถานที่พักผ่อน ทางลงหาด - การสูญเสียพื้นที่เกษตร พื้นที่รับน้ำ นำไปสู่การใช้ที่ดินรูปแบบใหม่ คือเพื่อการท่องเที่ยวอันจะนำมาซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวข้างต้น - การกว้านซื้อที่ดินและราคาที่ดินสูงขึ้นเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการสูญเสียพื้นที่เกษตร</p>	<p>- เกิดปัญหาการอนุรักษ์พื้นที่รับน้ำ แหล่งน้ำดิบขาดแคลนแหล่งน้ำ - คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม จากการปล่อยน้ำเสียของสถานที่พักแรม - เกิดการบึงทำลายทัศนียภาพ</p>	<p>ทุพภิกขภัย บริเวณต่อเนื่องหาดแดง หาดละไม หาดแดง หาดละไม และหาดอื่น ๆ ที่มีการขยายตัวของสถานที่พักแรม</p>
<p>10. การรุกคืบพื้นที่สาธารณะ (๑)</p>	<p>- การเพิ่มขึ้นของสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการและแหล่งบันเทิง</p>	<p>- เกิดความไม่เป็นธรรม ประชาชน นักท่องเที่ยวไม่สามารถใช้ประโยชน์ที่สาธารณะ</p>	<p>หาดทราย ต้นทราย ภูเขา ป่า ภูเขา ชายแดน</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - การผูกขาดผูกสร้างอาคารพาณิชย์ที่สาธารณะ - ราชอาณาจักรครอบครองเป็นส่วนตัว เนื่องจากจากการปิดกั้นทางหลวง 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจ ไม่สามารถนำพื้นที่มาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ - กรณีที่ดินหรืออาคารซึ่งผูกสร้างที่รวมอาคารที่ดิน ที่สร้าง ทำให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่น่าดู ทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยว 	สภาพการณ์โดยทั่วไป
11. เกิดพื้นที่ซึ่งสร้างไม่ได้รับประโยชน์ (Δ)	<ul style="list-style-type: none"> - การก่อสร้างอาคารพาณิชย์ที่ไม่ได้รับที่ดินหรืออาคารพาณิชย์ - ราคาที่ดินสูงเกินสมควรไม่เกิดการซื้อขายเพื่อนำมาลงทุน - การขยายตัวของสิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุม - การท่องเที่ยวไม่ทำกำไรได้อย่างเต็มที่ เกิดพื้นที่ซึ่งร้างจากการมีทัศนียภาพของทางหลวง 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการขยายตัวของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยปราศจากการควบคุมในลักษณะ Ribbon Development และระดับสูงในรูปแบบ - ปริมาณการจราจรสูงเกินจากยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวเข้ามา บริเวณถนนเข้า ยานพาหนะของประชาชนมีจำนวนมากสูงขึ้น - มีสถานที่ที่กำแพงเพิ่มขึ้นในลักษณะ Ribbon Development - การก่อสร้างที่ดินเพื่อลงทุนทางการท่องเที่ยว - เกิดแหล่งนั่งเล่นทางใหม่กระจายอยู่ทุกเกาะ ทำให้เกิดการเดินทางมากขึ้น 	สภาพการณ์โดยทั่วไป
12. เกิดอุปสรรคต่อการจัดระบบโครงสร้างสาธารณูปโภค (●)	<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณการจราจรสูงเกินและเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง (●) 	<ul style="list-style-type: none"> - ความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนลดลง - ก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศและทางเสียง รวมถึงบรรยากาศในการท่องเที่ยวที่ผ่อนคลาย 	สภาพการณ์โดยทั่วไป
13. ปริมาณการจราจรสูงเกินและเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง (●)	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดหาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค (Δ) 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเติบโตทางท่องเที่ยว 	แหล่งท่องเที่ยวทั่วไปในเกาะมุก
14. การขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค (Δ)	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดหาแหล่งน้ำดื่มไม่สามารถทำได้มาก เพราะแหล่งน้ำถูกทำลาย 		แหล่งท่องเที่ยวทั่วไปในเกาะมุก

	<p>- เกิดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ปริมาณนักท่องเที่ยวไม่สามารรถรองรับตนเองได้</p>	<p>- ความรับผิดชอบ แบ่งไม่เท่ากัน</p>	<p>บริเวณที่ระยะตกค้างคือบริเวณห่างจากถนนสายรอบเกาะประมาณ 100 เมตร ขุนชนใหม่ ๆ เริ่มมีน ปลายแหลม ในแหล่งท่องเที่ยวทั่วไป</p>	
<p>15.. ขณะผู้ดูแลและความสะอาด (●)</p>	<p>- จำนวนนักท่องเที่ยวและสถานที่พักแรมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจึง - การจัดเก็บไม่ทั่วถึง ทำให้เกิดขยะตกค้างปริมาณมากในแต่ละวัน</p>	<p>- ก่อนให้เกิดความสกปรก ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศในการท่องเที่ยว - การทำลายทัศนียภาพ</p>		
<p>คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต (■)</p>				<p>สภาพการเปลี่ยนแปลง</p>
<p>เศรษฐกิจและสังคม (■)</p>	<p>16. ค่าครองชีพสูง (●)</p> <p>17. การกว้าขึ้นซื้อที่ดิน (▲)</p>	<p>- ประชาชนได้รับความเดือดร้อน โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยและไม่มีอาชีพเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ เกษตรกร - ประชาชนมีโอกาสเลือกบริโภคอาหารที่ดี มีประโยชน์ไม่ย่อย - สุขุเมื่อพื้นที่เกษตรกรรม เกิดการขายยาคีของตั้งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยปราศจากการควบคุม เกิดพื้นที่ว่างเปล่าจากการทิ้งร้าง - มูลค่าที่ดินแพงเกินจริง - มีผลทางอ้อมคือ จากการขายที่ดินของเกษตรกรทำให้ราษฎรไร้ที่พำนัก บุคคลที่เข้ามา เยี่ยมเยือนหรือพัก รายได้ จากการขายที่ดินทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนไป - ที่ดินที่ขายไปเกิดการเปลี่ยนแปลงไปเพื่อการท่องเที่ยว นำมาซึ่งความขัดแย้งการใช้ที่ดิน การรุกคืบพื้นที่สาธารณะ ขาดแคลนสาธารณูปโภค</p>		<p>หาดแฉ่ง (ประมาณ 7-10 ปีก่อน) หาดเรียงน หาดแม่เก่า อ่าวตังเจงงาม</p>

<p>18. ราคาที่ดินสูงขึ้นและมูลค่าที่ดินแพงเกินจริง (●)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ความต้องการใช้ที่ดินไม่ไปในทิศทางสิ่งอำนวยความสะดวกของนักลงทุน เนื่องจากการขายตัวของนักท่องเที่ยว - การกว้านซื้อที่ดิน 	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรที่ขายที่ดินทำกิน ผลที่ตามมาคือ การสูญเสียพื้นที่เกษตร การถูกผูกขาดที่ดินทำกินใหม่ ในที่สาธารณะ เปลี่ยนโครงสร้างอาชีพ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไป - เกิดพื้นที่ทิ้งร้าง ไม่ได้ประโยชน์จากการกึ่งทำไร่ 	<p>ตลอดแนวชายฝั่งของเกาะสุvey ถนนสายรอบเกาะ</p>
<p>19. ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรกรรมและภาคบริการ (▲)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การถ่ายเทแรงงานจากภาคเกษตรสู่ภาคบริการ - การขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวทำให้มีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการย้ายถิ่นเข้ามาทำกินในเกาะสุveyมากขึ้น - วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น 	<p>สภาพการณโดยทั่วไป</p>
<p>20. การเข้าประกอบกิจการของนายทุนต่างชาติ (■)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นายทุนท้องถิ่นมีทุนน้อย ขาดประสบการณ์ - เป็นการเปิดโอกาสให้นายทุนต่างชาติเข้ามาครอบงำผลประโยชน์แทน 	<ul style="list-style-type: none"> - รายได้ส่วนใหญ่ไม่ได้ตกแก่ท้องถิ่น - คนต่างชาติมีอำนาจทางเศรษฐกิจและสังคมมากมากกว่าคนท้องถิ่น - คนต่างชาติไม่ยอมความส่วนใหญ่ในสภาพแวดล้อมและสังคมโดยกว่าคนท้องถิ่นเอง ทำให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม สภาพสังคมเสื่อมลง 	<p>สภาพการณโดยทั่วไป</p>
<p>21. วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น (■)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การท่องเที่ยวได้มาความเจริญมาให้ท้องถิ่น - ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นจากการขายที่ดินหรือการทำงานนอกภาคเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสะดวกสบายเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความไม่เฉย วัตถุประสงค์ - ความสัมพันธ์แบบเครือญาติลดลง กลายเป็นความสัมพันธ์ที่จริงจังธุรกิจ 	<p>สภาพการณโดยทั่วไป</p>
<p>22. การอพยพย้ายเข้าของคนต่างชาติ (●)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ความต้องการแรงงานภาคธุรกิจบริการท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - ความหลากหลายทางวัฒนธรรม - ความแออัด พสกพด้านของประชากรที่เพิ่มขึ้น 	<p>สภาพการณโดยทั่วไป ขุนชนแออัด บริเวณแหลมเค็ม บ่อทาก ใกล้กับศาลเจง</p>
<p>23. ความเสื่อมโทรมทางศิลปกรรม อบายมูร (■)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การขยายตัวของแหล่งบริการท่องเที่ยวภาคสถานบันเทิงเจริญ - วิถีชีวิตที่เปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้นขาดความเห็นอกเห็นใจ โดยยึดเอาชีวิต - การใช้การท่องเที่ยวเป็นข้ออ้างในการลดหย่อนจากการควบคุมดูแลของรัฐ - นักท่องเที่ยวได้นำวัฒนธรรมมาเผยแพร่ 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดปัญหาด้านการบริหารปกครอง เงินอุดหนุน - โศกนาฏ การแพร่เชื้อโรคเอดส์ - ความเสื่อมทรามทางจิตใจ อาชญากรรม - การพนัน ยาเสพติด สดขามันเกินจริยธรรม - การเสื่อมเสียแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เด็กหนุ่มสาวมีกิริยาผิดประหลาด การแต่งตัวไม่มีชีวิต จัดกับวัฒนธรรมท้องถิ่น 	<p>สภาพการณโดยทั่วไป</p>

ศูนย์วิทยภาพ (๒)	24. การทำลายและระดับมั่ง ทัศนียภาพ (๒)	- สิ่งปลูกสร้างทางกรรมการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว - มีการกระจายตัวตามแนวชายฝั่ง และภูเขา ใกล้เคียง	- ทำลายคุณค่าความงามตามธรรมชาติ - แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมลง	ทัศนียภาพ ทัศนียภาพ และหาด อื่น ๆ
26. การทำลายบรรยากาศที่ เจ็บสงบ (๒)	- การขยายตัวทางการท่องเที่ยว - ความพึงพอใจของคน นักท่องเที่ยวและ กิจกรรม - ความขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน	- ทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยว - คุณภาพจิตใจของประชาชนเปลี่ยนแปลง	สภาพการณ์โดยทั่วไป	

ที่มา : จากการบินสำรวจ

สัญลักษณ์

- ผลกระทบระดับสูงมาก
- ผลกระทบระดับต่ำมาก

- ผลกระทบระดับสูง
- ผลกระทบระดับต่ำ

- ▲ ผลกระทบระดับปานกลางค่อนข้างสูง
- △ ผลกระทบระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

